

Het Jeugdjournaal versus het NOS Journaal

Verschillen in de selectie en presentatie van nieuwsonderwerpen

Naam : Vivian de Zwart
Studentnummer : 371570
E-mail : 371570vz@student.eur.nl
Begeleider : Dr. Bernadette Kester
Tweede lezer : Dr. Susanne Janssen

Master Media Studies – Media en Journalistiek
Erasmus School of History, Culture and Communication
Erasmus Universiteit Rotterdam

Master Thesis
Juni 2014

Voorwoord

Voor u ligt mijn masterthesis ter afsluiting van de master Media en Journalistiek; het eindresultaat waar ik de afgelopen maanden hard naartoe heb gewerkt. Ik zie deze masterthesis als een afsluiting van twee gezellige jaren (inclusief het schakeljaar) waarin ik ontzettend veel geleerd heb en de uitdaging heb gevonden waar ik na mijn hbo studie naar op zoek was. Tevens is deze scriptie een afsluiting van mijn gehele studieperiode, wat betekent dat ik ga beginnen aan een nieuwe fase van mijn leven.

Omdat ik altijd al veel interesse heb gehad in televisie stond het voor mij al snel vast dat het onderwerp van mijn masterthesis hierover moest gaan. Voor dit rapport heb ik onderzoek gedaan naar de verschillen die er bestaan tussen het *Jeugdjournaal* en het *NOS Journaal* op het gebied van nieuwsselectie en presentatie. Ik heb hier met veel plezier en toewijding aan gewerkt en deze periode als zeer leerzaam ervaren.

Graag wil ik mijn begeleidster Bernadette Kester bedanken voor de hulp en het advies die zij mij heeft gegeven tijdens het schrijven van mijn masterthesis. Hierdoor heb ik het onderzoek stap voor stap kunnen uitvoeren en hierin verbeteringen kunnen aanbrengen zodat er op dit moment een compleet onderzoeksrapport op tafel ligt.

Vivian de Zwart

Leidschendam, juni 2014

Abstract

Tegenwoordig is er een enorm aanbod aan nieuwskanalen die op elk gewenste plaats en moment kunnen worden geraadpleegd. Dit aanbod zorgt er ook voor dat kinderen niet kunnen worden weggehouden bij het nieuws. Ook al zijn ze misschien niet bewust op zoek naar informatie, ze komen er toch wel mee in aanraking in hun dagelijkse bezigheden. Televisie blijkt voor zowel volwassenen als kinderen nog steeds het belangrijkste medium om nieuws te vergaren. Deze masterthesis gaat in op de vraag in welk opzicht het *Jeugdjournaal* en het *NOS Journaal* van elkaar verschillen in de selectie en presentatie van nieuwsonderwerpen, met het oog op hun afzonderlijke doelgroep. Door middel van een kwantitatieve en kwalitatieve inhoudsanalyse van uitzendingen van beide nieuwsprogramma's is deze vraagstelling beantwoord. Uit het onderzoek is gebleken dat de journaals van elkaar verschillen op het gebied van thema's, taalgebruik, beeldmateriaal, (rol van) de nieuwslezer, bronnen, muziek en geluidseffecten, animaties en de vormgeving van de journaals. Beide programma's passen deze elementen aan bij de kennis en belevingswereld van hun doelgroep zodat het nieuws voor hen aantrekkelijk en interessant is om naar te kijken. Voor het *Jeugdjournaal* betekent dit dat zij het nieuws vanuit een kinderperspectief benaderen en veel onderwerpen behandelen die speciaal relevant zijn voor kinderen. Het *NOS Journaal* daarentegen heeft politieke en financieel/economische onderwerpen hoog op de nieuwsagenda staan. De taal die het kinderprogramma gebruikt is helder en het beeldmateriaal bevat geen expliciete beelden. De woordkeuze van het *NOS Journaal* om het bericht over te brengen aan hun doelgroep is meer beschrijvend en sensationeler van aard en de beelden zijn een stuk explicieter en schokkender. Muziek, geluid en animaties komen vaker voor in het *Jeugdjournaal* om het nieuws aantrekkelijker en begrijpelijker te maken voor de jonge kijkers. De presentatie van het nieuws wordt bij het volwassenenjournaal gekenmerkt door formaliteit en autoriteit, tegenover het speelse, informele, dynamische en kleurrijke karakter van het *Jeugdjournaal*.

Kernwoorden: Jeugdjournaal, NOS Journaal, kinderen, nieuws, nieuwsselectie, presentatie

Inhoud

1. Inleiding.....	1
2. Theoretisch kader.....	4
2.1 Nieuwsselectie	4
2.2 Nieuwswaarden	6
2.3 Kinderen en nieuwsmedia	9
2.4 Cognitieve ontwikkeling van kinderen.....	11
2.5 Beangstigende televisie.....	14
2.6 De invloed van televisie	16
2.7 Kindertelevisie en wetgeving.....	18
2.8 Het Jeugdjournaal en het NOS Journaal	20
3. Onderzoeksmethode	23
3.1 Kwantitatieve inhoudsanalyse	23
3.1.1 Codeboek.....	25
3.2 Kwalitatieve inhoudsanalyse.....	26
3.2.1 Topiclijst	27
4. Resultaten	29
4.1 Kwantitatieve analyse	29
4.1.1 Tijdsduur.....	29
4.1.2 De nieuwsitems.....	30
4.1.3 De nieuwslezer	33
4.1.4 Bronnen	34
4.1.5 Animatie en geluid.....	35
4.1.6 Conclusie kwantitatieve analyse.....	36
4.2 Kwalitatieve analyse.....	37
4.2.1 Taal	38
4.2.2 Beeld	42

4.2.3 Tekst-beeld coherentie.....	44
4.2.4 Bronnen	46
4.2.5 De nieuwslezer	49
4.2.6 Domesticeren	50
4.3 Overige bevindingen	51
4.4 Conclusie resultaten.....	53
5. Conclusie en discussie	60
Literatuur	65
Bijlage 1: Codeboek.....	69
Bijlage 2: Dataselectie kwantitatieve inhoudsanalyse	73
Bijlage 3: Transcripten kwalitatieve inhoudsanalyse.....	74

1. Inleiding

Het medialandschap heeft de afgelopen decennia flinke veranderingen ondergaan. Dit heeft ook gevolgen voor de nieuwsconsumptie. Waar men vroeger de krant opensloeg om op de hoogte te blijven van het laatste nieuws, zijn er tegenwoordig veel meer kanalen om nieuws te consumeren. Op ieder gewenst tijdstip en op elke gewenste plaats kan er toegang verkregen worden tot het nieuws; zowel via traditionele media als via nieuwe bronnen zoals internet, smartphones en tablets. In Nederland is echter nog steeds de televisie het populairste medium om nieuws te vergaren, ondanks de keuze uit een groot aantal nieuwskanalen (TNO, 2011). Dit enorme aanbod zorgt er ook voor dat kinderen niet kunnen worden weggehouden bij het nieuws. Ook al zijn ze misschien niet bewust op zoek naar informatie, ze komen er toch wel mee in aanraking in hun dagelijkse bezigheden, bijvoorbeeld als de krant op tafel ligt of wanneer hun ouders naar het nieuws kijken .

In Nederland werd in januari 1956 het eerste televisiejournaal uitgezonden. Dit was het *NTS Journaal*, de voorloper van het huidige *NOS Journaal* en was drie keer per week op de televisie te zien. Het nieuwsprogramma bestond uit één lange film met verschillende onderwerpen waarbij een voice-over commentaar gaf; er was tot 1961 geen presentator in beeld te zien. Het huidige *NOS Journaal* is niet meer te vergelijken met hoe dit er bijna zestig jaar geleden uitzag. Vanaf 2003 is er elk uur van de dag een nieuwsuitzending te zien (NOS, 2006).

In 1981, toen het *NOS Journaal* zijn 25-jarig jubileum vierde, werd speciaal voor kinderen tussen de 9 en 12 jaar het *Jengdjournaal* opgericht. Nederland was toen het tweede land ter wereld dat een journaal speciaal voor deze jonge doelgroep uitzond. Het eerste jaar waren er drie uitzendingen per week te zien; momenteel is er dagelijks een ochtend- en avondjournaal. Bij de start van het *Jengdjournaal* was het doel van de makers om ervoor te zorgen dat kinderen het nieuws interessant gingen vinden. Tegenwoordig blijkt dat niet meer nodig; kinderen interesseren zich veel meer voor de dingen om hen heen en ook scholen besteden er meer aandacht aan. In veel klassen kijken de kinderen naar de ochtenduitzending van het *Jengdjournaal* als start van de dag. Gemiddeld zijn er volgens cijfers van Stichting Kijk Onderzoek dagelijks meer dan 300.000 mensen die naar de ochtend- en avonduitzending van het kindernieuwsprogramma kijken. In werkelijkheid ligt dat aantal hoger omdat de uitzending van 08:45 uur veelal op scholen in groepsverband wordt gekeken, wat niet wordt meegenomen in het onderzoek. De kijkers bestaan niet alleen uit kinderen die binnen de doelgroep van 9 tot 12 jaar vallen, maar ook onder jongere kinderen, oudere kinderen en volwassenen is het programma populair (NOS, 2012).

Het feit dat er een journaal speciaal voor kinderen is ontwikkeld, duidt erop dat het belangrijk is dat zij op de hoogte blijven van het nieuws, maar dat de benadering van kinderen wel anders is dan bij volwassenen. De wijze waarop dit precies gebeurt, staat centraal in deze masterthesis. Hierbij dient de volgende onderzoeksvraag als uitgangspunt:

In welk opzicht verschilt het *Jeugdjournaal* van het *NOS Journaal* in de selectie en presentatie van nieuwsonderwerpen, met het oog op hun afzonderlijke doelgroep?

Zoals uit deze vraag blijkt, brengt het onderzoek de verschillen tussen beide journaals in kaart aan de hand van twee aspecten. Ten eerste is dit het nieuwsselectieproces. Hieronder wordt het proces verstaan waarin nieuwswaardige gebeurtenissen worden geselecteerd die uiteindelijk in de uitzending te zien zijn. Het tweede bestudeerde aspect heeft betrekking op de verschillen in de presentatie van het *Jeugdjournaal* en het *NOS Journaal*. Hierbij gaat het om de wijze van presentatie van de geselecteerde nieuwsberichten op het gebied van tekst en beeld. Op basis van deze onderzoekselementen zijn de volgende twee deelvragen geformuleerd:

1. Hoe verschillen het *Jeugdjournaal* en het *NOS Journaal* van elkaar in het nieuwsselectieproces?
2. Hoe verschillen het *Jeugdjournaal* en het *NOS Journaal* van elkaar in de presentatie van de nieuwsonderwerpen?

Deze twee deelvragen zijn beantwoord door middel van een kwantitatieve en kwalitatieve inhoudsanalyse en leiden uiteindelijk tot een antwoord op de hoofdvraag die centraal staat. Het onderzoek dat hiervoor is uitgevoerd is op zowel wetenschappelijk als maatschappelijk gebied relevant. Er bestaat een breed scala aan studies die zich richten op de effecten en de impact van nieuws op kinderen. Zo is er onderzoek gedaan naar de mate waarin kinderen televisienieuws herinneren ten opzichte van printmedia (Van der Molen & Van der Voort, 2000b) en naar zogenaamde 'trooststrategieën' die kindernieuwsprogramma's gebruiken om de impact van berichten over gewelddadige gebeurtenissen te verzachten (Van der Molen & De Vries, 2003). Studies naar verschillen in de benadering van kinderen en volwassenen door nieuwsprogramma's zijn er echter nauwelijks. Deze masterthesis gaat daarom in op het ontbrekende deel binnen het onderzoek naar kindernieuwsprogramma's, nieuwsuitzendingen voor volwassenen en de verschillen die hiertussen bestaan. Het onderzoek levert dan ook een bijdrage aan de bestaande literatuur op dit gebied en is om deze reden van belang voor de wetenschap.

Naast de academische bijdrage is de studie ook relevant op maatschappelijk gebied. Zoals blijkt uit recent onderzoek van TNO (2011) is televisie voor Nederlanders nog steeds het

belangrijkste medium om op de hoogte te blijven van het laatste nieuws. Televisie heeft ten opzichte van andere traditionele media het voordeel dat er gebruik kan worden gemaakt van zowel gesproken tekst als bewegend beeld. Deze combinatie zorgt ervoor dat de impact van televisie extra groot is. Uit onderzoek blijkt dan ook dat televisie het meest effectieve medium is om nieuws over te brengen en dat de kijkers de informatie beter onthouden (Van der Molen & Van der Voort, 2000a). Het publiek wordt meegenomen in het nieuwsverhaal en kan dit met eigen ogen zien. Omdat de samenleving kinderen beschouwt als een kwetsbare groep die beschermd dient te worden, is de manier waarop nieuwsprogramma's hen benaderen zeer belangrijk. Het is dan ook van maatschappelijk belang om het verschil in benadering van kinderen en volwassenen bloot te leggen. Het onderzoek geeft inzicht in de selectie en presentatie van nieuws door te bestuderen welke keuzes de journaals op deze gebieden maken. De producenten moeten immers rekening houden met de kennis en belevingswereld van kinderen, welke verschillen met die van volwassenen. Het onderzoek dat voor de masterthesis is uitgevoerd, brengt in kaart op welke manier het *Jugendjournaal* de jonge doelgroep aanspreekt en hoe dit verschilt van de wijze waarop het *NOS Journaal* zijn doelgroep benadert. Dit vertelt iets over de opvattingen die binnen de maatschappij heersen over wat wel en niet aan kinderen getoond kan worden.

Leeswijzer

De volgende hoofdstukken presenteren de uitvoering van het onderzoek van deze masterthesis. Als eerst volgt een overzicht van de belangrijkste theorie op het gebied van nieuwsselectie, nieuwswaarden, kinderen en (nieuws)media, de cognitieve ontwikkeling van kinderen en de invloed van televisie op kinderen. Dit hoofdstuk dient om de context te begrijpen waarbinnen het onderzoek zich bevindt. Hierna worden in hoofdstuk drie de methoden beschreven aan de hand waarvan het onderzoek is uitgevoerd. Het betreft een kwantitatieve en kwalitatieve inhoudsanalyse. Er wordt hier ingegaan op de argumentatie voor de gekozen methoden, de dataverzameling en de wijze waarop dataselectie heeft plaatsgevonden. Tevens worden de meetinstrumenten van beide methoden besproken. Hoofdstuk vier presenteert de resultaten van de kwantitatieve en kwalitatieve inhoudsanalyse. De masterthesis besluit met een conclusie waarin antwoord wordt gegeven op de centrale vraagstelling van de uitgevoerde studie. Aansluitend volgt in de discussie een kritische reflectie op het uitgevoerde onderzoek met suggesties voor vervolgonderzoek.

2. Theoretisch kader

Dit theoretisch kader behandelt verschillende concepten die verband houden met de vraagstelling die centraal staat in deze masterthesis. Als eerste wordt ingegaan op nieuwsselectie en nieuwswaarden. Beide zijn relevant in zowel de invulling van het *NOS Journaal* als van het *Jeugdjournaal*. De verschillende doelgroepen die beide programma's voor ogen hebben, kunnen consequenties hebben voor wat als nieuwswaardig wordt beschouwd en geselecteerd wordt. Nieuwswaarden zijn kortom een belangrijk uitgangspunt in het proces van de nieuwsselectie dat in een nieuwsorganisatie plaatsvindt.

Vervolgens zal het theoretisch kader ingaan op diverse concepten die te maken hebben met kinderen en media. Ten eerste komt de relatie tussen kinderen en nieuwsmedia aan bod. Daarna gaat de theorie in op de verschillende fasen van de cognitieve ontwikkeling van kinderen en de invloed die deze fasen hebben op hun begrip van het medium televisie. De makers van het *Jeugdjournaal* moeten bij de selectie en presentatie van de nieuwsitems immers rekening houden met de wijze waarop hun doelgroep het nieuws waarneemt. Vervolgens behandelt het theoretisch kader de manieren waarop televisie angstgevoelens bij kinderen kan creëren. De wijze waarop (kinder)nieuws wordt gepresenteerd aan het publiek kan hier invloed op hebben. Hierna volgt een bespreking over hoe televisie het gedrag van kinderen kan beïnvloeden en wordt ingegaan op richtlijnen en wetgeving op het gebied van kindertelevisie. Het hoofdstuk besluit met een paragraaf over het *Jeugdjournaal* en het *NOS Journaal*.

2.1 Nieuwsselectie

Het toetsen van gebeurtenissen aan nieuwswaarden is onderdeel van het gatekeepingproces van nieuwsorganisaties. Hierbij gaat het om de verschillende niveaus binnen het nieuwsproductieproces waar selectie plaatsvindt om de grote hoeveelheid beschikbare informatie te reduceren. Het gatekeepingproces is een routine; journalisten gebruiken deze herhaaldelijke handelingen om hun werkzaamheden zo efficiënt mogelijk uit te kunnen voeren (Shoemaker & Vos, 2009). Deze routines komen volgens Shoemaker en Reese (1996; in Shoemaker & Vos, 2009) voort uit drie factoren die een rol spelen bij de nieuwsproductie. Als eerst noemen zij de mate van betrokkenheid van de journalist bij het publiek. Het gaat hierbij om de kennis van de nieuwsorganisatie over het publiek en de wensen die zij hebben. De keuze voor nieuwsberichten wordt hierop afgestemd. Dit zal een belangrijk aspect zijn voor de makers van het *Jeugdjournaal* aangezien zij een zeer specifieke doelgroep moeten aanspreken. De tweede factor die Shoemaker en Reese (1996; in Shoemaker & Vos, 2009) noemen, is de organisatorische context die zorgt

voor routines op de nieuwsredacties. De werkzaamheden van journalisten moeten op een efficiënte manier worden gepland zodat de gestelde deadlines gehaald worden. Ook doorlooptijden en de relatieve stroom van informatie zijn van invloed op de selectie van nieuws (McCarty, McPhail & Smith, 1996). Het laatste aspect wordt gevormd door de externe bronnen waarop een beroep wordt gedaan om nieuwswaardige informatie te verkrijgen (Shoemaker & Reese, 1996; in Shoemaker & Vos, 2009). Het is voor nieuwsorganisaties gebruikelijk om 'beatreporters' te stationeren op specifieke plaatsen waarvan verwacht kan worden dat er nieuwswaardige gebeurtenissen plaatsvinden. Ook doen nieuwsmedia vaak een beroep op een min of meer constante groep officiële bronnen die makkelijk te bereiken zijn en geloofwaardig overkomen. Deze routinematige werkwijze zorgt voor een filter in het nieuwsselectieproces en heeft tot gevolg dat andere gebeurtenissen en bronnen op voorhand worden uitgesloten (McCarty et al., 1996).

Bronnen zijn mensen die zorgen voor informatie en context van het nieuwsverhaal. Dit kan zijn in de vorm van een mening of reactie van officiële of onofficiële personen, of het geven van ooggetuigenverslagen van de gebeurtenis. Bronnen kunnen ervoor zorgen dat het nieuwsbericht een bepaalde invalshoek krijgt (Cross, 2010). Ze helpen om de inhoud, geloofwaardigheid en diversiteit van het nieuwsbericht te bepalen en dragen bij aan de manier waarop het publiek de informatie begrijpt en hier betekenis aan geeft. In het geval van het *Jugendjournal* kan de bronkeuze zorgen voor een invalshoek die geschikt is voor kinderen. De selectie van bronnen is ingebed in de normen en routines die journalisten volgen en geeft een stem en status aan degenen die als bron worden gekozen (Miller & Kurpius, 2010). Nieuwsmedia maken vaak gebruik van officiële bronnen die geassocieerd worden met machtige posities. De uitspraken van deze erkende autoriteiten worden namelijk gezien als objectief en feitelijk en daarmee als betrouwbaar (Cross, 2010).

De uitspraken van bronnen worden beschouwd als ruw materiaal en ingepast in het nieuwsverhaal van de verslaggever (Hallin, 1992). Volgens Ekström (2006; in Lundell & Ekström 2010) dienen de quotes als bevestiging, evaluatie, kritiek of om het gevoel van aanwezigheid te versterken. Tevens maken ze het nieuwsverhaal levendiger. Televisiejournalisten zoeken naar bronnen die geschikt zijn voor de camera, wat betekent dat zij zich hier comfortabel bij moeten voelen en kort en duidelijk antwoord kunnen geven op de vraag (Miller & Kurpius, 2010). Verslaggevers treden steeds meer op de voorgrond in de berichtgeving van nieuwsorganisaties. Hun rol wordt steeds actiever en ze zijn vrijer in het interpreteren en becommentariëren van het nieuws (Grabe, Zhou & Barnett, 1999; Hallin, 1992). Hierdoor worden de verslaggevers zelf een nieuwsbron en verdwijnen andere bronnen meer naar de achtergrond (Hallin, 1992).

De mate waarin nieuwsmedia aandacht besteden aan een bepaalde kwestie kan van tijd tot tijd verschillen. Deze ‘aandachtscyclus’ start met de plotselinge mediabelangstelling voor een bepaald probleem of onderwerp dat daarvoor geen bekendheid had, waarna het een prominente positie inneemt in het nieuws. Vervolgens domineert de betreffende kwestie voor een bepaalde tijd het nieuws tot een andere zaak in beeld komt en het ‘oude nieuws’ vervaagt. Deze aandachtscyclus kan betrekking hebben op aangrijpende gebeurtenissen zoals oorlogen of natuurrampen, maar ook thema’s als armoede en milieuvervuiling (McCarty et al., 1996). Volgens McCarty et al. (1996) zorgt dit proces ervoor dat andere onderwerpen minder of helemaal geen aandacht krijgen, waardoor een aandachtscyclus de selectie van nieuws kan beïnvloeden.

Media zijn vaak de enige kanalen waardoor mensen informatie vergaren over gebeurtenissen uit het buitenland. Door ontwikkelingen op het gebied van technologie en de infrastructuur voor nieuwsverspreiding is buitenlands nieuws tegenwoordig overal ter wereld beschikbaar. De constante stroom van informatie tussen verschillende landen zorgt voor een toegenomen bewustzijn van andere culturen en een directere ervaring van de wereld als geheel. Nieuwsredacties hebben te maken met nieuws op nationaal en mondiaal niveau, waardoor zij culturele en sociale overwegingen meenemen in de selectie en productie van internationale nieuwsverhalen (Clausen, 2004). Gurevitch et al. (1991, in Clausen 2004) stelt dat media zowel wereldwijde als culturele oriëntaties in stand houden door nieuwsgebeurtenissen aantrekkelijk en relevant te maken voor het binnenlandse publiek en betekenis te construeren op een manier die aansluit bij de nationale cultuur en dominante ideologie van de samenleving. Er wordt bij buitenlandse nieuwsitems een duidelijke link gelegd naar het eigen land, wat ‘domesticeren’ genoemd wordt.

2.2 Nieuwswaarden

‘Nieuws’ is volgens Shoemaker (2006) een primitieve constructie die geen definitie nodig heeft in het alledaagse taalgebruik omdat iedereen weet wat eronder wordt verstaan. De term is geïntegreerd in het dagelijks leven en het bestaan ervan wordt niet in twijfel getrokken. Het is daarom moeilijk om het woord te beschrijven zonder het begrip zelf daarin te gebruiken. Stephens (1988, p.9; in Shoemaker 1996) definieert het als “new information about a subject of some public interest that is shared with some portion of the public”. Omdat het voor nieuwsmedia onuitvoerbaar is om verslag uit te brengen van alle gebeurtenissen in de wereld, zijn deze pas nieuws als journalisten besluiten om er aandacht aan te besteden. Dit wordt bepaald aan de hand van selectiecriteria die te maken hebben met de nieuwswaardigheid van de gebeurtenis; wat journalisten als nieuwswaardig beschouwen is gebaseerd op conventies en journalistieke

codes. Het principe van nieuwswaarden wordt al toegepast sinds de druk van de eerste kranten (Westerståhl & Johansson, 1994). Binnen het hedendaagse medialandschap zijn er natuurlijk veel meer soorten nieuwsorganisaties actief dan alleen de dagbladen en spelen nieuwswaarden nog steeds een belangrijke rol in het selectieproces van elke nieuwsorganisatie.

Volgens Andrews en Caren (2010) zijn nieuwsorganisaties geen neutrale kanalen die simpelweg reflecteren wat er die dag in de wereld gebeurt, maar beïnvloeden organisatorische, economische, politieke, sociale en culturele factoren de nieuwsvergaring en inhoud. Tevens spelen de individuele voorkeuren van de journalisten hier een rol (Kepplinger & Ehmig, 2006). Hoe nieuwswaardiger een journalist een gebeurtenis vindt, des te groter de kans dat deze geselecteerd wordt voor publicatie of uitzending. Ook binnen de gekozen items vindt selectie plaats; het bericht dat het hoogst scoort op de nieuwswaarden zal prominenter aanwezig zijn in de presentatie van het nieuws (Eilders, 2006). Niet alleen de aanwezigheid van bepaalde nieuwswaarden speelt een rol bij de selectie van nieuws, maar ook de persoonlijke achtergrond van journalisten kan invloed hebben, zoals hun politieke overtuiging. Zij kunnen bewust op zoek gaan naar gebeurtenissen die op één lijn liggen met hun eigen visie en deze nieuwswaardig maken door het toeschrijven van bepaalde kenmerken (Eilders, 2006).

Kepplinger en Ehmig (2006) stellen dat beslissingen om bepaalde nieuwsgebeurtenissen te selecteren, gebaseerd zijn op tenminste twee voorwaarden: de eigenschappen van de gebeurtenis en de selectiecriteria. De eigenschappen worden nieuwsfactoren genoemd. Hoe sterker deze nieuwsfactoren aanwezig zijn in een nieuwsverhaal, des te nieuwswaardiger de journalisten het achten en hoe groter de kans dat media er verslag over doen. Nieuwswaarden zijn, in tegenstelling tot nieuwsfactoren, geen eigenschappen van de gebeurtenis maar juist van de journalist; hun oordeel over de relevantie van nieuwsfactoren. Sommige factoren zijn relevanter voor de ene nieuwsorganisatie dan voor de andere, waardoor dezelfde nieuwsfactoren verschillende nieuwswaarden kunnen hebben voor journalisten die bij verschillende nieuwsmedia werkzaam zijn (Kepplinger & Ehmig, 2006). Hoewel het *Jeugdjournaal* en het *NOS Journaal* beide geproduceerd worden door de NOS, zullen zij andere nieuwswaarden aanhouden omdat hun doelgroep verschilt; een item over kinderen die op eigen initiatief geld inzamelen om de speeltoestellen op hun schoolplein te kunnen vervangen zal wel nieuwswaardig gevonden worden door de makers van het *Jeugdjournaal*, maar zal hoogstwaarschijnlijk niet verschijnen in het *NOS Journaal*.

Onderzoek naar nieuwswaarden kan teruggevoerd worden tot 1922, toen Lippman de aspecten sensatie, nabijheid, relevantie, eenduidigheid en feitelijkheid introduceerde als eigenschappen die nieuwswaarde verlenen aan gebeurtenissen (Eilders, 2006). Ruim veertig jaar

later, in 1965, presenteerden Galtung en Ruge een paper waarin zij een set nieuwswaarden beschreven die lange tijd door wetenschappers is aangehouden in studies naar dit onderwerp (Harcup & O'Neill, 2001). Harcup en O'Neill (2001) hebben deze reeks geüpdate naar de huidige tijd. Na onderzoek bleek dat sommige waarden nog steeds bestonden, maar ook dat nieuwe waarden waren gevormd. Eén van de grootste kritiekpunten betrof het feit dat er binnen het onderzoek van Galtung en Ruge geen ruimte is voor dagelijks en luchtig nieuws, met het gevolg dat de criteria niet gelden voor iedere nieuwsgebeurtenis. Tevens was hun onderzoek gebaseerd op kwantitatieve data. In de aangepaste reeks hebben Harcup en O'Neill (2001) hier rekening mee gehouden en zijn zij gekomen tot de volgende nieuwswaarden: betrokkenheid van machtige personen of organisaties, betrokkenheid van celebrities, entertainment (seks, showbizz, dieren etc.), verrassend/contrasterend, bijzondere negatieve of juist positieve ondertoon, relevantie op het gebied van het aantal betrokken personen en de impact van het voorval, relevant voor het eigen publiek, vervolg van al in het nieuws zijnde verhalen en ten slotte de passendheid bij de eigen agenda van de nieuwsorganisatie. Wil een gebeurtenis daadwerkelijk nieuws worden, dan moet deze tenminste aan één van de tien genoemde elementen voldoen (Harcup & O'Neill, 2001). In het geval van het *Jengdjournaal* kan verwacht worden dat vooral de nieuwswaarde 'relevant voor eigen publiek' belangrijk is omdat het nieuwsbericht interessant moet zijn (of worden gemaakt) voor kinderen.

In publieke discussies over de kwaliteit van nieuwsmedia worden journalistieke producten vaak becommentarieerd als steeds meer gedreven door schokkende berichten, roddels en sensatie. Dit heeft sterke gevolgen voor de manier waarop mensen het nieuws verwerken. Voornamelijk bij televisienieuws is dit het geval, omdat het publiek te maken heeft met een constante stroom van zowel auditieve als visuele informatie waar zij geen invloed op kunnen uitoefenen (Vettehen et al., 2010). Uit onderzoek van Vettehen, Nuijten en Beentjes (2005) is gebleken dat Nederlands televisienieuws tussen 1995 en 2001 over het algemeen sensationeler is geworden. Op 8 van de 15 indicatoren scoorden de nieuwsitems in 2001 hoger. Ze bevatten meer dramatische geluiden, uitgesproken emoties, beelden van ooggetuigencamera's, ingezoomde- en uitgezoomde beelden, personalisatie, close-ups en er kwamen meer burgers aan het woord. Op het niveau van de onderwerpen die de nieuwsprogramma's behandelen, is er geen sprake van een verhoging van de mate van sensatie. Dat nieuwsitems meer sensatie bevatten is niet alleen het gevolg van toenemende concurrentie tussen nieuwsprogramma's, maar ook technologische innovatie, zoals de voortdurende digitalisering, en journalistieke routines en waarden (Vettehen, Nuijten & Beentjes, 2005). De studie van Vettehen et al. (2010) vult aan dat commerciële nieuwsprogramma's vaker gebruik maken van sensationele elementen dan nieuwsuitzendingen

van de publieke omroep. Sensationeel nieuws kan enkele gunstige effecten hebben zoals het oproepen van emoties en het verhogen van de herinnering van de opwindende delen van het bericht, maar kan het ook zorgen voor negatieve effecten op het gebied van herinnering, begrip en perceptie (Vettehen et al., 2010). Dit kan van betekenis zijn op het *Jeugdjournaal* omdat de makers hiervan rekening moeten houden met de zogenaamde ‘tere kinderzieltjes’ van hun doelgroep. Hier gaat dit theoretisch kader later verder op in.

2.3 Kinderen en nieuwsmedia

Nieuwsmedia zijn voor zowel kinderen als volwassenen de belangrijkste bron van informatie over problematiek in de wereld. Televisie is het medium dat door kinderen het meest gebruikt wordt om informatie over gebeurtenissen uit de maatschappelijke werkelijkheid te verkrijgen. Uit onderzoek blijkt tevens dat televisie het meest effectieve communicatiekanaal is om nieuws over te brengen door de combinatie van gesproken tekst en beeld (Van der Molen & Van der Voort, 2000a). In de jaren '70 kwamen de eerste nieuwsprogramma's speciaal voor kinderen op televisie. Dit waren het Amerikaanse *In the News* en het Britse *Newsround*. Vanaf die tijd zijn er wereldwijd verschillende nieuwsprogramma's voor deze jonge doelgroep op de buis gekomen (Buckingham, 1997); in Nederland was dit het *Jeugdjournaal*, dat startte in 1981.

Wat er wel en niet aan kinderen getoond mag/kan/moet worden is een oude, maar ook nog steeds actuele discussie. Aan de ene kant is het belangrijkste doel van nieuwsprogramma's om te berichten over gebeurtenissen met een hoge nieuws waarde, maar aan de andere kant geldt het beleid dat kinderen niet geschokt moeten raken door het kijken naar een kindernieuwsuitzending. De meeste jeugdjournaals doen dit door te proberen de ernst van de situatie uit te leggen zonder het gebruik van de meest expliciete beelden, het afwisselen van heftig met luchtig nieuws en het innemen van een kinderperspectief (Van der Molen & De Vries, 2003). Van der Molen en De Vries (2003) stellen dat dit soort strategieën om nieuws geschikt te maken voor kinderen niet gebaseerd zijn op een formeel of expliciet plan, maar dat de producers en verslaggevers hierbij hun eigen intuïtie volgen wat betreft hun algemene ideeën over het overbrengen van informatie aan kinderen.

Uit onderzoek van Matthews (2008) blijkt dat producenten van nieuwsprogramma's voor kinderen vaak gebruik maken van een zogenaamd ‘imagined audience’. Omdat de programma's gericht zijn op een bepaalde doelgroep waar de makers zelf geen onderdeel van zijn, is het van belang deze doelgroep altijd scherp voor ogen te hebben. Zij moeten zich dan ook goed inleven om te begrijpen welke informatie voor hun doelgroep belangrijk is en wat zij er precies van willen weten. Dit denkbeeldige publiek dient als hulpmiddel om het nieuws geschikt en aantrekkelijk te

maken voor de doelgroep. Op deze manier stellen journalisten een nieuwsagenda samen die zij als interessant voor het publiek beschouwen en welke grote hoeveelheden populair nieuws en nieuws dat gerelateerd is aan kinderen bevat. Onderwerpen als politieke kwesties worden op zo'n manier behandeld dat er een relatie wordt gelegd met de eigen ervaringen van kinderen.

Kinderen voelen zich het meest aangesproken door nieuws dat zoveel mogelijk op een vrolijke en vlotte wijze gepresenteerd wordt. Daarnaast is het van belang dat kinderjournals zich richten op de belangrijkste elementen van de nieuwsgebeurtenis, zodat zij binnen de beperkte uitzendtijd de kern van het verhaal kunnen overbrengen (Matthews, 2008). De manier waarop journals de nieuwsberichten aan kinderen presenteren moet dus goed afgestemd worden op de doelgroep om het geschikt en aantrekkelijk voor hen te maken.

Kinderen zijn ten opzichte van volwassenen nog maar beginners wat betreft nieuwsconsumptie. Ze hebben daarom onvoldoende kennis over het nieuws als genre en missen de achtergrondinformatie die van belang is bij het behandelde onderwerp. Deze aspecten zijn echter nodig om het nieuws als zinvol te beschouwen en het kritisch te kunnen evalueren. Kinderen hebben meer informatie nodig over de achtergrond van een verhaal om de 'voorgond' van het nieuws te begrijpen. Gedurende het hele nieuwsproductieproces moet daarom rekening gehouden worden met de belangen van kinderen, hun ervaringen, bestaande kennis en cognitieve vaardigheden, welke zich onderscheiden van die van volwassenen (Buckingham, 1997).

Volgens Van der Molen en De Vries (2003) worden gebeurtenissen tastbaarder en begrijpelijker voor kinderen wanneer nieuwsorganisaties deze benaderen vanuit het oogpunt van de doelgroep, waarbij kinderen vertellen over hun persoonlijke ervaringen. Ook het tonen van visueel materiaal dat overeenkomt met de verbale informatie van een nieuwsitem, zorgt ervoor dat de berichten duidelijker worden voor de kinderen. De sterke samenhang van beeld en tekst maakt de kennisoverdracht zo effectief mogelijk (Van der Molen & Van der Voort, 2000b).

Waar volwassenen het nieuws volgen om enigszins te voldoen aan hun burgerplicht en een mening te kunnen vormen over vraagstukken die spelen in de maatschappij, ervaren kinderen dit verantwoordelijkheidsgevoel nog niet. Zij hebben dan ook meer stimuli nodig om naar nieuws te kijken. Dit betekent dat het kinderjournaal zowel moet vermaken als informeren op een manier die past binnen de belevingswereld van de kinderen (Buckingham, 1997). Het nieuws moet op een levendige en vrolijke wijze overgebracht worden, waarbij het visueel entertainend is en verhalen worden gepersonaliseerd (Matthews, 2009).

Ook de presentatiestijl is van belang bij het aanpassen van de berichtgeving aan kinderen. Matthews (2008) omschrijft de presentatiestijl in nieuwsprogramma's voor volwassenen als autoritair en objectief, wat vergeleken kan worden met een onderwijssituatie. Bij het kindernieuws

zijn deze waarden ook belangrijk maar moet het voor kinderen tevens aantrekkelijk zijn om naar te kijken zodat kinderen worden overgehaald om naar het programma te kijken. Daarom worden de nieuwsberichten op een informele manier gepresenteerd en moeten de presentatoren een persoonlijkheid zijn die kinderen herkennen en aangenaam vinden om naar te kijken. De nieuwslezer moet bij de kinderen het gevoel van een grote broer of zus oproepen; het uitstralen van autoriteit maar ook plezier (Matthews, 2008).

Nieuwslezers zijn dus een belangrijk element binnen een nieuwsprogramma. Ze kunnen gezien worden als de ankers van het nieuws; ze bieden een vertrouwd aspect in de steeds veranderende stromen van nieuwe informatie. Ze zijn het gezicht van een nieuwsorganisatie en worden dikwijls beschouwd als ware celebrities (Bainbridge & Bestwick, 2010). Er is volgens Bainbridge en Bestwick (2010) een sterk verband tussen de nieuwslezer, hun imago als beroemdheid en de manier waarop dit functioneert als een vorm van marketing om een groter publiek aan te trekken. Nieuwslezers dragen de twee belangrijkste functies van televisienieuws. Ten eerste brengen ze levendigheid door de 'directe' verbinding met het publiek. Daarnaast zorgen ze voor het vertellen van een verhaal, wat valt binnen de kaders en nieuwswaarden van de nieuwsorganisatie. Om deze functies te kunnen vervullen is het van belang dat de nieuwslezer makkelijk en vlot praat en autoriteit en vertrouwen uitstraalt (Bainbridge & Bestwick, 2010). Voor jonge kinderen is de functie van de nieuwslezer gelijk aan die van een leraar. Ze voorzien kinderen van informatie over een wereld waar zij nog nauwelijks directe ervaring mee hebben (Silverman-Watkins, Levi & Klein, 1986).

2.4 Cognitieve ontwikkeling van kinderen

Televisie is een audiovisueel medium dat gebruik maakt van diverse vormen van expressie waardoor het zich onderscheidt van andere typen media. Volgens Lemish (2007) maakt televisietaal gebruik van systemen van tekens die vergelijkbaar zijn met verbale taal. Deze taal heeft zijn eigen codes en conventies die worden gebruikt voor de uiting van verschillende soorten televisieprogramma's. Zo hebben muziekclips andere codes en conventies dan een tekenfilm of nieuwsuitzending. Mensen interpreteren visuele beelden op televisie op dezelfde manier als de fysieke en sociale wereld. Hiervoor is namelijk geen aangeleerde kennis vereist zoals bij geschreven taal of wiskunde wel het geval is. Dit verklaart waarom kinderen al op zeer jonge leeftijd interesse tonen voor beelden op televisie. Om hier echter betekenis aan te kunnen geven zijn wel cognitieve vaardigheden nodig (Lemish, 2007).

Uit onderzoek blijkt dat kinderen op diverse actieve manieren bezig zijn met de televisie als medium en de inhoud van programma's. Deze interactie bestaat uit het vasthouden van hun

aandacht, het geven van betekenis aan de berichten, het analyseren en bekritisieren van de content en het selectief onthouden van wat ze zien. Kinderen worden beschouwd als actieve en selectieve kijkers die televisie gebruiken om te leren hoe de wereld in elkaar zit en wat hun eigen plaats daarbinnen is. Het lezen van de televisieteksten vergt verschillende cognitieve strategieën op het gebied van gedachten en percepties. De manier waarop dit gebeurt is voor een groot deel afhankelijk van de leeftijd van het kind. Cognitieve, emotionele en sociale vaardigheden ontwikkelen zich in de loop van de tijd waardoor hun interesses in en interactie met televisie veranderen (Lemish, 2007).

De ontwikkeling van kinderen kan worden ingedeeld in een aantal fases die elk getypeerd worden door specifiek gedrag en cognitieve eigenschappen (Lemish, 2007; Valkenburg, 2008). Gedurende het eerste en tweede levensjaar doorlopen ze de eerste fase, die wordt gekenmerkt door zintuigen en handelingen. Kinderen reageren op televisie door fysieke acties, zoals het aanraken van het beeldscherm of het spelen met de aan- en uitknop. Op deze manier creëren ze het bewustzijn van verschillen tussen de televisiewereld en de sociale werkelijkheid (Lemish, 2007). Kinderen in deze leeftijdscategorie worden voornamelijk aangetrokken door televisieprogramma's die gebruik maken van felle en contrasterende kleuren, muziek en bewegende objecten. Ze reageren op opvallende visuele en auditieve kenmerken, die nog niet in een betekenisvolle context hoeven te staan. Vanaf twee jaar wordt dit belangrijker en raken kinderen geïnteresseerd in de verhaallijn van een mediaproduct (Valkenburg, 2008). Ze zijn dan beland in de volgende fase, die doorloopt tot ze 7 jaar oud zijn. Hierin ontwikkelen kinderen hun taalvaardigheden en neemt dus hun woordenschat sterk toe. Daarnaast gaan ze bewust nadenken en praten over televisie (Lemish, 2007). Valkenburg (2008) voegt hieraan toe dat kinderen in deze leeftijdscategorie het liefst kijken naar programma's die een langzaam tempo hebben en veel herhaling bevatten zodat zij meer tijd hebben om de programma's te interpreteren en te begrijpen. Halverwege deze fase beginnen kinderen echter de interesse hierin te verliezen en krijgen ze behoefte aan wat snellere en moeilijkere programma's met minder educatieve waarden (Valkenburg, 2008).

De volgende fase betreft kinderen met de leeftijd van 7 tot 12 jaar; dit is de cognitieve ontwikkelingsfase waar de doelgroep van het *Jeugdjournaal* binnen valt. In dit derde stadium zijn zij in staat om deel te nemen aan mentale veranderingen in interacties met de echte wereld. Dit is cruciaal voor het begrijpen van vele televisiecodes en conventies zoals het invullen van gaten in verhaallijnen of de betekenis van een close-up (Lemish, 2007). Kinderen van deze leeftijd besteden veel aandacht aan details en ze beginnen kwaliteit belangrijker te vinden. Ze worden kritischer over televisieprogramma's die weinig actie of nieuwswaarde bevatten. Daarnaast

ontwikkelen ze een grote belangstelling voor dingen die in de werkelijkheid kunnen gebeuren en gaan hun fantasieën voornamelijk over realistische thema's. Bij jongens gaat dit echter minder snel dan bij meisjes; jongens blijven over het algemeen langer geïnteresseerd in fantasierijke mediaproducten dan hun leeftijdsgenoten van de andere sekse (Valkenburg, 2008). Volgens Valkenburg (2008) worden kinderen vanaf 7 jaar steeds socialer. Ze ontwikkelen het begrip en de herkenning van emoties van anderen, kunnen denken vanuit de sociale perspectieven van anderen, en begrijpen en herkennen relaties en gewoonten. Vanaf ongeveer 12 jaar belanden kinderen in de laatste ontwikkelingsfase waarin zij op een abstracte en logische manier kunnen denken. Ze begrijpen televisiecontent vanuit een volwassen cognitief oogpunt, hoewel hun levenservaring, interesses en emotionele wereld vanzelfsprekend nog wel veel verschillen van die van volwassenen (Lemish, 2007).

Volgens Wartella (1994, in Ettema & Whitney, 1994) maken televisieproducenten van kinderprogramma's impliciet gebruik van een aantal vuistregels op het gebied van wat kinderen graag willen zien en wat hen aantrekt. Deze zijn tot stand gekomen op basis van marktonderzoek, kijkcijfers, ervaringen van de producenten met hun eigen kinderen of die van anderen en intuïtief begrip van de wensen die kinderen hebben. Ook komen hierbij elementen terug die te maken hebben met de cognitieve ontwikkelingsfase waarin de kinderen zich bevinden, zoals hiervoor is beschreven. Als eerste aanname noemt Wartella (1994, in Ettema & Whitney, 1994) dat de jonge doelgroep van humor houdt. Grappen en komische personages en situaties zorgen ervoor dat kinderen geëntert worden. Interesse in verbale humor ontstaat vanaf het vijfde levensjaar (Valkenburg, 2006). Ten tweede wordt 'herhaling' genoemd. Het zou ervoor zorgen dat kinderprogramma's zowel vermaken als opvoeden. Dit geldt echter voornamelijk voor animatieprogramma's en niet voor live programma's zoals het nieuws, waarin het gaat om actuele gebeurtenissen. De volgende vuistregel betreft de herkenbaarheid van personages en verhalen, dat zorgt voor een vertrouwd element. Vooral kinderen van twee tot vijf hebben een voorkeur voor programma's met vertrouwde contexten, waarin dingen gebeuren die ze kennen en die dicht bij huis plaatsvinden (Valkenburg, 2008). Als vierde punt wordt genoemd dat kinderen graag programma's kijken die eigenlijk bedoeld zijn voor een doelgroep die ouder is dan henzelf. Hierdoor bereiken kinderprogramma's vaak een groter publiek dan enkel de beoogde leeftijdscategorie. Daartegenover staat dat oudere kinderen minder kijken naar programma's die bestemd zijn voor kinderen die jonger zijn dan zijzelf (Wartella, 1994, in Ettema & Whitney, 1994). Dit is ook het geval bij het *Jeugdjournaal*: naast kinderen uit hun doelgroep in de leeftijd 9 tot en met 12 jaar, trekt het programma ook veel jongere kijkers in de leeftijd van 6 tot en met 8 jaar. Kinderen ouder dan 12 jaar kijken een stuk minder naar het *Jeugdjournaal* (Kijk- en

Luisteronderzoek, persoonlijke communicatie, 25 maart 2014). De laatste vuistregel wordt gevormd door de aanname dat er verschil is in wat meisjes en jongens aantrekt in televisieprogramma's. Waar meisjes houden van fantasie en 'aibare' karakters, worden jongens enthousiaster van veel actie en superhelden (Wartella, 1994, in Ettema & Whitney, 1994). Valkenburg (2008) voegt toe dat jongens zich met name identificeren met mannelijke mediafiguren, terwijl meisjes zich aangetrokken voelen tot mediafiguren van zowel het mannelijke als vrouwelijke geslacht.

2.5 Beangstigende televisie

Angsten zijn de onbewuste en onmiddellijke reacties van individuen op echte of denkbeeldige gevaren. Het gaat gepaard met gevoelens van psychisch ongemak en lichamelijke reacties. Mensen hebben angsten nodig om zich te beschermen, aan te passen aan de omgeving en te overleven; het is noodzakelijk voor een gezonde geestelijke ontwikkeling. Maar het confronteren van kinderen met schokkende gebeurtenissen die hun verwerkingscapaciteit te boven gaan, staat een gezonde geestelijke ontwikkeling echter in de weg. De kans bestaat dan dat zij langdurig angst ervaren van iets wat zij hebben gezien (Valkenburg, 2008). Uit onderzoek van Buijzen, Van der Molen en Sondij (2007) blijkt dat er een significant verband is tussen de mate waarin kinderen blootgesteld worden aan het nieuws en hun gevoelens van angst, zorgen, boosheid en verdriet. Wat beangstigende of niet beangstigende mediacontent is, is echter geen absoluut concept. Kinderen kunnen anders reageren op dezelfde beelden, afhankelijk van bijvoorbeeld hun leeftijd, hun ervaringen, de context waarbinnen zij kijken en de relevantie van de bedreiging voor hun eigen leven. Het proces van interpreteren van mediaberichten is dus het product van interactie tussen het kind, de mediatekst en de culturele context (Lemish, 2007). Onderzoek van Cantor en Nathanson (1996) wijst uit dat de mate van angstreacties van kinderen op televisienieuws toeneemt naarmate zij ouder worden. Dit heeft te maken met het bewustzijn en vermogen van kinderen om fantasie en werkelijkheid van elkaar te scheiden. Oudere kinderen beseffen dat wat zij zien in het nieuws ook hen zelf of hun omgeving kan overkomen. De relatieve nabijheid van de plaats of context van een gevaar waarover media berichten speelt hierbij ook een rol. Gebeurtenissen die geografisch dichtbij het publiek plaatsvinden, hebben over het algemeen een grotere impact dan wanneer deze verder weg gebeuren (Valkenburg, 2008). Jonge kinderen ondervinden een sterkere angstreactie op nieuwsitems die sterk visueel zijn en veel angstaanjagende beelden bevatten, zoals bij natuurrampen het geval is (Cantor & Nathanson, 1996).

Volgens Valkenburg (2008) zijn er drie manieren waarop angsten via de media kunnen worden aangeleerd. Als eerst kan televisie angst opwekken wanneer er sprake is van een gevaar dat een persoon zelf in de werkelijkheid heeft meegemaakt. Wanneer een soortgelijke situatie op televisie te zien is, is de kans groot dat dit een intense angst oproept. Daarnaast kunnen mensen angstgevoelens aanleren door het observeren van de emotionele reacties van hoofdpersonen of slachtoffers in de mediaproducten. In veel gevallen is het gevaar zelf niet eens in beeld gebracht maar zijn de angstreacties van de mediafiguren al voldoende om angst te creëren bij het publiek. Ten slotte kunnen kinderen en volwassenen angst aanleren via negatieve informatieoverdracht. Hierbij horen de kijkers over een gevaar of een potentieel gevaar, maar observeren zij niet zelf de gevolgen van deze angsten via een mediafiguur. Een voorbeeld van negatieve informatieoverdracht bij televisienieuws is de informatie die op het publiek wordt overbracht door de nieuwslezer of via ooggetuigenverklaringen van verslaggevers of slachtoffers. Hoewel het wellicht bij nieuwsprogramma's makkelijk te begrijpen is dat kinderen en volwassenen er angstgevoelens door ontwikkelen aan de hand van een van de drie genoemde processen, ervaart ook een groot deel van de kijkers angstreacties bij fictieve mediacontent. Dit heeft te maken met de mate waarin een situatie op realiteit duidt en de emotie die dit veroorzaakt (Valkenburg, 2008).

Binnen de samenleving is er veel discussie over het belang van het vermogen van ouders om te kunnen omgaan met beangstigende televisiebeelden; in het bijzonder met betrekking tot de negatieve kanten van het menselijk bestaan, zoals oorlogen, rampen en armoede. Tegenwoordig worden kinderen steeds meer blootgesteld aan dergelijke beelden. Ook in gezinnen waarvan de ouders proberen om dit te vermijden kan niet worden voorkomen dat hun kinderen ermee in aanraking komen, als gevolg van de grote aanwezigheid ervan in de media. De jonge kijkers moeten proberen om de delen informatie die zij ontvangen van de media emotioneel te verwerken en er betekenis aan te geven. Er is echter weinig aandacht voor de rol die deze representaties van de wereld kunnen vervullen voor de ontwikkeling van kinderen op het gebied van sociale verantwoordelijkheid, maatschappelijk bewustzijn, medelijden, empathie en ethische kwesties die gerelateerd zijn aan pijn en lijden van anderen. Televisie kan dus ook gezien worden als een belangrijke bron voor het discussiëren over sociale kwesties en de ontwikkeling van menselijk begrip van kinderen (Lemish, 2007).

Zowel entertainmentprogramma's voor volwassenen als entertainment dat zich specifiek op kinderen richt, bevat vaak veel geweld. Ook programma's waarvan op het eerste gezicht kan worden aangenomen dat kinderen van iedere leeftijd er zonder problemen naar kunnen kijken, zoals tekenfilms en 'familiefilms', bevatten een groot aantal geweldselementen. Dit kan een flinke impact hebben op het angstgevoel van kinderen wanneer zij nog niet in staat zijn om zichzelf

gerust te stellen met de redenering dat wat ze zien niet echt is (Valkenburg, 2006). Bij het nieuws is dit echter niet het geval, aangezien het hier om gebeurtenissen gaat die in de werkelijkheid plaatsvinden. Uit onderzoek van Cantor en Nathanson (1996) is gebleken dat 37 procent van de Amerikaanse kinderen in de leeftijd van 5 tot 12 jaar wel eens blijvend angstig wordt van het nieuws. In Nederland is een vergelijkbare studie uitgevoerd, waarin 48 procent van de ondervraagde kinderen aangaf wel eens bang te blijven nadat zij iets in het journaal gezien hadden. De drie nieuwsonderwerpen die 9 tot 12-jarigen het meest noemden als bron van angst waren interpersoonlijk geweld (51%), branden, ongelukken en rampen (21%) en oorlogen (23%). Daarnaast is uit het onderzoek gebleken dat kinderen weliswaar minder bang werden van het *Jeugdjournaal* dan van het volwassenenjournaal, maar dat toch nog 43 procent van hen in de leeftijd van 7 en 8 jaar, en 28 procent van de 9 tot 12-jarigen angstreacties ervoeren bij het zien van het speciale kindernieuwsprogramma (Van der Molen, Valkenburg & Peeters, 2002).

2.6 De invloed van televisie

Tegenwoordig worden kinderen geconfronteerd met niet enkel een groot aantal media, maar ook met media die steeds realistischer en gewelddadiger zijn (Valkenburg, 2008). Binnen zowel het publieke als academische debat is er veel belangstelling voor het grotendeels negatieve effect dat televisie kan hebben op het gedrag van kinderen. Dit impliceert dat televisie een machtig medium is dat iemands leven in meer of mindere mate kan beïnvloeden. Een veelgehoord voorbeeld waar veel aandacht aan wordt besteed is dat geweld op televisie kinderen agressiever zou maken. Het blijft hierbij belangrijk om af te vragen of dit gedrag compleet door het medium wordt veroorzaakt of dat enkel gedrag dat al in het karakter van het kind aanwezig is wordt versterkt en zichtbaarder wordt. Daarnaast spelen ook andere externe factoren zoals eerdere ervaringen met geweld en familiesituatie hierbij een rol. Ook kan er onderscheid gemaakt worden tussen effecten die optreden op korte termijn en op lange termijn (Lemish, 2007).

Het effect dat massamedia op het publiek kan hebben, is beschreven door Gerbner (1969). Volgens hem dragen massamedia bij aan bepaalde gedeelde opvattingen over de sociale werkelijkheid en vervullen zij op deze manier een sociale functie binnen de samenleving. Hij noemt dit proces 'cultiveren'. Het gaat hierbij om de collectief gedeelde context waarbinnen selecties en interpretaties van berichten plaatsvinden. Massamedia zorgen ervoor dat er een gemeenschappelijke cultuur ontstaat waardoor gedeelde opvattingen over feiten, waarden en gevaren van het menselijk bestaan worden gecultiveerd. Deze vormen de basis van publieke interactie (Gerbner, 1969). Volgens Gerbner (1969) beïnvloeden media het beeld dat mensen hebben van de echte wereld. Blootstelling aan een terugkerend patroon van beelden, bepaalde

basisveronderstellingen en algemene gedachten over sociale feiten, normen en waarden worden door media gecultiveerd en beïnvloeden de opvattingen van het publiek over de werkelijkheid, houdingen, gedachten en gedrag. Morgan en Shanahan (2010) stellen in hun artikel dat de cultivatietheorie tegenwoordig nog steeds een veelgebruikte benadering is in wetenschappelijk onderzoek, alleen passen onderzoekers het nu vaak toe op een specifiek genre. De cultivatietheorie is voornamelijk van toepassing op het medium televisie, waarbij het gaat om de percepties van de sociale realiteit die ontstaan door televisiekijken. Zo zou de kans groter zijn bij 'heavy viewers' (mensen die meer dan vier uur per dag televisie kijken) dat zij de echte wereld waarnemen zoals de televisie deze gerepresenteerd waardoor hun gedrag kan worden beïnvloed (Morgan en Shanahan, 2010). Dit zou betekenen dat hoe meer iemand naar gewelddadige televisie kijkt, des te aannemelijker het is dat deze persoon agressief gedrag vertoont in het dagelijks leven.

Volgens de sociale leertheorie van Bandura (1973, in Valkenburg, 2008) is agressie gedrag dat net als ander gedrag wordt aangeleerd. Dit kan op diverse manieren gebeuren. Ten eerste door directe ervaring. Jonge kinderen leren welk gedrag hun omgeving wel of niet tolereert door dit te testen. Daarnaast kunnen mensen agressief gedrag aanleren door het gedrag en de gevolgen ervan bij anderen te observeren. Dit gebeurt voornamelijk wanneer kinderen deze persoon bewonderen of aardig of aantrekkelijk vinden. Massamedia zijn één van de drie belangrijke leveranciers van zulke rolmodellen. Zij kunnen ervoor zorgen dat kinderen hun gedrag gaan imiteren of beïnvloeden hun opinies en normen op het gebied van agressief gedrag (Bandura, 1973, in Valkenburg, 2008). Wel moet worden opgemerkt dat het van de kenmerken van de mediatekst, het kind en zijn omgeving afhangt of televisiegeweld leidt tot agressief gedrag. Zo moet het kind geïnteresseerd zijn in de acties van de mediafiguur, moet deze aantrekkelijk en succesvol zijn en moet geweld in de omgeving van het kind worden goedgekeurd wil het mediageweld invloed hebben (Bandura, 1994, in Valkenburg, 2008).

De sociale leertheorie van Bandura sluit aan bij de hedendaagse theorie van de selectieve effecten, welke ervan uitgaat dat mediageweld wel invloed heeft op het gedrag van kinderen, maar hier wel een aantal voorwaarden aan verbonden zijn. Niet alle soorten mediageweld hebben op alle kinderen dezelfde invloed. Het mediapubliek gebruikt de context waarin het mediageweld wordt uitgevoerd om betekenis te kunnen geven aan de beelden die zij zien. Er zijn verschillende contextkenmerken van mediageweld die de kans op agressief gedrag kunnen beïnvloeden. Ten eerste speelt de mogelijkheid tot identificatie met de daders een belangrijke rol (Valkenburg, 2008). Wanneer kinderen hen aantrekkelijk vinden en zich met hen kunnen identificeren zijn zij vatbaarder voor de effecten van het geweld. Kinderen worden het meest aangetrokken tot figuren

die qua geslacht en leeftijd gelijkenis tonen (Hoffner & Cantor, 1985, in Valkenburg, 2008). Als tweede is het van belang of gewelddadig gedrag beloond wordt of juist bestraft. Ook speelt mee of het geweld als gerechtvaardigd of ongerechtvaardigd wordt gezien. Wanneer er sprake is van ongerechtvaardigd geweld zal dit niet snel door de kijkers gewaardeerd worden. Een ander element dat invloed heeft op het effect van mediageweld is het gegeven of de gevolgen ervan wel of niet getoond worden. In veel kinderprogramma's is geweld te zien zonder dat de consequenties daarvan getoond worden (Valkenburg, 2008). Dit zogenaamde 'gelukkige geweld' kan kinderen een onjuist beeld geven over de gevolgen die geweld met zich mee kan brengen. Wanneer zij deze acties imiteren, zijn ze zich er niet van bewust dat ze anderen hiermee pijn kunnen doen (Gerbner, 1992, in Valkenburg, 2008). Ook draagt realisme bij aan het effect dat geweld op televisie kan hebben. Realistische beelden hebben een grotere invloed dan niet-realistische beelden zoals tekenfilms, hoogstwaarschijnlijk omdat kijkers zich makkelijker kunnen identificeren met realistische daders en hun acties makkelijker zijn uit te voeren in het dagelijks leven. Ten slotte kan opzweepend mediageweld een agressieverhogende werking hebben (Valkenburg, 2008).

Ondanks alle negatieve effecten waarvan televisie wordt beschuldigd, stelt Lemish (2007) dat het medium daarentegen ook pro sociaal gedrag kan bevorderen. Dit is gedrag dat het overgrote deel van de samenleving als wenselijk beschouwt, bijvoorbeeld het hebben van sympathie en empathie voor iemands situatie of emoties en spijt betuigen. Volgens Lemish (2007) bevat elk type programma op een of andere wijze pro sociale elementen. Het onderzoek van Mares en Woodard (2005) sluit aan bij het idee dat televisie kan bijdragen aan pro sociaal gedrag onder kinderen. Uit hun studie bleek dat kinderen die kijken naar pro sociale mediacontent significant positiever gedrag vertonen ten aanzien van anderen. Zij stellen dat de mate waarin televisie asociaal of pro sociaal gedrag kan bevorderen gelijk aan elkaar is. Televisie is in staat om positieve sociale interacties te bevorderen, agressie te verminderen en kijkers aan te moedigen om toleranter en meer behulpzaam te zijn. Hierbij moet echter wel worden opgemerkt dat dit gebaseerd is op een evenredige blootstelling aan beide soorten programma's (Mares & Woodard, 2005).

2.7 Kindertelevisie en wetgeving

In 1990 voerde Amerika als onderdeel van de communicatiewetgeving de *Children's Television Act* in. Dit had een groeiende productie van kindertelevisie tot gevolg; het aanbod van programma's voor deze doelgroep werd steeds groter en gevarieerder. De *Children's Television Act* was de eerste nationale wetgeving die zich specifiek op kindertelevisie richtte en had tot doel om het aantal

educatieve en informerende kinderprogramma's te verhogen. Televisieproducenten worden door het beleid verplicht om te voldoen aan de cognitieve/intellectuele en emotionele/sociale behoeften van kinderen en bij te dragen om deze op positieve wijze te ontwikkelen. Daarnaast beperkt de wetgeving onder andere de reclamezendtijd van zenders tijdens kinderprogramma's en zijn eisen gesteld aan de tijdsduur en uitzendtijden (Wartella, 1994, in Ettema & Whitney, 1994).

Wetgeving op het gebied van televisieprogramma's brengt echter ook problemen met zich mee, zoals de eis om kwalitatieve programma's te produceren. Dit is een onduidelijk concept waar producenten, kinderen, ouders en de overheid allen een andere invulling aan kunnen geven. Het debat over wat kwalitatieve kinderprogramma's zijn heeft in de loop van de tijd veel veranderingen ondergaan (Lemish, 2007). Toch zijn er een aantal basisprincipes te benoemen waar kwalitatieve kinderprogramma's zich aan moeten houden, zo stelt Lemish (2007). Dergelijke programma's moeten geen voordeel willen halen uit de jonge doelgroep, maar juist het doel hebben om bij te dragen aan de fysieke, mentale en sociale ontwikkeling van kinderen. Daarnaast is het van belang dat producenten verschillen tussen kinderen erkennen die het gevolg zijn van hun cognitieve en emotionele ontwikkeling, hun talenten, interesses, persoonlijkheidskenmerken, inter-persoonlijke relaties en hun sociale omgeving. Een ander belangrijk principe is volgens Lemish (2007) de taak van kwaliteitsprogramma's om kinderen de mogelijkheid te bieden om zichzelf, hun cultuur, hun taal en levenservaringen te laten horen, zien en uiten.

Waar de regulering wat betreft kinderprogramma's in Amerika is vastgelegd in een apart onderdeel van het communicatiebeleid, behandelt de Nederlandse wet dit niet zo uitgebreid. In een apart hoofdstuk van de Mediawet zijn een aantal bepalingen vastgelegd die kinderen en jongeren moeten beschermen. De kern hiervan is dat televisieprogramma's die de lichamelijke, geestelijke of zedelijke ontwikkeling van kinderen en jongeren onder de 16 jaar ernstige schade kunnen toebrengen zijn verboden. Daarnaast staan er in de Mediawet regels met betrekking tot reclameboodschappen (Mediawet, 2008). In Nederland is gekozen voor gecontroleerde zelfregulering op het gebied van media. De overheid heeft afspraken vastgelegd met de media-industrie die er zelf voor moet zorgen dat kinderen geen schade ondervinden van geweld, seks, angst, discriminatie, middelengebruik, grof taalgebruik of commerciële reclame-uitingen. Dit wordt gedaan aan de hand van de Kijkwijzer en de Reclame Code. De Kijkwijzer waarschuwt door middel van leeftijds aanduidingen en inhoudelijke symbolen tot welke leeftijd een televisieprogramma of film schadelijk kan zijn. De Kijkwijzer wordt verzorgd door het Nederlands Instituut voor Classificatie van Audiovisuele Media (NICAM). De Reclame Code is opgesteld door de Stichting Reclame Code, in overleg met consumentenorganisaties, de overheid

en non-profitorganisaties en bevat regels over de manier waarop adverteerders hun verantwoordelijkheid moeten nemen. Het Commissariaat voor de Media is verantwoordelijk voor de controle van de mediaproducten op de naleving van de wet (Nederlands Jeugd Instituut, 2014). Op initiatief van de overheid zijn tevens twee websites opgezet die helpen om mensen op een veilige en verantwoorde manier media te laten gebruiken en informatie geven over de inhoud en geschiktheid van mediaproducten voor kinderen van 1,5 tot 11 jaar (Rijksoverheid, 2014).

2.8 Het Jeugdjournaal en het NOS Journaal

Het hedendaagse medialandschap van Nederland bestaat uit diverse commerciële en publieke omroepen. De Stichting Nederlandse Publieke Omroep (NPO) vormt het bestuur van alle publieke omroepen. De missie van de NPO is om Nederlanders te informeren, inspireren en amuseren met een breed scala aan programma's en andere publieke mediadiensten. Deze doelstelling komt voort uit de Mediawet, waarin is vastgelegd dat de publieke omroep een media-aanbod op het gebied van informatie, cultuur en verstrooiing moet verzorgen en tevens verspreiden. Dit aanbod dient te voldoen aan de democratische, sociale en culturele behoeften van het Nederlandse volk en moet daarnaast evenwichtig, pluriform en kwalitatief hoogstaand zijn en een grote verscheidenheid hebben in zowel vorm als inhoud (Mediawet, 2008).

In deze masterthesis vormen uitzendingen van het *Jeugdjournaal* en het *NOS Journaal* de onderzoekseenheden. Beide nieuwsprogramma's zijn producties van de publieke omroep NOS, dat staat voor Nederlandse Omroep Stichting. De NOS ontstaat op 29 mei 1969. Naast de regelgeving die geldt voor alle omroepen, zoals hiervoor is beschreven, heeft de NOS vanuit de overheid de taak toegewezen gekregen om alle inwoners van Nederland onafhankelijk en betrouwbaar nieuws te bieden en verslag te doen van grote (sport)evenementen. In de Mediawet staat vastgelegd dat de omroep verantwoordelijk is voor onder andere het media-aanbod op het gebied van nieuws, sport en evenementen, het verzorgen van teletekst voor de publieke omroep en het toegankelijk maken van het media-aanbod via alle beschikbare elektronische aanbodkanalen (NOS, 2014). Hierop gebaseerd heeft de NOS haar missie als volgt geformuleerd:

De NOS stelt zich, als integraal onderdeel van de publieke omroep, tot doel, de primaire informatiebron te zijn op het gebied van nieuws, sport en evenementen, zodat de Nederlandse burger beter in staat is te oordelen over ontwikkelingen in de wereld en zijn gedrag te bepalen. De NOS hanteert hierbij de hoogste journalistieke eisen van zorgvuldigheid, betrouwbaarheid, ongebondenheid, pluriformiteit en onbevooroordeeldheid. De NOS streeft er naar deze informatie toegankelijk te maken via alle beschikbare media en voor alle maatschappelijke geledingen. (NOS, 2014, "Missie")

Het *NOS Journaal* wordt sinds januari 1956 uitgezonden, hoewel het tot mei 1969 het *NTS Journaal* heette. De frequentie van de uitzendingen van het nieuws is in de loop der jaren flink gestegen: van 3 uitzendingen per week in de eerste jaren, naar ieder uur van de dag vanaf 2003. Op de dag dat het *NOS Journaal* zijn 25-jarig jubileum viert, 5 januari 1981, wordt voor het eerst het *Jeugdjournaal* uitgezonden. Dit nieuwsprogramma richt zich op kinderen in de leeftijd van 9 tot en met 12 jaar. (NOS, 2012). In eerste instantie was het programma een proef omdat er veel twijfels waren of er wel een journaal voor kinderen moest komen die hen confronteerde met allerlei zware nieuwsontwikkelingen. In juni 1984 kreeg het programma definitief groen licht en gingen de ontwikkelingen van het *Jeugdjournaal* snel (Maas, 1990). Het begon met drie avonduitzendingen per week en tegenwoordig is het kinderjournaal iedere avond te zien en op schooldagen ook iedere ochtend. Volgens de kijkcijfers van Stichting Kijk Onderzoek wordt het *Jeugdjournaal* dagelijks door meer dan 300.000 mensen bekeken. In werkelijkheid ligt dat aantal hoger omdat kinderen de uitzending van 08:45 uur veelal in groepsverband bekijken, wat niet wordt meegenomen in het onderzoek. De kijkers bestaan niet alleen uit kinderen die binnen de doelgroep van 9 tot 12 jaar vallen, maar ook onder jongere kinderen, oudere kinderen en volwassenen is het programma populair (NOS, 2012). De selectie van nieuws voor het *Jeugdjournaal* berust op twee grondbeginselen: het programma moet het nieuws uit de wereld van volwassenen brengen, maar ook het nieuws uit de 'kinderwereld'. Dit zijn vaak onderwerpen die niet snel in andere nieuwsprogramma's te zien zouden zijn, maar wel relevant zijn voor de doelgroep van het *Jeugdjournaal* (Maas, 1990).

Teruggrijpend naar de missie van de NOS, zoals eerder geciteerd, kan worden gesteld dat het *Jeugdjournaal* hier goed bij aansluit. De omroep streeft naar eigen zeggen naar het toegankelijk maken van informatie voor alle maatschappelijke geledingen. Door het produceren van een nieuwsprogramma dat zich specifiek op kinderen richt, wordt ook deze maatschappelijke laag van de Nederlandse bevolking bedient met een speciaal voor hen aangepast nieuwsaanbod. Ook wordt in de missie genoemd dat de NOS gebruik maakt van alle beschikbare media voor het verspreiden van informatie. Op de website van het *NOS Journaal* kunnen het (laatste) nieuws en achtergronden worden geraadpleegd en uitzendingen worden teruggekeken. Daarnaast biedt de site veel extra materiaal aan, zoals audio- of videofragmenten. Het *Jeugdjournaal* heeft een eigen interactieve website waarop kinderen onder andere het laatste nieuws kunnen vinden, kunnen reageren op een stelling en alle uitzendingen kunnen terugkijken. Tevens biedt het programma een mobiele applicatie aan die het mogelijk maakt om via een smartphone of tablet op de stelling te reageren of de laatste uitzending van het *Jeugdjournaal* terug te kijken. Ook het *NOS Journaal*

heeft een dergelijke applicatie waarop het laatste nieuws in tekst en beeld kan worden geraadpleegd (NOS, 2014).

Sinds het voorjaar van 2012 is de vormgeving van het *NOS Journaal* en het *Jeugdjournaal* veranderd; de decors, leaders, grafische elementen en het geluid van de nieuwsuitzendingen zijn vernieuwd. Met deze nieuwe vormgeving, waarbij snelheid, urgentie en innovatie centraal staan, wil de NOS zowel het huidige als een nieuw en jong publiek aanspreken. In het vernieuwde decor speelt beeld een zeer belangrijke rol: er zijn meer en grotere beeldschermen. Daarnaast staan en lopen de presentatoren en zitten zij niet meer achter een statische desk. De informatie wordt hierdoor op een meer dynamische en ontspannen manier gebracht en staat dichterbij de kijker (NOS, 2012).

In dit theoretisch kader is een basis gelegd die dient voor de verdere uitwerking van het onderzoek uit deze masterthesis. In het volgende hoofdstuk wordt de onderzoeksmethode behandeld aan de hand waarvan een antwoord wordt gegeven op de onderzoeksvraag die centraal.

3. Onderzoeksmethode

Zoals beschreven in de inleiding, staat de volgende onderzoeksvraag centraal in deze masterthesis:

In welk opzicht verschilt het *Jeugdjournaal* van het *NOS Journaal* in de selectie en presentatie van nieuwsonderwerpen, met het oog op hun afzonderlijke doelgroep?

Om de vraagstelling te beantwoorden maakt deze studie gebruik van inhoudsanalyse als onderzoeksmethode. Inhoudsanalyse is een systematische vorm van selectief lezen van media-inhoud; dit vindt plaats vanuit een theoretisch perspectief en binnen een bepaalde context. Deze methode is gekozen omdat het mediamateriaal zelf centraal staat in deze thesis, namelijk nieuwsuitzendingen van het *Jeugdjournaal* en het *NOS Journaal*. In het kader van dit onderzoek maken inhoudsanalyses het mogelijk om materiaal te onderzoeken dat gemaakt is in een specifieke productiecontext: de redacties van het *Jeugdjournaal* en het *NOS Journaal*. De uitzendingen die onderzocht worden zijn ‘natuurlijk’ materiaal dat geproduceerd is volgens doelstellingen en criteria die de makers van deze nieuwsprogramma’s belangrijk vinden. Behalve dat de inhoudsanalyses informatie opleveren over de productiecontext, hebben de programma’s ook een inhoudelijke betekenisstructuur. De items vertellen iets over wat de makers van de programma’s doen, de handelingscontext waarbinnen zij deze berichten produceren en welke selectiecriteria zij hierbij hanteren (Wester, 2006). Om een zo volledig mogelijk beeld te krijgen van de wijze waarop het *Jeugdjournaal* verschilt van het *NOS Journaal*, wordt er gebruik gemaakt van zowel een kwantitatieve als kwalitatieve inhoudsanalyse. Waar bij de kwantitatieve methode de frequentie van waarnemingen centraal staat, gaat het bij de kwalitatieve analyses om het interpreteren van deze waarnemingen. De volgende paragrafen beschrijven op welke manier beide typen inhoudsanalyses worden toegepast in dit onderzoek.

3.1 Kwantitatieve inhoudsanalyse

Het doel van het kwantitatieve deel van het onderzoek is het in kaart brengen van de verschillen tussen de journaals op het gebied van nieuwsselectie. Hieronder wordt verstaan de keuzes gemaakt op het bredere niveau van onderwerpen en de keuzes in de presentatie van de afzonderlijke nieuwsitems. Door kwantitatieve gegevens te verzamelen kan worden nagegaan hoe vaak bepaalde kenmerken van het *Jeugdjournaal* en het *NOS Journaal* voorkomen en of en hoe deze samenhangen met andere, waardoor patronen ontdekt kunnen worden in beide journaals (Wester, 2006). De analyse richt zich op de volgende onderdelen: de onderwerpen zelf, ingedeeld naar

soort nieuws (kort of uitgebreid item), plaats (binnenland of buitenland) en thema; het totaal aantal onderwerpen in de uitzending; het geslacht en de leeftijd van de nieuwslezer; de spreektijd van de nieuwslezer; de lengte van de items; of er experts/deskundigen en kinderen aan het woord komen; of er gebruik wordt gemaakt van animaties, muziek en geluidseffecten; de aanwezigheid van binnenlandse verslaggevers en buitenlandcorrespondenten en of er sprake is van het domesticeren van buitenlands nieuws. Naast een beschrijving van het abstracte thema waartoe het item behoort, zoals politiek of sport, is tevens per nieuwsitem in een aantal kernwoorden een beknopte beschrijving van het onderwerp gegeven zodat deze tijdens het onderzoek eventueel eenvoudig is terug te vinden. Een meer gedetailleerdere omschrijving zorgt voor transparantie in het onderzoek omdat eenvoudig is na te gaan welke nieuwsitems in welke categorie zijn ingedeeld. Dit geeft inzicht in de werkwijze van de onderzoeker.

Voordat met de analyses is gestart, zijn ter voorbereiding een aantal afleveringen bekeken om op basis van deze eerste kijksessie de thema's vast te stellen en te definiëren. Zo zijn de thema's afgebakend en is duidelijk vastgelegd aan welke criteria een nieuwsitem moet voldoen om deze bij een bepaald thema in te delen. Dit maakt het onderzoek reproduceerbaar; wanneer het onderzoek nogmaals via de beschreven procedures zal worden uitgevoerd, leidt dit tot vergelijkbare resultaten.

Voor de indeling van het nieuws in type onderwerp is gekozen om de volgende categorieën aan te houden: politiek, financieel/economisch, sport, opmerkelijk, hulpdiensten, weer/klimaat, koningshuis, bedreigingen/aanslagen, conflicten, doelgroepnieuws en overig. Deze indeling is gebaseerd op de eerste kijksessie in het onderzoeksproces waaruit bleek dat de onderwerpen uit het *Jeugdjournaal* en het *NOS Journaal* in deze categorieën in te delen zijn. Onder doelgroepnieuws worden onderwerpen verstaan die speciaal relevant zijn voor kinderen omdat zij op een nadrukkelijke wijze bij het verhaal betrokken zijn of het verhaal specifiek op hen van toepassing is. Hiervan is sprake als kinderen duidelijk het middelpunt vormen binnen het nieuwsitem; ze zijn er daadwerkelijk bij betrokken of er wordt nadrukkelijk over hen gesproken. De vastgestelde categorieën zijn breed gedefinieerd zodat ieder nieuwsitem kan worden ingedeeld en tegelijkertijd het overzicht kan worden behouden. Omdat ieder nieuwsitem naast de genoemde categorieën ook altijd betrekking heeft op het binnenland of het buitenland, is gekozen om de onderwerpen eerst in te delen naar binnenlands of buitenlands nieuws en vervolgens naar specifiek thema. Een bericht over de verkiezingen in de Verenigde Staten wordt bijvoorbeeld eerst ingedeeld bij 'buitenland' en daarna bij 'politiek'.

Voor de analyse is een systematische steekproef genomen van 18 uitzendingen van het *Jeugdjournaal* en 18 uitzendingen van het *NOS Journaal*. Van het *NOS Journaal* zijn uitzendingen

van het 6-uurnieuws onderzocht omdat deze qua uitzendtijd en tijdsduur het meest vergelijkbaar zijn met de avonduitzendingen van het *Jeugdjournaal*, die om 18:45 worden uitgezonden. Het *NOS Journaal* duurt 15 minuten en wordt uitgezonden op Nederland 1; het *Jeugdjournaal* heeft een tijdsduur van 10 minuten en is te zien op Nederland 3. Het selecteren van de uitzendingen is gedaan volgens het principe van een geconstrueerde week over het jaar 2013. Een geconstrueerde week houdt op voorhand rekening met het feit dat mediacontent per dag kan variëren (Wester, 2006). Voor dit onderzoek houdt het in dat voor januari de maandaguitzending is geselecteerd uit de tweede week; voor februari de dinsdag uit de tweede week; voor maart de woensdag uit de tweede week enzovoort. Op deze manier zijn alle maanden doorlopen, waarbij enkel de doordeweekse dagen zijn opgenomen. Na het selecteren van een vrijdag is in de volgende week dus weer doorgegaan bij de maandag. Wanneer van iedere maand één uitzending is opgenomen, zijn er 12 dagen geselecteerd. Omdat dit er 18 moeten zijn, heeft er nogmaals een dergelijke selectie plaatsgevonden. Ditmaal zijn de afleveringen gekozen uit de vierde week van de even maanden (februari, april, juni, augustus, oktober en december), beginnend bij maandag. Met behulp van deze steekproefmethode is een dataset van 18 uitzendingen van zowel het *Jeugdjournaal* als het *NOS Journaal* samengesteld. De geselecteerde uitzendingen bevatten geen data waarop feestdagen vallen. Dit is belangrijk omdat er anders een vertekend beeld kan ontstaan. Alle uitzendingen zijn online beschikbaar op de websites van de journaals. Een overzicht van de afleveringen die geselecteerd zijn voor de kwantitatieve analyse is te vinden in de bijlage.

3.1.1 Codeboek

Om de analyses op een gestructureerde wijze uit te kunnen voeren is een codeboek opgesteld. Dit is een waarnemingsinstrument dat het mogelijk maakt om de geselecteerde nieuwsuitzendingen, de kenmerken van deze uitzendingen en de variaties die hierin voorkomen te classificeren. Er is precies in vastgelegd wanneer welke categorie van toepassing is en op welke manier de onderzoeker deze moet coderen (Wester, 2006), zoals de wijze van het noteren van tijdsduur en wanneer een nieuwsitem bij een bepaald thema dient te worden ingedeeld. Het is van belang dat de variabelen op een heldere manier staan beschreven zodat het coderen gedurende het hele proces altijd op dezelfde manier verloopt en later herhaald kan worden met vergelijkbare uitkomsten (Riffe, Lacy & Fico, 2008).

Het codeboek voor dit onderzoek bestaat uit twee delen. Het eerste deel, variabele 1 tot en met 7, heeft betrekking op de aflevering als geheel. Dit zijn identificerende kenmerken van de uitzending, zoals de naam van het programma en de uitzenddatum, en theoretisch relevante variabelen. Deze hebben betrekking op bijvoorbeeld het geslacht van de nieuwslezer en het totaal

aantal behandelde items in de betreffende aflevering. Het tweede deel van het codeboek, variabele 8 tot en met 20, bestaat uit coderingen die van toepassing zijn op elk afzonderlijk item binnen een nieuwsuitzending. Zo is onder andere de tijdsduur van ieder nieuwsitem en de tijd dat de nieuwslezer in beeld is genoteerd. Daarnaast zijn diverse eigenschappen van de nieuwsgebeurtenissen bijgehouden, zoals het feit of het nieuws in het blok ‘kort nieuws’ valt of uitgebreid wordt behandeld en of de gebeurtenis plaatsvindt in het binnen- of buitenland. Tevens zijn alle items ingedeeld in overkoepelende categorieën nieuws. Nieuwsberichten over gebeurtenissen waarin politiek en/of een politicus centraal staat, zijn bijvoorbeeld ingedeeld bij het thema ‘politiek’; items uit de categorie ‘opmerkelijk’ hebben een verrassend en/of onvoorspelbaar karakter. Andere variabelen betreffen de bronnen die aan het woord komen in de nieuwsitems en het gebruik van muziek en animaties. In de bijlage is het complete codeboek te vinden, inclusief codeerinstrucities (‘Toelichting’).

3.2 Kwalitatieve inhoudsanalyse

De kwantitatieve inhoudsanalyse geeft inzicht in de frequentie van de aanwezigheid van de vastgestelde variabelen en is beschrijvend van aard. Om een diepgaander beeld te krijgen van de wijze waarop het *Jeugdjournaal* verschilt van het *NOS Journaal* op het gebied van de presentatie van het nieuws, is het belangrijk om de inhoud van de nieuwsitems te onderzoeken. Hiervoor is een kwalitatieve benadering geschikt omdat deze informatie biedt over de concrete invulling van de nieuwsitems op het gebied van tekst en beeld. Interpretatie van het materiaal speelt hierbij een belangrijke rol. Er wordt namelijk geprobeerd betekenissen te reconstrueren die de makers van het *Jeugdjournaal* en het *NOS Journaal* hebben geproduceerd. Dit geeft inzicht in de manier waarop de journaals de items aan kinderen dan wel volwassenen presenteren en hoe dit van elkaar verschilt. Zo richt de kwantitatieve analyse zich bijvoorbeeld op het aantal minuten dat de nieuwslezer aan het woord is; de kwalitatieve analyse onderzoekt wát de nieuwslezer in deze tijd zegt en in welke bewoordingen. Dit geeft inzicht in de wijze waarop beide journaals hun doelgroep aanspreken. Op deze manier zorgt de kwalitatieve analyse voor verdere verdieping van de resultaten uit de kwantitatieve analyse en zorgt de combinatie van beide methoden voor het in kaart brengen van de verschillen tussen het *Jeugdjournaal* en het *NOS Journaal* op het gebied van nieuwsselectie en presentatie.

Voor de kwalitatieve analyse zijn twee grote nieuwsgebeurtenissen gekozen als casestudies; de orkaan op de Filipijnen en de vermissing van de broertjes Ruben en Julian. Er is voor deze twee cases gekozen omdat beide recent zijn en groot nieuws waren waardoor verwacht kan worden dat er veel aandacht aan besteed is door de journaals. Daarnaast zijn beide

onderwerpen emotionele gebeurtenissen, maar elk met een heel andere grondslag: een natuurramp en een familiedrama. Tevens is de plaats van de nieuwsgebeurtenissen verschillend; de orkaan vond plaats op de Filipijnen en de vermissing van de broertjes Ruben en Julian is een voorval uit Nederland. Voor beide onderwerpen is het interessant om te onderzoeken hoe het *Jengdjournaal* en het *NOS Journaal* hiermee omgaan in het presenteren van het nieuwsbericht, met name de manier waarop het *Jengdjournaal* de berichtgeving aanpast aan kinderen.

De orkaan heeft op 8 november 2013 de Filipijnen getroffen, daarom richt het kwalitatieve onderzoek zich op de nieuwsuitzendingen vanaf deze datum. Hiervan zijn de eerste vijf items uit het *Jengdjournaal* en de eerste vijf items van het *NOS Journaal* geselecteerd die betrekking hebben op de orkaan op de Filipijnen. Voor de casestudie over Ruben en Julian is op dezelfde wijze hetzelfde aantal items geselecteerd, ditmaal in de periode vanaf 8 mei 2013. Voor beide cases geldt dat er bij de selectie van de items gericht wordt op de hoofditems in de nieuwsuitzendingen en niet op het korte nieuws.

3.2.1 Topiclijst

Gebaseerd op het theoretisch kader is voor dit deel van het onderzoek een topiclijst opgesteld met de aandachtaspecten voor de analyse. Bij het analyseren is gelet op het taalgebruik, de beelden, de coherentie tussen tekst en beeld, bronnen die aan het woord komen, rol van de nieuwslezer en de mate waarin sprake is van het domesticeren van de berichtgeving. Van deze aspecten kan verwacht worden dat beide journaals verschillen in hun benadering van kinderen en volwassenen.

De items zijn volledig getranscribeerd met daarbij een beschrijving van de beelden die worden getoond (zie bijlage). Omdat bij de kwalitatieve analyse interpretatie een belangrijke rol speelt, is aan de hand van voorbeelden duidelijk beschreven hoe de interpretaties tot stand zijn gekomen vanuit de transcripties, zodat het onderzoek transparant en navolgbaar blijft.

Bij de kwalitatieve inhoudsanalyse van de geselecteerde items van het *Jengdjournaal* en het *NOS Journaal* wordt het overkoepelde concept 'presentatie' nader onderzocht. Waar in de kwantitatieve inhoudsanalyses de aandacht uit gaat naar de geselecteerde nieuwsonderwerpen en keuzes daarbinnen, richt de kwalitatieve inhoudsanalyse zich op de wijze waarop de journaals de nieuwsitems presenteren. Dit onderzoek verstaat onder 'presentatie' zowel de visuele kenmerken van de nieuwsprogramma's als de tekstuele uitingen. Op basis van de onderdelen uit het meetinstrument worden de transcripties van de nieuwsitems geanalyseerd. De punten op de volgende pagina vormen de topiclijst van de kwalitatieve analyse.

1. Taal

Welke taalkeuzes (woorden, uitdrukkingen, connotaties, zinsopbouw) zijn gemaakt om het nieuwsbericht te vertellen?

2. Beeld

- Wie en/of wat komt in beeld?
- Hoe wordt dit door de camera in beeld gebracht?

3. Tekst-beeld coherentie

In hoeverre is er sprake van coherentie tussen de gesproken tekst en het beeld?

Toelichting: onder coherentie wordt verstaan de mate waarin gesproken tekst en beeld met elkaar overeenkomen

4. Bronnen

Wie worden er aan het woord gelaten en wat is hun rol?

5. Rol van de nieuwslezer

Welke rol vervult de nieuwslezer bij het presenteren van het nieuwsprogramma?

Toelichting: Vertelt de nieuwslezer bijvoorbeeld alleen de feitelijke informatie of wordt deze informatie ook nader uitgelegd?

6. Mate van domesticeren

In hoeverre wordt er in het item benadrukt dat de nieuwsgebeurtenis van belang is voor Nederland of wordt een duidelijke link gelegd met de binnenlandse situatie?

Toelichting: Alleen van toepassing op de items over de orkaan op de Filipijnen.

De bovenstaande topiclijst geeft richting aan de analyses, maar heeft wel ruimte voor toevoegingen. Waar bij het kwantitatieve deel van het onderzoek de variabelen van tevoren zijn vastgesteld, is de kwalitatieve inhoudsanalyse meer open van karakter. Het kan voorkomen dat er tijdens het analyseren elementen opvallen die niet op de vooraf beschreven topiclijst staan, maar wel van belang zijn voor het beantwoorden van de onderzoeksvraag (White & Marsh, 2006). Wanneer dit het geval is, worden deze elementen alsnog meegenomen in de analyse. Het volgende hoofdstuk bespreekt de resultaten van het onderzoek dat is uitgevoerd aan de hand van de methoden zoals in dit hoofdstuk uiteen is gezet.

4. Resultaten

Dit hoofdstuk presenteert de resultaten van de uitgevoerde analyses. Als eerst wordt ingegaan op de belangrijkste resultaten van de kwantitatieve inhoudsanalyse, gevolgd door een bespreking van de uitkomsten van de kwalitatieve inhoudsanalyse. Het hoofdstuk besluit met een aantal overige verschillen tussen het *Jeugdjournaal* en het *NOS Journaal* die zijn opgevallen tijdens het onderzoek.

4.1 Kwantitatieve analyse

Deze paragraaf behandelt de uitkomsten van de kwantitatieve inhoudsanalyse. Er zijn voor zowel het *Jeugdjournaal* als het *NOS Journaal* 18 nieuwsuitzendingen afkomstig uit het jaar 2013 geanalyseerd. De variabelen waarop beide programma's getoetst zijn, houden verband met tijdsduur, de nieuwslezer, nieuwsitems, bronnen, animaties en muziek/geluidseffecten.

4.1.1 Tijdsduur

Voordat het onderzoek is uitgevoerd, was bekend dat het *Jeugdjournaal* een kortere tijdsduur heeft dan het *NOS Journaal*. Uit de kwantitatieve analyse is gebleken dat de gemiddelde duur van een aflevering van het *Jeugdjournaal* 10 minuten en 22 seconden is; een uitzending van het *NOS Journaal* duurt gemiddeld 15 minuten en 15 seconden. Het verschil van bijna 5 minuten in de lengte van de nieuwsprogramma's moet in het achterhoofd worden gehouden aangezien dit consequenties kan hebben voor de interpretatie van de overige uitkomsten van de kwantitatieve analyse. Dit is onder andere het geval bij het gemiddelde aantal items dat de journaals per aflevering behandelen. In het *Jeugdjournaal* komen gemiddeld 5,4 items voorbij; bij het *NOS Journaal* zijn dit er 11,5. Het aanzienlijke verschil hiertussen, het is immers meer dan twee keer zoveel, is grotendeels toe te rekenen aan de langere tijdsduur van het *NOS Journaal*. Om een betere vergelijking te maken en meer betekenis hieraan te kunnen geven, is berekend hoeveel tijd er gemiddeld aan een item wordt besteed, onderverdeeld naar kort nieuws en uitgebreide berichten. De resultaten staan weergegeven in de onderstaande tabel.

Tabel 1: Gemiddelde tijdsduur nieuwsitems

	Jeugdjournaal	NOS Journaal	Vershil in seconden	Vershil in percentages
Kort nieuws	00:29	00:22	00:07	23%
Uitgebreid nieuws	02:21	01:53	00:28	25%

Items die vallen binnen het blok kort nieuws duren bij het *Jeugdjournaal* gemiddeld 29 seconden, tegenover 22 seconden bij het *NOS Journaal*. Uit de T-toets die is uitgevoerd blijkt dat dit verschil significant is ($t(145) = -4.865$; $p < 0,01$), wat betekent dat de kans op toeval zeer klein is. Een kort nieuwsitem van het kinderprogramma duurt dus gemiddeld 7 seconden langer dan het volwassenenjournaal, wat neerkomt op een percentage van 23 procent. Nieuwsberichten waar uitgebreider aandacht aan wordt besteed, duren bij het *Jeugdjournaal* gemiddeld 2 minuten en 21 seconden. Dit is 28 seconden langer dan de gemiddelde lengte van een uitgebreid item van het *NOS Journaal*, dat 1 minuut en 53 seconden duurt. In percentages komt dit neer op 25 procent. Ook dit verschil tussen de gemiddelden van beide programma's blijkt significant te zijn ($t(160) = -3.012$; $p < 0,01$). Uit deze gegevens blijkt dus dat de tijdsduur van een item uit het *Jeugdjournaal* (zowel kort nieuws als uitgebreide berichten) gemiddeld 24 procent langer is dan een item uit het *NOS Journaal*. Het verschil zou kunnen betekenen dat het *Jeugdjournaal* items uitgebreider toelicht dan dat gebeurt in het *NOS Journaal*. Dit vanuit de redenering dat kinderen meer uitleg nodig hebben om een nieuwsbericht te kunnen begrijpen en op de juiste manier te interpreteren.

4.1.2 De nieuwsitems

Zoals eerder is genoemd, komen in het *Jeugdjournaal* gemiddeld 5,4 items aan bod en in het *NOS Journaal* 11,5. Van alle items die in een aflevering worden behandeld, heeft bij het *Jeugdjournaal* 68,4% betrekking op een gebeurtenis in eigen land of een Nederlander in het buitenland. Bij het *NOS Journaal* ligt dit percentage op 69,1%. Buitenlands nieuws neemt bij het *Jeugdjournaal* 31,6% van de items in beslag; bij het *NOS Journaal* is dit 30,9% (tabel 3).

Tabel 2: Verdeling items naar binnenlands en buitenlands nieuws

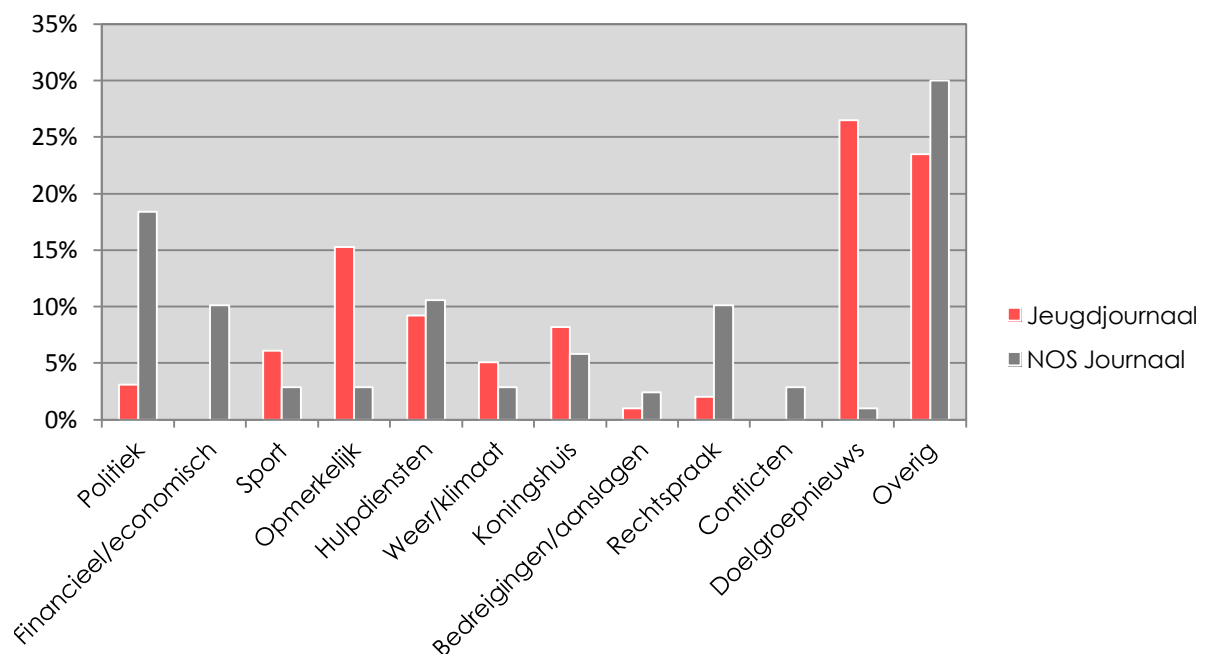
	Jeugdjournaal	NOS Journaal	Totaal
Binnenland	67	143	210
	68,4%	69,1%	68,9%
Buitenland	31	64	95
	31,6%	30,9%	31,1%
Totaal	98	207	305
	100%	100%	100%

De percentages van de items die het *Jeugdjournaal* en het *NOS Journaal* aan binnenlands en buitenlands nieuws besteden, liggen erg dicht bij elkaar. Beide journaals besteden dus nagenoeg een even groot deel van de uitzendingen aan items over Nederland of Nederlanders in het

buitenland en nieuwsgebeurtenissen die plaatsvinden buiten Nederland. Uit de chi-square test blijkt daarnaast dat er geen significant verband bestaat tussen het soort programma en items over binnenlands of buitenlands nieuws ($X^2(1) = .016$; $p = .9$; $V = .007$). Dit kan betekenen dat beide journaals nieuws selecteren op waarden die zij als belangrijk zien, ongeacht de plek waar de nieuwsgebeurtenissen plaatsvinden.

Daarnaast is gebleken dat er in het *Jeugdjournaal* bij 9,7% van de items over buitenlands nieuws sprake is van domesticeren. Bij het *NOS Journaal* ligt dit percentage op 10,9%. Er kan echter geen significant verband worden aangetoond tussen het soort programma en het domesticeren van buitenlands nieuws ($X^2(1) = .035$; $p = .851$; $V = .019$). Dit kan betekenen dat het nieuwsonderwerp bepalend is voor de mate van domesticeren en niet de doelgroep van de programma's.

Op het gebied van de thema's waarbinnen de nieuwsitems vallen die het *Jeugdjournaal* en het *NOS Journaal* behandelen in hun uitzendingen, zijn grotere verschillen waar te nemen. Uit de chi-square test blijkt dat er een significant verband is tussen het programma en de categorieën nieuws, wat betekent dat het *Jeugdjournaal* en het *NOS Journaal* qua type onderwerpen structureel van elkaar verschillen ($X^2(11) = 97.390$; $p < .05$; $V = .565$). In de onderstaande grafiek is per thema weergegeven hoeveel procent van de berichtgeving beide journaals hieraan besteden.

Figuur 1: Thema's in het Jeugdjournaal en het NOS Journaal

De categorie waarbinnen de meeste nieuwsitems vallen van het *Jeugdjournaal* is 'doelgroepnieuws', namelijk 26,5%. Dit betreft berichtgeving over onderwerpen die betrekking hebben op kinderen

omdat zij op een dominante wijze bij het verhaal betrokken zijn of de gebeurtenis specifiek op hen van toepassing is. Het *NOS Journaal* besteedt slechts 1% van zijn items aan deze categorie. Een logische verklaring voor dit verschil is het feit dat het *Jeugdjournaal* zich op kinderen richt als doelgroep en daarom veel nieuws brengt dat speciaal relevant is voor hen. Het *NOS Journaal* zal dergelijke berichten alleen uitzenden als deze ook nieuwswaarden voor volwassenen hebben. Het thema dat op de tweede plaats komt bij het *Jeugdjournaal* is ‘overig’ met 23,5%. Bij het *NOS Journaal* staat deze categorie op de eerste plaats qua hoeveelheid berichten die hierbinnen vallen (30%). Berichtgeving die niet kon worden ingedeeld bij een van de andere thema’s is in deze categorie geplaatst. Zowel voor het *Jeugdjournaal* als het *NOS Journaal* geldt dat dit een aanzienlijk deel van de nieuwsberichten betreft. Het gaat hier bijvoorbeeld om items over stakingen en protesten, personen die zijn overleden en nieuws over dieren. Het thema ‘opmerkelijk’ betreft items die een verrassend en/of onvoorspelbaar karakter hebben. De berichtgeving van het *Jeugdjournaal* bestaat voor 15,3% uit dit soort nieuws, tegenover een percentage 2,9% bij het *NOS Journaal*. Hieruit kan worden opgemaakt dat opmerkelijke nieuwsgebeurtenissen minder nieuwswaarden bevatten voor het *NOS Journaal*, terwijl dit voor het *Jeugdjournaal* wel belangrijk is. Deze bevinding kan betekenen dat volgens de makers van het *Jeugdjournaal* kinderen zich aangesproken voelen door verrassende en/of onvoorspelbare elementen binnen nieuwsgebeurtenissen. Door dit soort nieuws toe te voegen aan de meer serieuze onderwerpen, kunnen kinderen extra worden geprikkeld om naar het *Jeugdjournaal* te kijken.

Onderwerpen waar het *Jeugdjournaal* helemaal geen aandacht aan besteedt, zijn items op het gebied van financieel/economisch nieuws. Het *NOS Journaal* besteedt net iets meer dan een tiende (10,1%) van zijn berichtgeving aan deze categorie. Financieel/economisch nieuws vinden de makers van het kinderprogramma niet relevant voor de jonge doelgroep, maar wel voor de volwassen doelgroep. Een verklaring hiervoor kan zijn dat kinderen niet direct iets te maken hebben met onderwerpen op dit gebied, zoals bedrijven die het financieel moeilijk hebben, de huizenmarkt die aantrekt of de leegstand van winkelpanden. Voor volwassenen zijn deze onderwerpen veel relevanter, omdat ze betrekking kunnen hebben op hun persoonlijke situatie. Een ander thema dat wellicht ook niet direct van toepassing is op kinderen, betreft ‘politiek’. Bij het *NOS Journaal* gaat 18,4% van de items over deze categorie en staat daarmee op de tweede plaats van alle thema’s die in het nieuws komen. Het *Jeugdjournaal* besteedt hier een stuk minder aandacht aan, namelijk 3,1%. Het thema ‘politiek’ komt dus niet erg vaak aan de orde in het *Jeugdjournaal*, wellicht omdat kinderen er niet direct bij betrokken zijn. Toch wordt hier wel enige aandacht aan besteed, wat erop duidt dat de makers van het kinderprogramma politiek toch enigszins belangrijk vinden ondanks de jonge leeftijd van de kinderen.

4.1.3 De nieuwslezer

De presentator is een belangrijk element van het journaal aangezien hij/zij het nieuws moet overbrengen naar het publiek. In tabel 2 is te zien hoe vaak het *Jeugdjournaal* en het *NOS Journaal* door een mannelijke dan wel vrouwelijke nieuwslezer wordt gepresenteerd (absolute getallen en percentages). Opvallend is dat bij het *Jeugdjournaal* de nieuwslezer in de meeste gevallen een vrouw is, terwijl het *NOS Journaal* juist vaker door een man wordt gepresenteerd.

Tabel 3: Geslacht nieuwslezer

	Jeugdjournaal	NOS Journaal	Totaal
Man	4 22,2%	13 72,2%	17 47,2%
Vrouw	14 77,8%	5 27,8%	19 52,8%
Totaal	18 100%	18 100%	36 100%

Om te bepalen of er een significant verband is tussen het **geslacht** van de nieuwslezer en het soort programma, is een chi-square test uitgevoerd. Hieruit is gebleken dat er inderdaad een significante associatie is tussen de twee variabelen ($X^2(1) = 9.028$; $p = .003$; $V = .501$). Dit betekent dat de gevonden verschillen gelden voor de hele populatie, oftewel alle afleveringen van het *Jeugdjournaal* en het *NOS Journaal*. Op basis van deze uitkomsten zou gesteld kunnen worden dat een vrouwelijke nieuwslezer geschikter wordt gevonden om nieuwsberichten over te brengen aan jonge kinderen, terwijl dit bij volwassenen juist een man is.

Naast het verschil op het gebied van het geslacht van de nieuwslezer, is er ook een significant contrast waar te nemen wat betreft de gemiddelde **leeftijd** van de nieuwslezer. Bij het *Jeugdjournaal* is de nieuwslezer gemiddeld 32,6 jaar oud. De leeftijd van de presentator van het *NOS Journaal* ligt gemiddeld op 43,1 jaar, wat aanzienlijk hoger is ($t(36) = 7.219$; $p < 0,01$). Dit verschil zou verklaard kunnen worden door de argumentatie dat kinderen zich meer aangetrokken voelen tot een jonger persoon omdat hun leeftijd dichterbij de leeftijd van de kinderen ligt. Volwassenen voelen zich wellicht meer aangesproken door een oudere nieuwslezer omdat een hogere leeftijd meer autoriteit uitstraalt.

Uit de analyse is gebleken dat de gemiddelde **spreektijd** van de nieuwslezer (wanneer deze tevens te zien is in de studio) bij het *Jeugdjournaal* ligt op 1 minuut en 50 seconden; bij het *NOS Journaal* is dit 2 minuten en 19 seconden. Zoals eerder is genoemd, heeft het *Jeugdjournaal* een gemiddelde uitzendduur van 10 minuten en 22 seconden en duurt het *NOS Journaal*

gemiddeld 15 minuten en 15 seconden. Door het verschil in lengte zijn de spreektijden niet met elkaar te vergelijken aan de hand van de minuten en seconden. Daarom zijn de percentages van de spreektijd berekend in verhouding tot de betreffende uitzendduur. Gemiddeld is de nieuwslezer van het *Jeugdjournaal* 17,8% van de tijd in beeld te zien en te horen. Bij het *NOS Journaal* ligt dit percentage op 15,94%. Dit kleine verschil blijkt volgens de uitgevoerde T-toets echter niet significant te zijn ($t(36) = -1.957$; $p = .059$). Dit betekent dat de gevonden uitkomsten op toeval kunnen berusten en daarom kan dus *niet* gezegd worden dat de nieuwslezer altijd langer te zien en te horen is in het *Jeugdjournaal* dan in het *NOS Journaal*.

4.1.4 Bronnen

In de kwantitatieve analyse is naast de nieuwslezer en de items ook onderzocht hoe vaak er experts, kinderen en binnenlandse- en buitenlandse verslaggevers aan het woord komen. Zowel in het *Jeugdjournaal* als het *NOS Journaal* blijken er niet veel **experts** te worden geraadpleegd. Bij het *Jeugdjournaal* is dit in 4,1% van de items het geval en bij het *NOS Journaal* komen experts in 6,8% van de berichten aan het woord. Hierbij moet wel worden opgemerkt dat met experts externe deskundigen bedoeld worden die niet zelf betrokken zijn bij het nieuwsverhaal of hier een rol in spelen.

Kinderen komen bij het *Jeugdjournaal* beduidend meer aan het woord dan experts. Van alle items geven er in 37,6% één of meerdere kinderen hun reactie of mening over het nieuwsonderwerp. Bij het *NOS Journaal* ligt dit met een percentage van 7,2% een stuk lager. Uit deze gegevens blijkt dat de makers van het *Jeugdjournaal* het belangrijk vinden om de doelgroep zelf een stem te geven in het programma. Op deze manier raken de jonge kijkers meer betrokken bij het verhaal. Ook als het nieuwsbericht niet direct een verband heeft met kinderen, kan het kinderprogramma er op die manier voor zorgen dat zij het toch interessant vinden om naar te kijken. In items die vallen binnen de categorie ‘doelgroepnieuws’ worden kinderen het meest aan het woord gelaten, namelijk in 63,9% van de gevallen. Uit de chi-square test blijkt dat er een significant verband is tussen de nieuwscategorie en het feit of er wel of geen kinderen aan het woord komen ($X^2(9) = 51.183$; $p < .01$; $V = .723$). Dat deze categorie het hoogst scoort is geen opmerkelijke uitkomst. ‘Doelgroepnieuws’ betreft immers berichtgeving over onderwerpen waarin kinderen een centrale rol spelen. Kinderen dan ook daadwerkelijk een reactie of mening te laten geven, maakt het verhaal levendiger en zorgt voor stimulans bij de jonge kijkers om na te denken over hun eigen mening over het onderwerp.

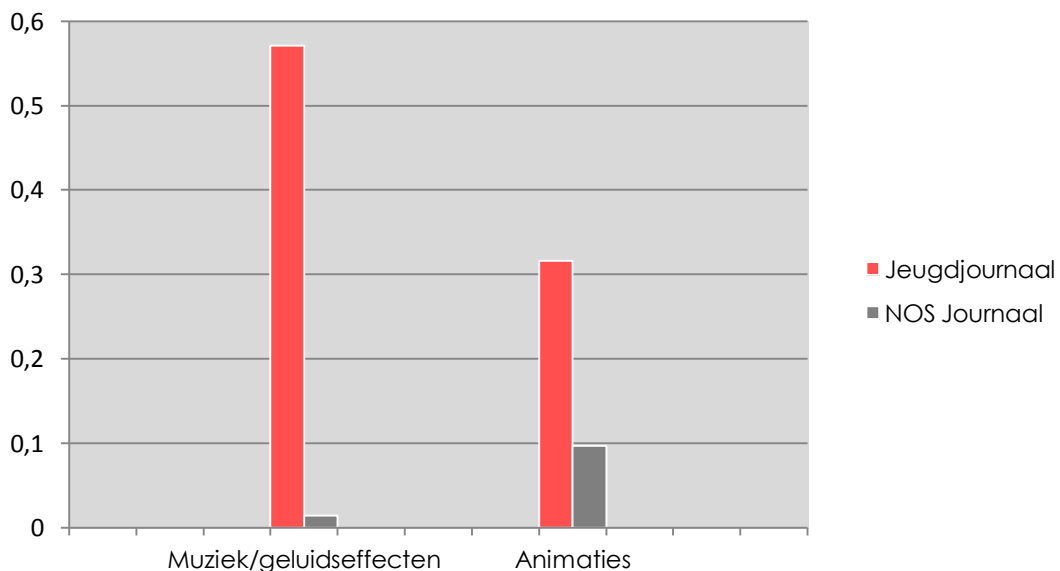
In het *Jeugdjournaal* komt er in 27,3% van alle items die betrekking hebben op binnenlands nieuws een **verslaggever** in beeld en aan het woord. Bij het *NOS Journaal* ligt dit percentage

lager, namelijk 13,4%. Het *Jeugdjournaal* maakt dus vaker gebruik van een verslaggever die op de locatie van de gebeurtenis hierover verslag uitbrengt. Uit de chi-square test blijkt dat er een significant verband bestaat tussen het soort programma en het al dan niet inzetten van een verslaggever op locatie ($X^2(1) = 5.946$; $p = <.05$; $V = .169$). Het feit dat in het *Jeugdjournaal* vaker een verslaggever aan het woord komt zou kunnen betekenen dat deze ervoor kan zorgen dat de nieuwsgebeurtenis uitgebreider wordt uitgelegd aan de kinderen zodat zij beter snappen wat er aan de hand is.

Bij items die betrekking hebben op het buitenland of Nederlanders in het buitenland, brengt bij het *Jeugdjournaal* in 6,3% van de gevallen een **buitenlandcorrespondent** vanaf locatie verslag uit, tegenover 9,2% bij het *NOS Journaal*. In het *NOS Journaal* komen dus vaker correspondenten aan het woord dan bij het *Jeugdjournaal*. Uit de chi-square test blijkt echter dat deze uitkomsten niet significant zijn, wat betekent dat er een aannemelijke kans bestaat dat de resultaten niet gelden voor de hele populatie ($X^2(1) = .252$; $p = .616$; $V = .051$).

4.1.5 Animatie en geluid

Als laatste onderdeel van de kwantitatieve analyse is onderzoek gedaan naar het gebruik van animaties ter verduidelijking van een nieuwsitem en het gebruik van muziek en geluidseffecten. In de onderstaande grafiek is weergegeven in hoeveel procent van de items sprake is van deze twee elementen.

Figuur 2: Gebruik van muziek/geluidseffecten en animaties

Het eerste wat opvalt is het grote verschil in het gebruik van **muziek en geluidseffecten**. Het *Jeugdjournaal* scoort veel hoger op deze variabele dan het *NOS Journaal*. Bij het kinderprogramma

worden er muziek en/of geluidseffecten toegevoegd aan 57,1% van de items. Het *NOS Journaal* doet dit bij slechts 1,4% van de nieuwsberichten. Er blijkt een significante samenhang te zijn tussen het soort programma en het al dan niet gebruiken van muziek en/of geluidseffecten ($X^2(1) = 132.227$; $p = <.01$; $V = .658$). Het *Jeugdjournaal* plaatst standaard een tune onder de items uit het blok kort nieuws, waardoor het dient als een afbakening van deze nieuwsitems. Dat het *Jeugdjournaal* veel vaker gebruik maakt van muziek en geluidseffecten kan betekenen dat muziek en geluid voor een kindernieuwsprogramma belangrijke elementen zijn om het aantrekkelijk te maken voor hun doelgroep. Muziek en geluid kunnen ervoor zorgen dat kinderen meer geprikkeld raken om naar het nieuws te kijken en de aandacht vast te houden.

Hetzelfde geldt voor het gebruik van **animaties**. Daarnaast zorgen deze er vooral voor dat kijkers de berichten beter begrijpen. Het *Jeugdjournaal* gebruikt met een percentage van 31,6% dan ook meer animaties dan het *NOS Journaal* met 9,7%. Ook dit verband blijkt significant te zijn ($X^2(1) = 23.056$; $p = <.01$; $V = .275$). Het *Jeugdjournaal* houdt dus duidelijk rekening met de cognitieve ontwikkeling van kinderen. Door ingewikkelde zaken uit te leggen met behulp van een animatie is het voor de jonge doelgroep makkelijker om te begrijpen hoe het in elkaar zit. Ook worden animaties gebruikt om nieuwsberichten aantrekkelijker te maken, bijvoorbeeld in de vorm van een grappige animatie.

4.1.6 Conclusie kwantitatieve analyse

Uit de kwantitatieve analyse blijkt dat de nieuwsitems uit het *Jeugdjournaal* gemiddeld 24% langer duren dan de berichten van het *NOS Journaal*. Een verklaring hiervoor kan zijn dat het kinderprogramma meer uitleg geeft over de gebeurtenis omdat kinderen dit nodig hebben om de situatie te begrijpen en interpreteren.

Beide journaals besteden nagenoeg gelijke aandacht aan binnenlands en buitenlands nieuws. Op het gebied van thema's waar de meeste aandacht naar uit gaat, verschillen de nieuwsprogramma's aanzienlijk meer. Het *Jeugdjournaal* besteedt de meeste aandacht aan nieuwsonderwerpen die betrekking hebben op kinderen: 'doelgroepnieuws'. In het *NOS Journaal* zijn dit soort items nauwelijks te vinden. Hierin wordt de meeste aandacht besteed aan de categorie 'overig', dat bij het *Jeugdjournaal* op de tweede plaats komt. Onderwerpen die niet of nauwelijks in het *Jeugdjournaal* voorkomen, hebben betrekking op financieel/economisch en politiek nieuws. Het *NOS Journaal* besteedt hier beduidend meer aandacht aan. Een reden hiervoor kan zijn dat kinderen niet direct iets te maken hebben met dergelijke onderwerpen.

De nieuwslezer van het *Jeugdjournaal* is in de meeste gevallen een vrouw; het *NOS Journaal* wordt juist een stuk vaker gepresenteerd door een mannelijke nieuwslezer. Ook is er verschil

tussen de presentatoren van de programma's wat betreft de leeftijd. De nieuwslezers van het *Jeugdjournaal* zijn gemiddeld ruim 10 jaar jonger vergeleken met die van het *NOS Journaal*. De programma's kiezen dus voor een presentator die qua leeftijd dichterbij de doelgroep ligt.

In het *Jeugdjournaal* komen in een groot deel van de items kinderen aan het woord om hun mening of reactie te geven op het nieuwsonderwerp. In het *NOS Journaal* is dit veel minder vaak het geval. De makers van het kinderprogramma vinden het dus belangrijk dat hun doelgroep zelf aan het woord komt om de jonge kijkers meer te betrekken bij het nieuwsbericht.

In items die betrekking hebben op gebeurtenissen in het eigen land, komt bij het *Jeugdjournaal* vaker een verslaggever in beeld en aan het woord dan bij het *NOS Journaal*. Dat het kinderprogramma vaker gebruik maakt van een verslaggever op locatie zou kunnen betekenen dat deze ervoor kan zorgen dat de situatie uitgebreider wordt uitgelegd aan de kinderen zodat zij beter snappen wat er aan de hand is.

Muziek en geluidseffecten zijn een stuk vaker te horen in de uitzendingen van het *Jeugdjournaal*. Het kinderjournaal plaatst standaard een melodie onder items uit het korte nieuws als afbakening hiervan. Muziek en geluidseffecten zijn blijkbaar belangrijk om het nieuws aantrekkelijker te maken voor de jonge doelgroep.

Dit geldt ook voor animaties; het *Jeugdjournaal* gebruikt deze regelmatig in de items. Naast dat de animaties de berichtgeving aantrekkelijker kunnen maken, zorgen ze er voornamelijk voor dat kinderen het nieuws beter begrijpen. Het *Jeugdjournaal* houdt dus duidelijk rekening met de cognitieve ontwikkeling van kinderen.

In de paragraaf hierna volgt een presentatie van de resultaten van de kwalitatieve analyse. Deze gaat dieper in op de elementen die hiervoor op kwantitatieve wijze zijn beschreven. Zo gaat de analyse onder andere dieper in op de bronnen die aan het woord komen en de rol van de nieuwslezer in beide programma's. De kwalitatieve analyse zorgt hierdoor voor een aanvulling en versterking van de resultaten die in deze paragraaf zijn besproken.

4.2 Kwalitatieve analyse

Uit de kwantitatieve inhoudsanalyse blijkt al dat er diverse verschillen zijn tussen het *Jeugdjournaal* en het *NOS Journaal*. In deze paragraaf worden de resultaten van de kwalitatieve inhoudsanalyse gepresenteerd, die dieper ingaan op de wijze waarop de berichtgeving van beide journaals verschillen. Voor deze analyse zijn in totaal twintig items van het *Jeugdjournaal* en het *NOS Journaal* onderzocht. Deze hebben betrekking op twee nieuwsgebeurtenissen uit 2013, namelijk de orkaan op de Filipijnen en de vermissing van de broertjes Ruben en Julian. De transcripten van de items waarop de analyses zijn gebaseerd, zijn opgenomen in de bijlage.

4.2.1 Taal

Taalgebruik is van groot belang in de items van het *Jeugdjournaal* over zowel de Filipijnen als de vermiste broertjes Ruben en Julian. Ten eerste valt op dat het programma veel gebruik maakt van **herhaling**. Zo wordt steeds opnieuw verteld dat er een orkaan over de Filipijnen raasde waarbij veel slachtoffers zijn gevallen en huizen verwoest zijn. Bij het onderwerp Ruben en Julian herhaalt het *Jeugdjournaal* waar en wanneer de broertjes voor het laatst gezien zijn, welke route de vader heeft afgelegd en dat hij zelfmoord heeft gepleegd in een bos. Deze herhaling dient als een geheugensteun voor de kinderen zodat zij weten wat er ook al weer gebeurd is en welke gevolgen dit heeft. Ook is het voor hen makkelijker te begrijpen hoe de nieuwe ontwikkelingen rond het onderwerp bij het verhaal aansluiten. Bij het *NOS Journaal* wordt dit herhalen niet zo nadrukkelijk en uitgebreid gedaan. Hieruit is op te maken dat de makers van dit programma ervan uitgaan dat hun doelgroep weet wat er gebeurd is in de Filipijnen en met de broertjes Ruben en Julian, zodat het uitgebreid herhalen van ‘oude’ informatie onnodig is. Voor volwassenen zou dit alleen maar storend kunnen werken wanneer dit veelvuldig gebeurt, terwijl het voor kinderen juist een handige herinnering is zodat zij de rest van het item beter snappen waar het over gaat.

Naast herhaling van informatie legt het *Jeugdjournaal* ook vaak de nadruk om de **omvang** van iets aan te geven. In de items over de Filipijnen spreekt men niet van veel mensen die hulp nodig hebben, maar van ‘heel veel mensen’ om aan te geven dat het er niet zomaar veel zijn, maar echt een heel groot aantal. Daarnaast worden er dikwijls getallen genoemd, die vaak ook wat langzamer (in lettergrepen) worden uitgesproken: ‘honderdduizenden mensen’, ‘windstoten van wel 300 kilometer per uur’, ‘tweeduizend doden’ en ‘dertigduizend kilo aan hulppakketten’. Ook in de berichtgeving over de vermissing van Ruben en Julian is er sprake van benadrukking. Zo wordt er meerdere malen gezegd dat de politie ‘hard op zoek is’, ‘druk op zoek is’ en er ‘met heel veel mensen is gezocht’ en is sprake van ‘een grote zoekactie’. Tevens noemt het kinderprogramma vaak specifieke aantallen: ‘130 mariniers’, ‘tientallen politieagenten en militairen’, ‘ruim duizend tips’. Door het benadrukken van hoeveelheden en het noemen van specifieke aantallen die vaak langzaam worden uitgesproken, probeert het *Jeugdjournaal* aan de kinderen duidelijk te maken dat het om grote hoeveelheden gaat en hen zich hier bewust van te maken. Bij de items van het *NOS Journaal* worden veel minder vaak aantallen genoemd en ook gebruikt het programma enkel het woord ‘veel’ in plaats van ‘heel veel’.

Het benadrukken dat de **politie** zo hard bezig is om de jongens te vinden kan er bij de kinderen voor zorgen dat zij in zekere zin gerustgesteld worden omdat zij weten dat de politie er alles aan doet om hun leeftijdsgenoten te vinden. Wat hier ook aan bijdraagt, zijn uitspraken als “De politie gaat in ieder geval door met zoeken en werken tot de jongens gevonden zijn” en “de

politie blijft hopen op een goede afloop”. Ook noemt het programma een aantal keer dat een dergelijke situatie ‘bijna nooit voorkomt’. Hierdoor wordt gezorgd dat kinderen niet bang worden dat dit henzelf kan overkomen en dat zij beseffen dat dit een uitzonderlijke zaak is. Een verslaggever van het *NOS Journaal* vertelt daarentegen dat de politie pessimistisch is over het levend terugvinden van de twee vermiste jongens.

Ook besteedt het volwassenenjournaal aandacht aan een **vergelijkbare zaak** in het buitenland waar een vader zijn twee kinderen liet verdwijnen en zelfmoord pleegde. De makers van het *NOS Journaal* gaan ervan uit dat, ondanks het geven van dergelijke informatie, volwassenen weten dat dit niet een gebeurtenis is die vaak voorkomt. Wanneer het *Jeugdjournaal* hetzelfde aan hun doelgroep zou vertellen, zou dit alleen maar angst bij de kinderen oproepen.

Een ander opvallend element in de items van het *Jeugdjournaal* is het kort noemen van iets **positiefs** aan eind van het negatieve nieuwsbericht. Dit komt naar voren in de items over de Filipijnen. Zo wordt genoemd dat er een baby is geboren tussen al het puin: “Vanuit de puinhopen komt ook goed nieuws. In een vertrekhal van een ingestort vliegveld is een baby geboren. Het is een meisje.” Een ander item sluit af met: “Soms komt er ook goed nieuws. Bij dit weeshuis heeft iedereen de orkaan overleefd.” Hierbij worden beelden van blije kinderen getoond (afbeelding 1), een contrast met de bedroevende emoties in de rest van het item. Het afsluiten van het item met een positief bericht draagt bij aan het verzachten van het heftige nieuws wat de kinderen vlak daarvoor gezien hebben.

Afbeelding 1: Blije kinderen in het Jeugdjournaal

Daarnaast geeft het *Jeugdjournaal* meer **uitleg** dan bij het *NOS Journaal* het geval is. Wanneer het in het *Jeugdjournaal* gaat over hoe lastig het is om hulpgoederen naar de getroffen gebieden op de Filipijnen te krijgen, wordt hierbij verteld dat dit komt omdat ‘de wegen kapot zijn of vol puin liggen’. Het *NOS Journaal* noemt enkel dat ‘hulpverleners het gebied nog steeds maar moeilijk kunnen bereiken’ en niet waarom dat zo is omdat de makers ervan uit gaan dat volwassenen dit zelf kunnen bedenken. Bij kinderen is dit echter nog niet het geval waardoor het belangrijk is om

alles duidelijk uit te leggen zodat zij niet met vragen blijven zitten. -Hetzelfde geldt voor de toelichting bij de Verenigde Naties. Het *Jeugdjournaal* legt dit simpel uit als ‘een club van landen in de wereld’, terwijl het *NOS Journaal* verder geen aandacht besteedt aan wat de Verenigde Naties is. Het wordt als vanzelfsprekend beschouwd dat iedere volwassene dit min of meer weet. In het geval van de items over Ruben en Julian wordt bijvoorbeeld door de woordvoerder van de politie in Utrecht uitgelegd waarom er zo hard gezocht wordt naar de broertjes: “Er kan iets ernstig met die jongens gebeurd zijn maar het kan ook zo zijn dat de vader die kinderen heeft meegenomen en vervolgens ergens anders heeft verstopt of ondergebracht, op een plek die wij niet weten. Maar dat is nou precies de reden waarom we zo druk aan het onderzoek bezig zijn en zoveel mensen inzetten om te zoeken naar de kinderen.” Daarnaast legt een verslaggever van het *Jeugdjournaal* uit dat, wanneer bekend is dat er twee lichamen zijn gevonden, de rechercheurs nu verder gaan met het onderzoek omdat zij ‘heel erg graag willen weten van wie de lichamen zijn en hoe ze overleden zijn’. Voor volwassenen zal het duidelijk zijn dat de politie dit nu moet gaan onderzoeken, waardoor het *NOS Journaal* dit ook niet verder uitlegt.

Het *Jeugdjournaal* beperkt zich in zijn berichtgeving tot de **hoofdzaken** van de gebeurtenis. Bij de items van het *Jeugdjournaal* over de Filipijnen komt dit tot uiting door te spreken over ‘een orkaan die over de Filipijnen raasde’. Een enkele keer vermeldt het kinderprogramma het eiland Leyte omdat die plek het zwaarst getroffen is. Het *NOS Journaal* noemt de orkaan vaak bij naam (‘Haiyan’) en spreekt over de steden Tacloban en Ormoc. Ook de vloedgolf die gezorgd heeft voor verwoestingen haalt het volwassenenprogramma aan, net als de rebelligroepen die zorgen voor een nog onveiligere situatie. Het *Jeugdjournaal* kiest duidelijk de twee belangrijkste elementen van de gebeurtenis om het nieuws te brengen: de orkaan en de Filipijnen. Hierdoor blijft de berichtgeving voor de kinderen overzichtelijk en raken zij niet in de war van verschillende namen of andere gevaren. Dat het *NOS Journaal* dit wel doet, heeft hoogstwaarschijnlijk te maken met het feit dat volwassenen cognitief beter ontwikkeld zijn en de verschillende elementen in perspectief kunnen plaatsen en aan elkaar kunnen koppelen. Bij de items over Ruben en Julian noemt het *Jeugdjournaal* wel steeds verschillende plaatsnamen als het gaat om de route die de vader heeft gereden. Een kaart van Nederland illustreert deze plaatsen om te zorgen dat de kinderen zich hier een voorstelling bij kunnen maken. Hier wordt in een latere paragraaf verder op ingegaan.

Daarnaast maakt het *Jeugdjournaal* gebruik van **simplificering** om ervoor te zorgen dat de kinderen het nieuwsverhaal begrijpen. Dit komt naar voren in diverse woorden die het *Jeugdjournaal* en het *NOS Journaal* anders benoemen. Zo spreekt het *Jeugdjournaal* enkel over ‘wegen’ en noemt het *NOS Journaal* dit ook ‘infrastructuur’. Wanneer het kinderprogramma dit

woord zou gebruiken, zullen er waarschijnlijk een hoop kinderen zijn die niet weten wat het betekent. Een ander voorbeeld betreft de verwoestingen die de orkaan heeft achtergelaten. Waar het *Jeugdjournaal* spreekt over ‘steden die in puin liggen’, ‘puinhopen’ en ‘verwoeste huizen’, gebruikt het *NOS Journaal* lastigere woordcombinaties als ‘verpulverd landschap’, ‘orkaanslachtoffers die hun bezittingen zagen versplinteren’ en ‘de verdwenen stad Tacloban’. Bij de items over de vermiste Ruben en Julian, wordt in het *NOS Journaal* het ‘Bunderbos’ en ‘recreatiepark het Doornse Gat’ genoemd om aan te geven waar de politie haar zoekactie uitvoert. Het *Jeugdjournaal* noemt dit simpelweg een ‘bos’, gevolgd door een plaatsnaam waar dit bos ligt. Wanneer het gaat om een zoekactie in een vijver, spreekt het *NOS Journaal* over ‘zoeken met sonar’, terwijl het *Jeugdjournaal* dit simpeler uitlegt met de woorden ‘speciale apparatuur’. Ook benoemt het *Jeugdjournaal* zaken concreter dan het *NOS Journaal*. Deze laatste spreekt in een item over de Filipijnen bijvoorbeeld over ‘middelen om te overleven’ terwijl het *Jeugdjournaal* dit beschrijft met de woorden ‘eten, drinken en medicijnen’ zodat het voor de kinderen precies duidelijk is wat er bedoeld wordt.

Een laatste opvallend element wat betreft taalgebruik is dat het *NOS Journaal* **spanning** creëert in het nieuwsbericht. Dit is voornamelijk van toepassing op de items over de orkaan op de Filipijnen. Er wordt aan de kijkers op een verhalende en beschrijvende manier verteld over de gebeurtenis, waarbij details en emoties een rol spelen. Het *NOS Journaal* probeert de kijker mee te nemen in het verhaal en te laten zien hoe ernstig de situatie is. Hierbij maakt het nieuwsprogramma ook gebruik van ‘heftigere’ woorden dan in het *Jeugdjournaal* het geval is, zoals in de volgende zinnen: “De weg leidt langs de doden, verpakt in plastic. Honderden slachtoffers zijn al gedumpt in massagraven.” en “Wat ze achterlaten is een stad in ontbinding. Zelfs bij de medische post hangt de onverdraaglijke lucht van lijken. In Tacloban wonen de levenden tussen de doden.” Het *Jeugdjournaal* spreekt helemaal niet over doden die in massagraven zijn begraven en ook het woord ‘lijken’ komt niet voor. In plaats daarvan benoemt het kinderjournaal dit met termen als ‘mensen die om het leven zijn gekomen’, ‘mensen die zijn overleden’ en ‘doden’. Er worden dus neutralere woorden gebruikt om de kinderen te benaderen, zonder te veel beschrijvingen die wellicht voor nare gevoelens kunnen zorgen bij de jonge kijkers. Het *NOS Journaal* benadert volwassenen dus met sensationelere taal, terwijl dit bij kinderen op een neutralere manier gebeurt door middel van objectievere informatie. Hieruit valt op te maken dat volwassenen zich eerder bij het nieuws betrokken voelen wanneer de berichtgeving sensationeler is, terwijl dit bij kinderen niet nodig is omdat de gebeurtenis zelf al genoeg impact op hen heeft. Het *Jeugdjournaal* houdt dus op diverse wijzen rekening met de belevingswereld, ontwikkeling en kennis van kinderen op het gebied van taal door begrijpelijke en neutrale woorden te kiezen om

het nieuwsbericht over te brengen. In de items rond de broertjes Ruben en Julian bouwt het *NOS Journaal* minder spanning op. Dit gebeurt enkel wanneer vrijwilligers bezig zijn met een zoektocht in het bos en zij een schep en kindersportbroek vinden. Verder bestaan de items over dit onderwerp voornamelijk uit informatie over wat er gebeurd is en wat er op dat moment gaande is. Er wordt dus meer feitelijke informatie gegeven zonder dit op een verhalende en beschrijvende manier te doen, zoals wel het geval is in de berichtgeving van het *NOS Journaal* over de Filipijnen.

4.2.2 Beeld

Natuurlijk speelt ook het beeld dat beide journaals tijdens de items tonen een belangrijke rol. Ieder item van zowel het *Jeugdjournaal* als het *NOS Journaal* start in de studio. De camera zoomt in op de nieuwslezer totdat deze tot zijn/haar middel in beeld is. Op dat moment zijn ook de eerste beelden te zien; in dit geval in het decor afgebeelde **foto's**. Vaak staat hierbij één woord dat te maken heeft met het item, zoals 'Filipijnen', 'hulp' of 'giro 555'. Bij items over Ruben en Julian gebruikt het *Jeugdjournaal* geen tekst maar alleen een foto. Het *NOS Journaal* gebruikt een enkele keer het woord 'zoektocht'. In de meeste gevallen is de foto er een van een lachende Ruben en Julian. Deze afbeelding wordt zowel door het *Jeugdjournaal* als het *NOS Journaal* gebruikt. Het *NOS Journaal* kiest tevens een enkele keer voor een afbeelding van het uitgezonden Amber-Alert. Ook bij de items over de Filipijnen wordt in de meeste gevallen in beide journaals dezelfde of een vergelijkbare foto in het decor afgebeeld. Ook gebruiken de journaals een aantal keer dezelfde foto op verschillende uitzenddagen: een man die twee kinderen heeft opgetild en op zijn armen houdt, met op de achtergrond de verwoestingen die de orkaan heeft achtergelaten. De rest van de achtergrond bestaat uit **gekleurde verlichting**. Bij het *NOS Journaal* zijn deze lichten altijd rood en blauw, ook als de nieuwslezer tussendoor of aan het einde van het item in beeld komt. Het *Jeugdjournaal* gebruikt niet standaard dezelfde kleuren, maar het decor ziet er steeds anders uit met meerdere verschillende felle kleuren, soms met strepen of bewegende bolletjes. Deze kleuren en vormen zorgen ervoor dat het beeld speelser wordt, wat past bij de belevingswereld van de kinderen. Het *NOS Journaal* zorgt met de vaste kleuren juist voor meer rust en zakelijkheid.

Niet alleen de foto's komen vaak overeen, maar ook gebruiken de journaals vaak dezelfde beelden in de **video's** die worden ingestart, vooral bij het nieuws over de Filipijnen. Het gaat hier om de meer algemene beelden, bijvoorbeeld van verwoeste huizen, slachtoffers en harde regen en storm. Grote delen van de items van zowel het *Jeugdjournaal* als het *NOS Journaal* bestaan uit zulke beelden. Zo maken de programma's aan de kijkers duidelijk hoeveel schade de orkaan heeft achtergelaten in het land. In het geval van de items over Ruben en Julian komt het beeldmateriaal

minder overeen tussen de journaals, maar zenden zij wel een aantal dezelfde beelden uit. Deze hebben betrekking op de (zoekacties van) de politie, bijvoorbeeld politieagenten en politievoertuigen, de vijver waarin gezocht wordt en het benzinstation waar de vader heeft getankt. Het feit dat de beelden uit de items over Ruben en Julian meer van elkaar verschillen dan de beelden in de items over de Filipijnen, kan betekenen dat de nabijheid van een gebeurtenis invloed heeft op het beeldmateriaal. Omdat de zaak Ruben en Julian zich afspeelt in eigen land, is het makkelijker voor beide journaals om hier eigen verslaggevers en cameraploegen heen te sturen. Voor de berichtgeving over de Filipijnen zijn het *Jeugdjournaal* en het *NOS Journaal* waarschijnlijk voor een groot deel afhankelijk van beeldmateriaal dat afkomstig is van persbureaus. Hierdoor is de kans groter dat beide journaals dezelfde beelden moeten gebruiken in hun items. Hierop gebaseerd zou gesteld kunnen worden dat het beeldmateriaal van het *Jeugdjournaal* en het *NOS Journaal* over gebeurtenissen die plaatsvinden in Nederland meer van elkaar verschillen dan het beeldmateriaal over gebeurtenissen in het buitenland.

Hoewel uit de kwantitatieve analyse is gebleken dat voornamelijk het *Jeugdjournaal* gebruik maakt van animaties, komen deze in beide journaals voor in zowel de berichtgeving over de Filipijnen als over Ruben en Julian. De items tonen **animaties** die de plaats van de nieuwsgebeurtenissen aanduiden. In het geval van de orkaan laat een wereldbol zien waar de Filipijnen liggen. Het *NOS Journaal* duidt op deze kaart echter ook steden aan (Tacloban, Manilla, Ormoc), wat bij het *Jeugdjournaal* niet gebeurt. Hier wordt de route die de orkaan heeft gevolgd weergegeven door middel van een stippelijntje om aan te geven welke gebieden het zwaarst zijn getroffen. Deze animaties zorgen voor de visualisatie van de manier waarop de orkaan zich heeft verplaatst zodat kinderen zich hier een betere voorstelling van kunnen maken. Bij de items over de vermissing van de broertjes gebruikt het *NOS Journaal* meerdere malen een satellietkaart van Google Earth die inzoomt op verschillende plaatsen, zoals het tankstation waar de vader is gezien en het bos waar hij later dood is aangetroffen (zie afbeelding 2).

Afbeelding 2: Kaartaanduiding Jeugdjournaal en NOS Journaal

Een enkele keer wordt ook door het *Jeugdjournaal* een satellietkaart van Google Earth gebruikt, maar meestal gebruikt het kinderprogramma hier een getekende kaart voor waarop diverse plaatsnamen staan aangeduid en op die manier de route van de vader weergeeft. Tegelijkertijd verschijnen er foto's naast de kaart, die passen bij het verhaal dat de nieuwslezer vertelt. Zo is het benzinestation te zien wanneer het gaat over de vader die daar getankt heeft, en verschijnt een foto van een beveiligingscamera als verteld wordt dat de vader daardoor is gefilmd (zie afbeelding 2). Zowel voor de jonge kijkers als de volwassenen worden plaatsen dus visueel gemaakt, maar het *Jeugdjournaal* gebruikt hier wel een ander soort kaart voor met passende foto's om het verhaal nog duidelijker te kunnen overbrengen.

Een duidelijk verschil tussen de journaals is dat het *NOS Journaal* in de items over de Filipijnen (delen van) doden en lijkzakken in beeld brengt. Zo laat het programma een man laten zien die naast een tafel staat waarop twee dode lichamen van zijn gezinsleden liggen, benen van overledenen die onder een plastic zeil uitsteken en lijkzakken met gevonden. Het *Jeugdjournaal* zendt zulke beelden niet uit. Dit zou te schokkend zijn om te laten zien aan kinderen. Voor hen is het genoeg om alleen door middel van taal te horen dat er mensen overleden zijn en heeft dit geen ondersteuning van beeld nodig. De makers van het *NOS Journaal* gaan ervan uit dat volwassenen wel om kunnen gaan met dergelijk beeldmateriaal. Er zou gezegd kunnen worden dat ook dit bijdraagt aan het opwekken van emoties en het creëren van meer sensatie, zoals eerder is beschreven. Ook de slachtoffers die in beeld komen en huilen, er radeloos uitzien of geëmotioneerd vragen om hulp dragen hieraan bij. In items van het *Jeugdjournaal* komen ook enkele huilende slachtoffers in beeld, maar wel in mindere mate dan bij het *NOS Journaal*. Er worden aan de kinderen dus minder heftige beelden getoond dan aan de volwassen doelgroep om te voorkomen dat zij hierdoor van slag raken en de beelden in hun hoofd blijven hangen. Het *Jeugdjournaal* houdt dan ook rekening met de verwerkingscapaciteit van de jonge kijkers en de impact die bepaalde beelden op hen kunnen hebben.

4.2.3 Tekst-beeld coherentie

Uit de analyse blijkt dat het *Jeugdjournaal* vrijwel altijd gebruik maakt van coherentie tussen de gesproken tekst en het getoonde beeld. Dit wil zeggen dat het beeldmateriaal, voor zover dat mogelijk is, laat zien wat er gezegd wordt. Op deze manier kunnen de kinderen het verhaal beter begrijpen omdat zij niet apart hoeven te verwerken wat zij zien en wat zij horen. Wanneer het programma in items over de Filipijnen spreekt over harde wind en heel veel regen, tonen beelden de bomen die hevig heen en weer waaien en een harde regenbui; als het gaat over reddingswerkers die in het rampgebied aankomen, zijn beelden te zien van reddingswerkers die

uit een vliegtuig stappen. In het geval van de berichtgeving over Ruben en Julian gaat het vaak over zoekacties die de politie uitvoert. Hierbij zendt het journaal dan diverse beelden uit van deze zoekacties, zoals het afgezette bos, een rechercheur met een speurhond en een helikopter die in de lucht vliegt. Door het gebruik van corresponderende gesproken tekst en beeldmateriaal wordt de tekst gevisualiseerd en versterken tekst en beeld elkaar. Dit maakt het nieuwsbericht duidelijker voor de kinderen.

Ook binnen de items van het *NOS Journaal* is sprake van coherentie tussen tekst en beeld. Dit komt bijvoorbeeld naar voren als het gaat over het moeizame verloop van de identificatie van lijken door het grote aantal. De bijbehorende beelden tonen een grote hoeveelheid lijkzakken die naast elkaar in rijen liggen en mensen in witte pakken die er een openen zodat nog levende slachtoffers kunnen kijken of zij de dode persoon kunnen identificeren (afbeelding 3).

Afbeelding 3: Doden worden geïdentificeerd in het NOS Journaal

In een item van het *NOS Journaal* gaat het over een benzinstation dat is verwoest door de orkaan en mensen die erin geslaagd zijn de ondergrondse tanks open te breken en er benzine uit te halen om deze vervolgens te verdelen. De beelden die hierbij getoond worden komen overeen: mensen die met een fles benzine uit de tank omhoog halen, een rij wachtende mensen en benzine die wordt overgegoten in de flessen en jerrycans die de mensen hebben meegenomen. In de items over de vermissing van Ruben en Julian komt de tekst-beeld coherentie onder andere naar voren als er gesproken wordt over vrijwilligers die een zoektocht hebben opgezet in het bos. Hierbij zijn beelden te zien van de vrijwilligers die in een lange rij het bosgebied betreden. Ook wanneer het gaat over de oproep van de politie voor beelden van bewakingscamera's op de route die de vader reed, komt het beeldmateriaal hiermee overeen; beelden van bewakingscamera's bij een tankstation.

Wanneer het niet mogelijk is om precies te tonen wat er gezegd wordt, maakt het *NOS Journaal* gebruik van beeldmateriaal dat indirect overeen komt met de tekst. Dit is bijvoorbeeld het geval in het item waarin het gaat om een Filipijnse vrouw die in Nederland woont, wiens

moeder is omgekomen door de ramp. Wanneer de voice-over zegt dat haar moeder is overleden, zoomt de camera in op een kaart met de tekst ‘sterkte’ erop, wat wijst op betuiging van medeleven voor het overlijden. Zowel het *Jugendjournaal* als het *NOS Journaal* kiest er dus voor om de gesproken tekst en het beeldmateriaal met elkaar overeen te laten komen. Wel komt dit sterker naar voren in het *Jugendjournaal* en maakt het *NOS Journaal* ook gebruik van indirecte beelden. Dat in beide journaals sprake is van tekst-beeld coherentie kan betekenen dat zowel kinderen als volwassenen het bericht beter begrijpen en kunnen verwerken als deze elementen met elkaar samenhangen en dit niet specifiek alleen voor kinderen geldt.

4.2.4 Bronnen

Zoals uit de kwantitatieve analyse is gebleken, komen in 37,6% van alle items van het *Jugendjournaal* kinderen aan het woord, tegenover 7,2% in de berichten van het *NOS Journaal*. In zowel het nieuws over de Filipijnen als het nieuws over Ruben en Julian, worden **kinderen** in het *Jugendjournaal* meerdere keren aan het woord gelaten, terwijl dit in het *NOS Journaal* niet het geval is. De kinderen geven in het *Jugendjournaal* hun mening over en reactie op het nieuwsonderwerp. De verslaggever vraagt hen bijvoorbeeld hoe zij zich voelden toen zij het nieuws over de orkaan op de Filipijnen op televisie zagen, waarop een van de kinderen antwoordt: “Dan denk ik er de hele tijd aan en dan voel ik me heel rot erover. Want wij zitten hier gewoon veilig maar hun zitten daar niet veilig.” In de items over de vermissing van de broertjes gaat het *Jugendjournaal* bijvoorbeeld op bezoek bij een basisschool en vertellen kinderen uit groep acht hoe zij het nieuws gehoord hebben: “Ik had ook eerder gezien op Facebook een foto van Ruben en Julian dat ze vermist waren en dat vond ik wel erg want ik dacht aan de familie want die zijn zeker ongerust.” Door dit soort reacties van kinderen op te nemen in de items benadert het *Jugendjournaal* het onderwerp vanuit het oogpunt van hun doelgroep. Ook spoort dit de kinderen thuis aan om na te denken wat zij zelf van de nieuwsgebeurtenissen vinden. Het kinderperspectief krijgt niet alleen op deze manier vorm, maar ook door een kind in het middelpunt van het bericht te plaatsen. Hiervan is sprake bij het nieuws over de Filipijnen. Zo wordt er aandacht besteed aan Bryan, een jongen die bijna zijn hele leven al in Nederland leeft, maar wiens familie nog wel op de Filipijnen woont. Het item vertelt zijn verhaal: hij wil geld ophalen om de slachtoffers te helpen door zelfgemaakte cupcakes te verkopen, want “De Filipijnen is best een arm eiland en dan is het goed om geld op te halen voor hun. Dat mensen niet alleen aan zichzelf moeten denken maar dat anderen ook lastige dingen kunnen overkomen.” Naast Bryan zelf komen ook zijn klasgenoten aan het woord die ook de slachtoffers willen helpen. Het *NOS Journaal* heeft een vergelijkbaar item, waarin het draait om een Filipijnse vrouw die in Nederland woont, en haar familie in het

rampgebied wil helpen. Een ander item uit het *Jeugdjournaal* richt zich op twee Nederlandse kinderen die op de Filipijnen wonen en hun verhaal vanaf die plek vertellen door middel van een webcam. Kinderen op diverse manieren betrekken in het nieuwsverhaal zorgt voor het creëren van een kinderperspectief, waardoor kinderen zich meer aangetrokken voelen tot het bericht en zelf aan het denken worden gezet.

Zowel in het *Jeugdjournaal* als in het *NOS Journaal* komen **slachtoffers** van de orkaan aan het woord. Het gaat hierbij om uitspraken waarin zij vertellen alles kwijt te zijn, hard voedsel, water en medicijnen nodig hebben en niet weten wat ze moeten doen. Een voorbeeld hiervan is de volgende uitspraak van een man, die zowel het *Jeugdjournaal* als het *NOS Journaal* gebruiken: “We zijn hier al dagen, mijn kinderen en ik hebben niets meer te eten. We hebben geen kleren meer. Andere mensen konden vluchten. We hebben de orkaan overleefd, maar straks gaan we dood van de honger.” Het aan het woord laten van de slachtoffers zelf zorgt voor een menselijker en persoonlijker verhaal, wat meer impact heeft dan dat enkel een voice over dit vertelt. Zo proberen de programma’s hun kijkers mee te nemen naar de Filipijnen en een beeld te laten vormen van de ernst van de situatie.

Een opvallend verschil tussen de journaals is dat het *NOS Journaal* een vaste **buitenlandcorrespondent** heeft op de Filipijnen; het *Jeugdjournaal* heeft dit niet. De correspondent, Michel Maas, vertelt vanuit het rampgebied over de situatie ter plaatse. Zo is hij in Ormoc, een stadje dat net zo zwaar getroffen is als Tacloban maar eigenlijk vergeten is, en doet hij verslag van zijn reis van Ormoc naar Tacloban. Ook is hij aanwezig bij de haven, waar een boot met vluchtelingen vertrekt. Een correspondent die vanaf de locatie van de gebeurtenis het nieuws verslaat, wekt de indruk dat het *NOS Journaal* bovenop het nieuws zit. Dat het *Jeugdjournaal* geen gebruik maakt van een buitenlandcorrespondent kan betekenen dat het beschrijvende karakter van het verslag van een correspondent te veel impact kan heeft op kinderen of dat hier simpelweg geen budget voor is.

Uit de kwantitatieve analyse is gebleken dat het *Jeugdjournaal* vaker een verslaggever op locatie heeft dan het *NOS Journaal*. Bij de berichtgeving over Ruben en Julian hebben beide journaals een eigen vaste **verslaggever** die vanaf verschillende locaties het laatste nieuws vertelt. In beide journaals komen zij meerdere keren in de uitzendingen voor. In het *Jeugdjournaal* is dit Tako Rietveld; hij doet verslag bij het politiebureau in Utrecht en vanaf de locatie waar de lichamen van de broertjes gevonden zijn. Theo Verbruggen is de verslaggever van het *NOS Journaal*. Hij is te zien bij het tankstation en het bos waar de politie een zoekactie houdt. Naast Theo Verbruggen wordt in de uitzending waarin net bekend is dat er twee lichamen zijn gevonden, telefonisch verslag gedaan door een andere verslaggever vanaf het politiebureau in

Utrecht. Ook voor de binnenlandse verslaggevers geldt dat hierdoor het idee ontstaat dat de nieuwsprogramma's bovenop het nieuws zitten. De afwisseling met verslaggeving vanaf locatie maakt het nieuwsbericht tevens levendiger dan wanneer enkel de presentator vanuit de studio het nieuws vertelt.

Afbeelding 4: Verslaggevers Tako Rietveld en Theo Verbruggen

Zowel het *Jeugdjournaal* als het *NOS Journaal* laten in meerdere items over Ruben en Julian de woordvoerder van **politie** Utrecht aan het woord. Hij is een terugkerende officiële bron in beide programma's. Een enkele keer gebruiken beide journaals dezelfde uitspraak van hem, maar in de andere gevallen verschilt dit, aangepast naar de doelgroep. Zo zegt hij in het *Jeugdjournaal* "Het is uitzonderlijk dat we met zoveel mensen in een gebied aan het zoeken zijn. Maar het is ook hartstikke ernstig. Twee kinderen, 7 en 9 jaar, al zoveel dagen weg. Ja dan moet je dus wel met heel veel mensen gaan zoeken." Hiermee legt hij uit waarom ze zo'n uitgebreide zoekactie houden. Het *NOS Journaal* gebruikt onder andere de volgende uitspraak waarmee hij reageert op kritiek over het uitzenden van het Amber-Alert: "Had het Amber-Alert eerder of anders moeten? Ja, weet ik op dit moment niet. Voor ons ligt de prioriteit nu in het terugvinden van de kinderen maar men moet zich wel realiseren op het moment dat wij deze meneer hebben aangetroffen was het bij ons absoluut niet duidelijk dat daar kinderen bij betrokken waren." Een andere bron die in beide journaals een enkele keer aan het woord komt is de organisator van de zoektocht door vrijwilligers.

In het *Jeugdjournaal* komt in een van de items over Ruben en Julian een expert, een psycholoog, aan het woord wanneer het gaat om kinderen die het nieuws hierover nauw volgen. Hij legt uit waarom dit kinderen zo bezig houdt en geeft hen advies over het beantwoorden van vragen die zij hebben: "(...) Dus als je nou met vragen zit van hoe zit dat nou precies, blijf daar dan niet zelf mee rondlopen, ga ook niet op internet kijken, of kijk op internet maar check altijd even bij een volwassene die je vertrouwt van klopt het wat ik hier hoor of lees?" Door hem aan het woord te laten probeert het *Jeugdjournaal* ervoor te zorgen dat de jonge kijkers geen angstgevoelend krijgen van het nieuws en nare gedachten gaan creëren die gebaseerd zijn op

informatie die misschien niet klopt of zij niet goed interpreteren. Kinderen worden dus niet aan hun lot overgelaten, maar krijgen tips hoe zij met deze heftige nieuwsgebeurtenis om moeten gaan. Tevens verwijst de nieuwslezer vaak naar de website van het *Jeugdjournaal* om te reageren op het nieuws of voor meer informatie en zegt hij/zij dat de kinderen het laatste nieuws over de zaak horen in het kinderprogramma. Zo probeert het kinderprogramma ervoor te zorgen dat de kinderen betrouwbare en begrijpelijke informatie raadplegen over de vermissing van Ruben en Julian. Het *NOS Journaal* laat iemand van een speciaal vermissingsteam van de Belgische politie aan het woord die vertelt hoe lastig vermissingen als deze zijn. Hij spreekt tevens over een vergelijkbare zaak in Zwitserland. Wanneer het *Jeugdjournaal* deze informatie zou uitzenden, zou dit de kinderen juist ongerust kunnen maken.

4.2.5 De nieuwslezer

Zoals uit de kwantitatieve analyse is gebleken, is de nieuwslezer van het *Jeugdjournaal* gemiddeld 32,6 jaar oud en in de meeste gevallen een vrouw. Het *NOS Journaal* daarentegen wordt vaker door een mannelijke nieuwslezer gepresenteerd, die qua leeftijd ruim 10 jaar ouder is vergeleken met de nieuwslezers van het kinderprogramma. Zowel bij het *Jeugdjournaal* als het *NOS Journaal* start ieder item met een introductie door de nieuwslezer in de studio. Hij/zij geeft informatie over het laatste nieuws over de situatie op de Filipijnen of de ontwikkelingen rond de vermissing van Ruben en Julian, gevolgd door een video. Een voice-over begeleidt dit beeldverslag. Bij het *Jeugdjournaal* is dit in de meeste gevallen de stem van de nieuwslezer; bij het *NOS Journaal* is deze ingesproken door een verslaggever of correspondent. Dat de makers van het *Jeugdjournaal* ervoor kiezen om de nieuwslezer als voice-over te gebruiken, kan betekenen dat zij rust willen creëren in het item, zonder steeds te wisselen van stem. Zo kunnen de kinderen zich beter focussen op het nieuwsbericht. Bij het *Jeugdjournaal* komt de nieuwslezer tijdens de items over de Filipijnen een enkele keer weer in beeld; bij de items over Ruben en Julian gebeurt dit vaker. Hij/zij leidt dan een nieuw onderdeel van het nieuwsbericht in, bijvoorbeeld het schakelen naar een verslaggever op locatie. Bij het *NOS Journaal* gebeurt dit zowel in de items over de Filipijnen als in de items over de vermissing van de broertjes.

In de uitzendingen van het *Jeugdjournaal* komt de nieuwslezer altijd weer in beeld aan het eind van het item om dit kort af te sluiten. Zoals eerder al is genoemd, gebeurt dit regelmatig met een oproep aan de kinderen: “Op veel plekken zijn mensen met inzamelingsacties begonnen. Heb je nou ook iets georganiseerd en wil je het ons laten weten? Ga dan naar onze site.” of “Wil je zelf nog iets kwijt over dit nieuws of wil je meer weten? Kijk dan op onze site, daar vind je meer informatie.” Het terug laten komen van de nieuwslezer zorgt voor een duidelijke afbakening van het item. Hierdoor is het voor kinderen makkelijk te herkennen wanneer het journaal naar een

volgend onderwerp overgaat. Het oproepen van de kinderen om hun eigen inzamelingsacties te melden via de website of hun reactie op het nieuws te geven, zorgt voor meer betrokkenheid bij het verhaal. Het *NOS Journaal* sluit niet altijd af met de nieuwslezer in de studio. Het item eindigt in die gevallen met videobeelden en de stem van de voice-over. Wanneer de nieuwslezer weer in beeld komt, gaat deze meteen over naar het volgende onderwerp. Ook worden de kijkers niet opgeroepen om de website te bezoeken.

Het *Jeugdjournaal* betreft tevens de kinderen bij het nieuws door de kinderen persoonlijk aan te spreken. De presentator, maar ook de verslaggever op locatie, praat direct naar het publiek toe met woorden als 'je', 'jij' en 'jullie'. Dit gebeurt onder andere bij de afsluiting, zoals hierboven is besproken, waarin de kinderen worden oproepen hun reactie te geven of meer informatie op de site kunnen op te zoeken. Ook spreekt de nieuwslezer van het *Jeugdjournaal* regelmatig over 'wij' of 'we', bijvoorbeeld: "Op onze website krijgen we van jullie veel reacties over dit nieuws" en "Wij gingen langs op basisschool Het Mozaïek in Veenendaal." Door het gebruik van woorden als 'jij' en 'wij' wordt het gevoel van betrokkenheid van de kinderen vergroot.

Afbeelding 5: Presentatoren Jeugdjournaal en NOS Journaal in de studio

4.2.6 Domesticeren

Zoals de kwantitatieve resultaten duidelijk hebben gemaakt, is er bij beide journaals in ongeveer 10% van de buitenlandse berichtgeving sprake van domesticeren. Ook in de items over de orkaan op de Filipijnen domesticeren zowel het *Jeugdjournaal* als het *NOS Journaal* het nieuws over dit onderwerp. Zoals eerder al is aangehaald, richt het *Jeugdjournaal* zich in een van de items op Bryan, wiens familie in de Filipijnen woont. Een ander item gaat over twee kinderen die op de Filipijnen wonen en een Nederlandse moeder hebben. De plaats waar de kinderen Finn en Sophie wonen, wordt aangeduid door een animatie van een wereldbol die laat zien waar de Filipijnen liggen ten opzichte van Nederland. Zo maakt het *Jeugdjournaal* aan de kinderen de grote afstand tussen de twee landen duidelijk en kunnen zij een beeld vormen waar de Filipijnen liggen. Door middel van een webcam vertellen de kinderen hoe zij de orkaan hebben meegemaakt en hoe de situatie daar

nu is: “Heel veel wind en heel veel regen. Het was bijna horizontaal, dat is zo. Niet normaal, heel veel takken en bomen vlogen rond. (...) Nu hebben we weer elektriciteit. En onze buurt is opgeruimd. Maar op andere plaatsen is het niet zo goed als hier.” In het *NOS Journaal* komt het domesticeren naar voren in een item over een Filipijnse vrouw die tien jaar geleden in Nederland is komen wonen. Haar familie woont nog wel op de Filipijnen, in het zwaarst getroffen gebied. Haar moeder is om het leven gekomen door de overstromingen als gevolg van de orkaan en haar broer is zwaargewond geraakt. De vrouw zal een paar dagen later naar Manilla vliegen om te proberen vanuit daar haar familie te evacueren uit het rampgebied. Doordat de programma’s zich richten op mensen in Nederland die afkomstig zijn uit de Filipijnen en half-Nederlandse kinderen die op de Filipijnen wonen wordt een link gelegd tussen Nederland en de Filipijnen. Hierdoor verkleint de afstand tussen de kijker en de plaats van de gebeurtenis en halen de journaals het nieuws dus figuurlijk dichterbij.

Ook is er sprake van domesticeren door de berichtgeving over de hulpacties die in Nederland zijn opgezet om de slachtoffers van de ramp te helpen. Zowel het *Jeugdjournaal* als het *NOS Journaal* besteden aandacht aan de Samenwerkende Hulporganisaties die giro 555 hebben geopend en hulpgoederen die vanuit Nederland naar de Filipijnen worden gevlogen. Ook de televisieactie op de Nederlandse zenders komt aan bod. Deze onderwerpen zorgen ervoor dat bij de kijker het gevoel ontstaat dat Nederland een belangrijke rol speelt bij de hulpverlening. Het nieuws wordt dichterbij gehaald en het item spoort mensen wellicht aan om zelf acties op te zetten of geld te storten om de slachtoffers te helpen.

4.3 Overige bevindingen

Tijdens het uitvoeren van het onderzoek zijn er enkele verschillen en overeenkomsten tussen het *Jeugdjournaal* en het *NOS Journaal* opgemerkt die niet zijn opgenomen in de kwantitatieve of kwalitatieve analyse. Deze paragraaf bespreekt deze overige bevindingen kort omdat ze bijdragen aan het vormen van een beeld over de wijze waarop beide nieuwsprogramma’s van elkaar verschillen.

Het eerste wat opvalt is de **structuur** van de uitzendingen, die over het algemeen nagenoeg op dezelfde wijze is opgebouwd maar toch enkele verschillen bevat. Beide programma’s starten met een aankondiging van de drie belangrijkste items uit het journaal van de betreffende dag. Bij het *Jeugdjournaal* duurt deze opening echter wel langer en is de nieuwslezer tussen de onderwerpen door in beeld te zien; de nieuwslezer van het *NOS Journaal* is slechts alleen te horen. Ook beeldt het *Jeugdjournaal* tijdens de opening de voornaam van de nieuwslezer en de datum van die dag af in het decor. Bij het *NOS Journaal* zijn de voor- en achternaam van de

nieuwslezer te zien in een tekstbalkje na de opening wanneer de nieuwslezer in beeld verschijnt in de studio en start met het presenteren van het eerste onderwerp. Na de opening vervolgen beide journaals met één of meerdere nieuwsberichten waar zij uitgebreid aandacht besteden. Daarna volgt een blok met korte items, te herkennen aan het gebruik van een bumper tussen de items door. Bij het *Jeugdjournaal* is de nieuwslezer aan het begin van ieder kort nieuwsbericht te zien in de studio en presenteert het item. In het decor staat een kernwoord dat van toepassing is op het item. Daarna start een video waarbij de nieuwslezer verder vertelt. Het korte nieuwsblok van het *NOS Journaal* bestaat enkel uit de stem van de nieuwslezer, beeldmateriaal en een tekstbalkje met het onderwerp. De korte nieuwsberichten wisselen vervolgens weer af met één of meerdere uitgebreide items. Uitzendingen van het *Jeugdjournaal* bevatten over het algemeen één blok met kort nieuws; die van het *NOS Journaal* in de meeste gevallen twee. Dit verschil is toe te rekenen aan de langere tijdsduur van het *NOS Journaal*. Beide journaals sluiten af met het weerbericht. Het *NOS Journaal* besteedt hier langer tijd aan dan het *Jeugdjournaal*. Ook is er bij het *NOS Journaal* een aparte weerman of -vrouw die dit presenteert. Bij het *Jeugdjournaal* wordt dit gedaan door de nieuwslezer zelf, waarbij hij/zij niet in beeld te zien is. Het start met een foto die is ingezonden door een van de jonge kijkers en vervolgt met het weerbericht van de dag erna. Het *NOS Journaal* gaat uitgebreid in op het weer van de betreffende dag en voorspellingen van de komende dagen. Na het weerbericht blikt het *NOS Journaal* nog even kort terug op het belangrijkste nieuws van die uitzending en kondigt de presentator het belangrijkste item aan dat in het achttien uur journaal te zien zal zijn. Regelmatig verwijst de nieuwslezer van het *NOS Journaal* ook naar een onderwerp dat in de komende uitzending van het *Jeugdjournaal* te zien is. De nieuwslezer van het kinderprogramma roept als laatste de kinderen nog even op om de volgende ochtend weer naar het programma te kijken. Hierbij is de knipperende en kleurrijke verlichting van het decor een opvallend element.

Naast de overeenkomsten en verschillen in de opbouw van de journaals, is ook de **positie van de nieuwslezers** een opvallend element. Waar bij het *NOS Journaal* de presentator of presentatrice de hele uitzending stil staat achter een desk, loopt de nieuwslezer van het *Jeugdjournaal* dikwijls heen en weer door het decor. Deze bewegingen maken het *Jeugdjournaal* dynamischer, in tegenstelling tot het *NOS Journaal*. Wat ook dynamischer is bij het *Jeugdjournaal* is de leader aan het begin van de nieuwsuitzending, en de bumpers tussen de items van het blok kort nieuws. Tevens zijn deze veel kleurrijker dan die van het *NOS Journaal*. Toch is duidelijk te zien dat de leaders en bumpers in de basis op dezelfde wijze zijn opgebouwd, maar dat deze voor de kinderen aantrekkelijker gemaakt zijn door meer kleur en beweging waardoor het speelser is. Hetzelfde geldt voor het logo van beide journaals waarmee de leaders eindigen (zie afbeelding 6)

en ook de muziektune tijdens de leader is net iets anders; bij het *Jeugdjournaal* klinkt deze vrolijker dan bij het *NOS Journaal*. Het speelsere karakter van het *Jeugdjournaal* komt ook tot uiting in de kleding van de presentatoren. Deze is altijd casual en meestal kleurrijk, terwijl de nieuwslezers van het *NOS Journaal* veel netter en ingetogener gekleed zijn. De mannen dragen altijd een pak met stropdas, de vrouwen bijvoorbeeld een colbertje. Dit wekt de indruk van zakelijkheid, seriositeit en autoriteit.

Afbeelding 6: Logo Jeugdjournaal en NOS Journaal

Een ander opvallend aspect dat is waargenomen, is het afsluitende item van het *Jeugdjournaal*. Dit is in alle gevallen een nieuwsgebeurtenis die positief van aard is of een goede afloop heeft, zoals basisschoolkinderen die een uitnodiging ontvangen voor de beëdiging van koning Willem Alexander of de Russische brandweer die een kat redt uit een brandend huis. De nieuwsuitzending sluit dus niet af met een naar nieuwsbericht. Bij het *NOS Journaal* is dit wel het geval; regelmatig bestaat het laatste nieuwsitem uit een onderwerp dat een negatieve lading heeft, bijvoorbeeld hevige overstromingen in Midden-Europa of steeds meer leegstand van winkelpanden. Hieruit is op te maken dat de makers van het *Jeugdjournaal* rekening houden met de cognitieve ontwikkeling van kinderen. Door het nieuws af te sluiten met een positief bericht, zullen de kinderen minder blijven hangen in het (eventuele) negatieve nieuws van die uitzending. Zo probeert het *Jeugdjournaal* de impact van zulk nieuws te verkleinen. Het *NOS Journaal* houdt hier minder rekening mee. Volwassenen hebben immers beter ontwikkelde capaciteiten om negatief nieuws te verwerken en in een context te plaatsen waardoor het minder impact heeft.

4.4 Conclusie resultaten

In dit hoofdstuk zijn de belangrijkste uitkomsten van de kwantitatieve en kwalitatieve inhoudsanalyse gepresenteerd met betrekking tot verschillen tussen het *Jeugdjournaal* en het *NOS Journaal*. Daarnaast zijn een aantal overige bevindingen besproken die zijn opgevallen tijdens het onderzoek.

Nieuwsselectie

Er is weinig verschil tussen het *Jeugdjournaal* en het *NOS Journaal* in de hoeveelheid aandacht die de journaals aan binnenlands en buitenlands nieuws besteden. Op basis hiervan kan worden gesteld dat de makers van beide programma's nieuws selecteren op waarden die zij als belangrijk beschouwen, ongeacht of de gebeurtenissen plaatsvinden in eigen land of daarbuiten. Daarnaast is naar voren gekomen dat het *Jeugdjournaal* en het *NOS Journaal* met enige regelmaat buitenlands nieuws domesticeren. Dit komt in de case over de orkaan op de Filipijnen tot uiting doordat de journaals zich richten op mensen in Nederland die afkomstig zijn uit de Filipijnen en Nederlanders die op de Filipijnen wonen. Ook besteden de programma's aandacht aan hulpacties die in Nederland worden opgezet om slachtoffers te helpen. Op deze manier ontstaat een link tussen het eigen land en het buitenland. Zoals Gurevitch et al. (1991, in Clausen 2004) stelt, maakt dit de gebeurtenis aantrekkelijk en relevant voor het binnenlandse publiek. De afstand tussen de kijkers in Nederland en de Filipijnen verkleint, waardoor het nieuws figuurlijk dichterbij het publiek komt.

Shoemaker en Reese (1996; in Shoemaker & Vos, 2009) stellen dat de mate waarin de journalist betrokken is bij het publiek een van de factoren is die een rol speelt bij nieuwsproductie. In het geval van het *Jeugdjournaal* moeten de makers een goede kennis hebben van de belevingswereld van kinderen en de wensen die zij hebben wat betreft nieuwsvergarig, zodat zij hun berichtgeving hierop kunnen aanpassen. Het is aannemelijk dat de makers van het *Jeugdjournaal* hiervoor gebruik maken van een denkbeeldig publiek, zoals Matthews (2008) dit beschrijft. Het verschil in doelgroep van het *Jeugdjournaal* en het *NOS Journaal* leidt tot verschillen in thema's waarbinnen de nieuwsitems vallen. Er is gebleken dat er een significant verband bestaat tussen het programma en de categorieën nieuws zij behandelen. Het kinderprogramma besteedt de meeste aandacht aan doelgroepnieuws, terwijl het *NOS Journaal* nauwelijks nieuws brengt uit deze categorie. Een logische uitkomst aangezien het *Jeugdjournaal* zich op kinderen richt en daarom nieuws selecteert dat speciaal voor hen relevant is.

De betrokkenheid van kinderen in een verhaal lijkt dus een belangrijke nieuws waarde te zijn voor het *Jeugdjournaal*. Dit komt overeen met een van de nieuws waarden die Harcup en O'Neill (2001) hebben vastgesteld: relevantie voor het eigen publiek. Het *NOS Journaal* zal ditzelfde nieuws enkel uitzenden wanneer het ook voor volwassenen nieuws waardig is. Ook bevestigt deze uitkomst de claim van Matthews (2008) waarin hij stelt dat de nieuwsagenda van kinderjournaals grote hoeveelheden nieuws bevat dat gerelateerd is aan kinderen. Andersom besteedt het *NOS Journaal* veel meer aandacht aan meer ingewikkelde onderwerpen op het gebied van politiek en financieel/economisch nieuws. De makers van het *Jeugdjournaal* kennen hier juist nauwelijks nieuws waarde aan toe. Volgens Kepplinger en Ehmig (2006) kunnen gebeurtenissen

verschillende nieuwswaarden hebben voor verschillende nieuwsmedia. Dit is ook duidelijk van toepassing op het *Jugendjournaal* en het *NOS Journaal*. Ondanks dat de programma's beide van de omroep NOS zijn, zijn gebeurtenissen voor het ene journaal belangrijker dan voor het andere journaal. In dit geval heeft de doelgroep die de journaals bedienen een sterke invloed op de nieuwswaarden die zij aanhouden bij de selectie van nieuwsberichten.

De twee casussen die zijn onderzocht, de orkaan en de vermissing van de broertjes, zijn duidelijke voorbeelden van een aandachtscyclus in de media (McCarty et al., 1996). Beide gebeurtenissen hebben een bepaalde tijd het nieuws gedomineerd, waarna ze langzaam zijn verdwenen. Dit zou ervoor gezorgd kunnen hebben dat het *Jugendjournaal* en het *NOS Journaal* ten tijde van deze gebeurtenissen minder of geen aandacht hebben besteed aan andere nieuwsonderwerpen. In lijn met deze aandachtscyclus kan ook de nieuwswaarde 'vervolg van al in het nieuws zijnde verhalen' van Harcup en O'Neill (2001) gekoppeld worden aan de twee gebeurtenissen. Door de uitzendingen heen komen de programma's steeds terug op het verhaal en voegen het laatste nieuws toe aan de reeds bekende informatie over beide nieuwsonderwerpen. Het *Jugendjournaal* focust zich in deze nieuwsverhalen op de belangrijkste elementen, wat de claim van Matthews (2008) bevestigt. Te veel details kunnen het bericht voor kinderen te ingewikkeld maken of ervoor zorgen dat kinderen geschokt raken door het nieuws. Kinderen uit de doelgroep van het *Jugendjournaal* hebben het besef dat wat zij in het nieuws zien de realiteit is en henzelf ook kan overkomen, waardoor het belangrijk is dat zij geen angst ontwikkelen (Cantor & Nathanson, 1996).

De nieuwslezer

De nieuwslezer is een belangrijk element in beide journaals. Hij/zij brengt het laatste nieuws over aan het publiek en gaat regelmatig in gesprek met een verslaggever op locatie. Bij het *Jugendjournaal* functioneert de nieuwslezer tevens als herkenningspunt voor het afbakenen van items. De presentator komt steeds aan het eind van ieder item weer in beeld om dit af te sluiten. Vaak doet hij/zij hierbij een oproep aan de kinderen om te reageren op het nieuws of om de website te bezoeken voor meer informatie. Hierdoor is de nieuwslezer ook belangrijk bij het creëren van betrokkenheid van de kinderen bij het nieuws. Daarnaast verzorgt de presentator van het *Jugendjournaal* ook vaak de stem van de voice-over en presenteert hij/zij het weerbericht. De presentator is een persoonlijkheid die de uitzending van begin tot eind verzorgt en die de kinderen herkennen en plezierig vinden om naar te kijken. Dit kan bij de kinderen het gevoel oproepen van een grote broer of zus, zoals Matthews (2008) stelt in zijn onderzoek. De nieuwslezer van het *Jugendjournaal* vormt dus een vertrouwd gezicht voor de doelgroep. Er zou

gesteld kunnen worden dat het *Jeugdjournaal* een informele band tracht te ontwikkelen met hun doelgroep.

De analyse laat zien dat de makers van het *Jeugdjournaal* een vrouwelijke presentator geschikter vinden om het nieuws aan kinderen over te brengen. Dit zou gekoppeld kunnen worden aan het concept van een ‘moederfiguur’ die de kinderen opvoedt, wat overeenkomt met de traditionele rol van een vrouw binnen de samenleving. Voor het volwassenenjournaal geldt juist dat een mannelijke nieuwslezer het beste het nieuws kan overbrengen aan hun doelgroep, wellicht vanuit de cultureel bepaalde associatie met autoriteit en rationaliteit. Daarnaast is waargenomen dat de gemiddelde leeftijd van de nieuwslezer aanzienlijk verschilt tussen beide journaals; bij het *Jeugdjournaal* is dit 32,6 jaar en bij het *NOS Journaal* 43,1 jaar. Dit zou kunnen betekenen dat kinderen zich meer aangetrokken voelen tot iemand die qua leeftijd dichterbij hen staat, terwijl volwassenen meer aangesproken worden door het gezag dat een ouder iemand uitstraalt.

Animaties en geluid

Muziek en geluidseffecten spelen een veel prominentere rol in het *Jeugdjournaal* dan in het *NOS Journaal*. Sowieso is ieder blok kort nieuws bij het *Jeugdjournaal* voorzien van een achtergrondtune. Ook gebruikt het *Jeugdjournaal* meer animaties dan het *NOS Journaal*. Dit verschil is echter kleiner dan bij het gebruik van muziek en geluidseffecten. Deze kunnen ervoor zorgen dat het nieuwsbericht voor de kinderen aantrekkelijker is om naar te kijken en de aandacht vast te houden. Voor de animaties geldt tevens dat ze de begrijpbaarheid van het item kunnen verhogen omdat ze ervoor zorgen dat onduidelijke zaken visueel gemaakt worden. Dit is zowel van toepassing op de volwassen doelgroep als op de jonge kinderen. De programma’s gebruiken vooral animaties om landen en plaatsen aan te duiden. Het gebruik van animaties en muziek zorgt ervoor dat het nieuws levendiger, vrolijker en visueel meer entertainend is; volgens Mathews (2009) belangrijke uitgangspunten in de presentatie van een kinderjournaal.

Taal en beeld

Op het gebied van taalgebruik binnen de items valt op dat het *Jeugdjournaal* veel herhaalt bij onderwerpen die in meerdere uitzendingen aan bod komen; in het geval van dit onderzoek de orkaan op de Filipijnen en de vermissing van Ruben en Julian. Er wordt iedere uitzending steeds opnieuw verteld wat er gebeurd is. Deze ‘herhaalstrategie’ zorgt ervoor dat kinderen de nieuwe informatie beter begrijpen en in de juiste context kunnen plaatsen. Dit resultaat levert een bijdrage aan de claim van Buckingham (1997) die stelt dat kinderen meer informatie nodig hebben over de achtergrond van het bericht om de ‘voorgond’ van het nieuws te kunnen

begrijpen. Het *Jeugdjournaal* moet rekening houden met de reeds bestaande kennis en het cognitieve vermogen van hun doelgroep. Dit kan ook de reden zijn waarom de items uit het *Jeugdjournaal* gemiddeld langer duren dan de items van het *NOS Journaal*. Kinderen krijgen meer informatie aangereikt zodat zij het nieuwsbericht beter begrijpen en op de juiste manier kunnen interpreteren.

Daarnaast legt het *Jeugdjournaal* duidelijk de nadruk op de omvang van iets door woorden als ‘heel veel’ en ‘heel hard’ en het noemen van specifieke aantallen (‘honderdduizenden mensen’). Het *Jeugdjournaal* doet dit om duidelijk te maken dat het om een groot aantal gaat en het besef hiervan bij de kinderen te vergroten. Tevens is er sprake van tekst-beeldcoherentie in het *Jeugdjournaal*: de beelden laten, in hoeverre dit mogelijk is, zien wat de voice-over zegt. Ook het *NOS Journaal* maakt gebruik van een sterke samenhang van beeld en tekst, al komt dit bij het *Jeugdjournaal* duidelijker naar voren. Volgens Van der Molen en Van der Voort (2000b) zorgt visueel materiaal dat overeenkomt met verbale informatie ervoor dat de kennisoverdracht zo effectief mogelijk plaatsvindt. Voor beide programma’s geldt dus dat zij een optimale overdracht van informatie naar hun doelgroepen nastreven.

In de items over Ruben en Julian probeert het *Jeugdjournaal* de kinderen gerust te stellen door het benadrukken van de zeldzaamheid van de situatie en het intensieve onderzoek van de politie. Deze inzichten voegen nieuwe informatie toe aan de strategieën die moeten zorgen dat kinderen niet geschokt raken door het nieuws, zoals Van der Molen en De Vries (2003) beschrijven. Dat het *Jeugdjournaal* de bezorgdheid van de jonge kijkers probeert weg te nemen, kan te maken hebben met het feit dat het verhaal in eigen land plaatsvindt en dus dichtbij is. Volgens Valkenburg (2008) hebben gebeurtenissen met een geografische nabijheid namelijk een grotere impact op kinderen dan wanneer dit verder weg gebeurt. Het *NOS Journaal* stelt zijn kijkers niet gerust, maar noemt juist dat de politie pessimistisch is en spreekt over een vergelijkbare vermissing in het buitenland.

Daarnaast creëert het *NOS Journaal* spanning in het nieuwsbericht door het verhaal op een verhalende en beschrijvende wijze te vertellen, waarbij gericht wordt op details en emoties bij de kijkers worden opgeroepen. Het *Jeugdjournaal* blijft echter meer neutraal van toon. Wel komen ook een aantal emotionele slachtoffers aan het woord in de items over de Filipijnen. Volgens Vettehen, Nuijten en Beentjes (2005) zijn uitgesproken emoties en burgers die aan het woord komen indicatoren van sensatie in een nieuwsbericht. Sensatie kan echter negatieve effecten met zich meebrengen op het gebied van herinnering, begrip en perceptie. Vooral voor de jonge kijkers van het *Jeugdjournaal* is het daarom van belang dat het nieuws niet teveel sensationele elementen bevat. Om te voorkomen dat kinderen niet geschokt raken door het nieuws, gebruikt

het *Jeugdjournaal* in zijn items niet de meest expliciete beelden en neemt het programma vaak een kinderperspectief in. Deze waarnemingen bevestigen de beweringen van Van der Molen en De Vries (2003). Het *Jeugdjournaal* en het *NOS Journaal* gebruiken vaak hetzelfde beeldmateriaal als het gaat om algemene beelden; de itemspecifieke beelden verschillen wel van elkaar. Het *NOS Journaal* zendt heftigere en meer expliciete beelden uit die emoties opwekken en spanning creëren. Het *Jeugdjournaal* kiest daarentegen voor neutraler beeldmateriaal. Overigens verschilt het beeldmateriaal meer als het om een binnenlands nieuwsitem gaat dan wanneer het een gebeurtenis in het buitenland betreft.

Bronnen

Het *Jeugdjournaal* creëert een kinderperspectief door kinderen aan het woord te laten om hun mening of reactie te geven op het nieuwsonderwerp. De makers van het kinderprogramma vinden het dus belangrijk dat hun jonge doelgroep zelf aan het woord komt in het nieuws. Ook kunnen kinderen het middelpunt zijn van een item omdat het verhaal op hen van toepassing is. De keuze voor bronnen zorgt ervoor dat het onderwerp wordt benaderd vanuit een bepaalde invalshoek, zoals Cross (2010) stelt. In dit geval creëert het kinderprogramma dan ook een duidelijk kinderperspectief waardoor kinderen zich meer interesseren voor het nieuwsbericht en is het minder schokkend voor hen. Dit zorgt tevens voor het tastbaarder en begrijpelijker maken van het verhaal (Van der Molen en De Vries, 2003). Daarnaast is opvallend dat het *Jeugdjournaal* de uitzending altijd afsluit met een onderwerp dat positief van aard is of een goede afloop heeft. Het kan vergeleken worden met typische fictieve kinderverhalen die nagenoeg altijd eindigen met een 'happy end'. Ditzelfde principe geldt dus ook voor het *Jeugdjournaal*. De positieve onderwerpen zorgen ervoor dat kinderen niet blijven hangen in het negatieve nieuws.

In de items van het *Jeugdjournaal* over de vermissing van Ruben en Julian wordt een stuk vaker gebruik gemaakt van een verslaggever op locatie dan het *NOS Journaal* doet. Dit zou kunnen betekenen dat een verslaggever ervoor kan zorgen dat een nieuwsverhaal begrijpelijker wordt voor de kinderen. In de onderzochte casus met betrekking tot Ruben en Julian hebben beide journaals een eigen vaste verslaggever die het laatste nieuws vertelt vanaf diverse locaties. Bij de berichtgeving over de Filipijnen is er alleen bij het *NOS Journaal* sprake van een buitenlandcorrespondent.

In beide journaals komt in de items over Ruben en Julian regelmatig de woordvoerder van politie Utrecht aan het woord. Dit is een uitgesproken voorbeeld van een officiële bron die door de nieuwsprogramma's wordt geraadpleegd. Hij zorgt voor de geloofwaardigheid van het verhaal omdat de samenleving de politie beschouwd als een machthebber. Zoals Cross (2010) stelt, worden uitspraken van deze autoriteiten gezien als objectief en feitelijk en daarmee als

betrouwbaar. Beide journaals proberen dus te zorgen dat de kijkers het gevoel krijgen dat zij betrouwbare informatie ontvangen van het programma.

Presentatiestijl

Op het gebied van de presentatiestijl van de journaals zijn ook een aantal duidelijke verschillen waar te nemen. Volgens Matthews (2008) voelen kinderen zich het meest aangesproken door nieuws met een levendige en vlotte manier van presenteren. Het *Jeugdjournaal* is inderdaad veel speelser en dynamischer dan het volwassenenjournaal. Dit komt tot uiting in het decor, de leader, bumper, muziek en de houding en kleding van de nieuwslezer. Het decor bevat meer en fellere kleuren dan de standaard rood/blauwe verlichting van het *NOS Journaal*. Hetzelfde geldt voor de leader en bumper van het kinderprogramma, die veel meer kleuren en vormen bevatten. De muziek van de leader is vrolijker van toon dan die van het *NOS Journaal*. Ook komt het speelse en dynamische karakter van het *Jeugdjournaal* tot uiting in de houding en kleding van de nieuwslezers. Waar bij het *NOS Journaal* de presentator altijd statisch achter een desk staat, staat de presentator van het *Jeugdjournaal* met enkel een tekstkaartje in de studio en loopt soms een paar passen heen en weer. De kleding die zij dragen is casual en vaak kleurrijk, terwijl de nieuwslezers van het *NOS Journaal* netter gekleed zijn. Al deze elementen zorgen ervoor dat het *NOS Journaal* formeel overkomt en meer autoriteit uitstraalt, tegenover de speelse, informele, dynamische en kleurrijke sfeer van het *Jeugdjournaal*. Deze bevindingen steunen de beweringen van Matthews (2008) en vullen deze aan. Hij stelt dat nieuwsprogramma's voor volwassenen gekenmerkt worden als autoritair en objectief. Ondanks dat deze waarden ook belangrijk zijn voor een kinderjournaal, is het voor het *Jeugdjournaal* ook zeer belangrijk dat het aantrekkelijk is om naar te kijken en de informatie op een informele manier wordt overgebracht.

5. Conclusie en discussie

In deze masterthesis is onderzoek gedaan naar de wijze waarop het *Jeugdjournaal* verschilt van het *NOS Journaal* op het gebied van nieuwsselectie en presentatie. Aanleiding voor deze studie is het feit dat er nauwelijks wetenschappelijk onderzoek is gedaan naar de wijze waarop een kinderjournaal de berichtgeving aan hun doelgroep aanpast. Televisie is echter een medium dat veel impact heeft door de combinatie van gesproken tekst en beeldmateriaal waardoor het zeer interessant is te onderzoeken hoe de content geschikt wordt gemaakt voor kinderen. Tevens is televisie in Nederland nog steeds het belangrijkste medium om nieuws te vergaren, wat het tot een actueel onderzoeksonderwerp maakt. Voor deze studie is gebruik gemaakt van een kwantitatieve en kwalitatieve inhoudsanalyse van afleveringen en specifieke items van het *Jeugdjournaal* en het *NOS Journaal*. De centrale vraagstelling van dit onderzoek is als volgt geformuleerd:

In welk opzicht verschilt het *Jeugdjournaal* van het *NOS Journaal* in de selectie en presentatie van nieuwsonderwerpen, met het oog op hun afzonderlijke doelgroep?

De uitkomsten van de inhoudsanalyses laten op het gebied van nieuwsselectie en presentatie diverse verschillen zien tussen het kinderprogramma en het journaal voor de volwassen doelgroep. Als eerst is duidelijk geworden dat het *Jeugdjournaal* en het *NOS Journaal* verschillen in de **thema's** waaraan zij de meeste aandacht besteden. De verschillende doelgroepen van de nieuwsprogramma's leiden tot contrasten op het gebied van categorieën waarbinnen de nieuwsitems van de journaals vallen. Het *Jeugdjournaal* besteedt verreweg de meeste aandacht aan doelgroepnieuws; nieuws dat speciaal relevant is voor kinderen. Daarentegen behandelt het programma weinig meer ingewikkelde onderwerpen die verband houden met politiek en financiën/economie. Het *NOS Journaal* besteedt hier juist een stuk meer zendtijd aan. Beide programma's houden dus duidelijk andere nieuwswaarden aan in de selectie van onderwerpen. Tevens duren items in het *Jeugdjournaal* langer dan in het *NOS Journaal*. Het item waarmee het *Jeugdjournaal* de uitzending afsluit is altijd een positief nieuwsbericht of een gebeurtenis met een goede afloop. Hierdoor blijven de kinderen niet hangen in het negatieve nieuws. Het *NOS Journaal* sluit wel dikwijls af met berichten die een negatieve boodschap bevatten.

Op het gebied van **taalgebruik** zijn tevens een aantal opvallende verschillen waar te nemen. Het *Jeugdjournaal* herhaalt vaker en uitgebreider wat er gebeurd is om de kinderen te herinneren waar het nieuwsbericht ook al weer over gaat. Ook legt het kinderprogramma vaak nadruk op omvang en getallen om aan de doelgroep over te brengen dat het om grote

hoeveelheden gaat. In het *NOS Journaal* is dit niet het geval, net als het geruststellen van de kijkers. Bij de items van het *Jeugdjournaal* gebeurt dit door het benadrukken van de zeldzaamheid van de nieuwsgebeurtenis zodat kinderen niet bang hoeven te zijn dat het hen zelf overkomt. Tevens worden tips gegeven over waar de kinderen meer informatie kunnen vinden en hoe zij met deze informatie om moeten gaan. Om het nieuwsbericht niet te ingewikkeld of schokkend voor de doelgroep te maken, richt het kinderjournaal zich zoveel mogelijk op de hoofdzaken van het verhaal, worden simpele woorden gebruikt en waar nodig extra uitleg gegeven. De algemene toon van het taalgebruik van het *Jeugdjournaal* is neutraal en objectief, tegenover het meer beschrijvende en sensationelere taalgebruik van het *NOS Journaal*.

Beide programma's maken regelmatig gebruik van hetzelfde **beeldmateriaal**. Het gaat hierbij voornamelijk om algemene beelden; de itemspecifieke beelden, afhankelijk van de invalshoek van de berichtgeving, verschillen wel van elkaar. Het *NOS Journaal* zendt meer schokkende en heftigere beelden uit, terwijl het *Jeugdjournaal* juist kiest voor minder expliciet beeldmateriaal. De beelden die tijdens de items te zien zijn, hangen sterk samen met de gesproken tekst van de voice-over. Zowel in het *Jeugdjournaal* als het *NOS Journaal* is sprake van deze tekst-beeld coherentie; in het kinderprogramma komt dit echter het meest direct naar voren. Het *NOS Journaal* maakt vaker gebruik van indirecte beelden. De overeenkomst tussen gesproken tekst en beeldmateriaal heeft een versterkend effect op de informatieoverdracht naar het publiek.

Waar een vrouw beduidend vaker het *Jeugdjournaal* presenteert, is dit bij het *NOS Journaal* precies andersom. Een vrouwelijke **nieuwslezer** wordt blijkbaar geschikter gevonden om nieuwsberichten over te brengen aan jonge kinderen, terwijl dit bij volwassenen juist een man is. Ook is een verschil waar te nemen in de leeftijd van de nieuwslezer: bij het *Jeugdjournaal* ligt deze een stuk lager dan bij het *NOS Journaal* en komt daarmee dichterbij de leeftijd van de doelgroep zelf. De presentator van het *Jeugdjournaal* is een belangrijk herkenningspunt voor de kinderen en zorgt tevens voor betrokkenheid en het creëren van een informele band door de doelgroep persoonlijk aan te spreken.

In tegenstelling tot het *NOS Journaal* komen in het *Jeugdjournaal* vaak **kinderen** aan het woord om hun mening over of reactie op het nieuwsbericht te geven. Voor het *Jeugdjournaal* is dit zeer belangrijk omdat op deze manier het onderwerp vanuit het oogpunt van kinderen kan worden benaderd waardoor het interessanter en begrijpelijker voor hen wordt. Dit kinderperspectief wordt tevens gecreëerd door een verhaal rondom één specifiek kind te maken die een connectie heeft met het nieuwsonderwerp.

Zowel in items van het *Jeugdjournaal* als het *NOS Journaal* worden binnenlandse **verslaggevers** ingezet die vanaf locatie het laatste nieuws verslaan. Toch verschillen de

programma's van elkaar op dit vlak: het *Jeugdjournaal* schakelt vaker over naar een verslaggever dan bij het *NOS Journaal* het geval is. Buitenlandcorrespondenten worden in het *Jeugdjournaal* echter niet ingezet, in tegenstelling tot het *NOS Journaal* waar dit wel gebeurt.

Een ander opvallend verschil is te vinden in het gebruik van **muziek en geluidseffecten**: bij het *Jeugdjournaal* wordt dit veel vaker aan het nieuwsbericht toegevoegd dan bij het *NOS Journaal*. Voor het grootste deel is dit van toepassing op het korte nieuwsblok van het kinderprogramma, waar standaard een muziektune onder is geplaatst. Ook animaties gebruikt het *Jeugdjournaal* meer dan het *NOS Journaal*. Deze dienen ervoor om zaken te verduidelijken zodat de kinderen beter snappen hoe het in elkaar zit.

Tot slot zijn er diverse verschillen te ontdekken in de presentatie van de journaals op het gebied van de **vormgeving**. Dit komt tot uiting in het decor, de leader, bumper, muziek en de houding en kleding van de nieuwslezer. Voor de eerste drie elementen geldt dat deze veel kleurrijker, speelser en dynamischer zijn bij het *Jeugdjournaal*. Daarnaast is de muziek van de leader vrolijker van toon bij het kinderjournaal. Waar de presentator van het *Jeugdjournaal* tussen de items door heen en weer loopt in de studio, staat de nieuwslezer van het *NOS Journaal* altijd statisch achter een desk. De kledingstijl van de presentatoren van het kinderprogramma is casual en bevat vaak veel kleur, terwijl de nieuwslezers van het *NOS Journaal* veel netter gekleed zijn. Deze verschillen van de uiterlijke kenmerken van de journaals zorgen ervoor dat het *NOS Journaal* formeel overkomt en meer autoriteit uitstraalt, tegenover de speelse, informele, dynamische en kleurrijke sfeer van het *Jeugdjournaal*. Beide programma's sluiten hun stijl dus aan bij de leeftijd en belevingswereld van hun doelgroep.

Op basis van de resultaten van het onderzoek kan dus gesteld worden dat het *Jeugdjournaal* verschilt van het *NOS Journaal* op het gebied van thema's, taalgebruik, beeldmateriaal, (rol van) de nieuwslezer, bronnen, muziek en geluidseffecten, animaties en de vormgeving van de journaals. Beide programma's passen deze elementen aan bij de kennis en belevingswereld van hun doelgroep zodat het voor hen aantrekkelijk en interessant is om naar te kijken. De uitkomsten van het onderzoek dragen bij aan de leemte die er bestaat op het gebied van wetenschappelijk onderzoek naar verschillen in de benadering van de doelgroep door kindernieuwsprogramma's en journaals voor volwassenen. De studie biedt inzicht in de wijze waarop de makers van het *Jeugdjournaal* en het *NOS Journaal* hun nieuwsonderwerpen selecteren en vervolgens presenteren aan hun afzonderlijke doelgroepen. De beschreven resultaten geven een beeld van de heersende opvattingen binnen de maatschappij over de wijze waarop een kindernieuwsprogramma zijn kwetsbare doelgroep moet benaderen.

Discussie

Het onderzoek dat is uitgevoerd voor deze masterthesis heeft enige aandachtspunten wat betreft vervolgonderzoek. In deze studie is voor de kwantitatieve analyse gebruik gemaakt van een steekproef uit het jaar 2013. Om een nog beter beeld te krijgen van de verschillen tussen het *Jeugdjournaal* en het *NOS Journaal* kan vervolgonderzoek zich richten op een langere periode van uitzendingen en tevens een groter aantal afleveringen, wat kan zorgen voor een betere generaliseerbaarheid van de uitkomsten. Bij de resultaten van de kwalitatieve analyse moet er rekening mee worden gehouden dat het gaat om eigen interpretatie. Het zou dan ook kunnen zijn dat een andere onderzoeker tot andere inzichten komt. Voor de kwalitatieve analyse geldt dat er voor eventuele toekomstige onderzoeken andere cases onderzocht kunnen worden, bijvoorbeeld gewelddadige of ingewikkelde nieuwsgebeurtenissen. Ook het kwalitatief onderzoeken van dagelijkse berichtgeving zou interessante inzichten kunnen opleveren. Op deze manier kunnen de routines van beide programma's in kaart worden gebracht, in plaats van de werkwijze bij specifieke cases.

In dit onderzoek is kort ingegaan op elementen die duiden op sensatie in het *NOS Journaal*. Vervolgonderzoek zou zich kunnen richten op de vraag in hoeverre er in het *Jeugdjournaal* aspecten van sensatie bespeurd kunnen worden. Dit past binnen het huidige maatschappelijke debat over nieuwsorganisaties die op een steeds sensationelere wijze het nieuws brengen. Het zou van toegevoegde waarde zijn om te onderzoeken of dit ook het geval is bij het *Jeugdjournaal*, aangezien dit programma zich richt op de 'tere kinderzieltjes' die erg gevoelig zijn voor sensationele elementen.

Andere suggesties voor nader onderzoek betreffen de onderzoeksmethode. Om beter in kaart te brengen welke motivatie er schuilt achter de gevonden verschillen tussen beide journaals, zouden interviews met de makers van de programma's hier inzicht in kunnen geven. Tevens kunnen observaties op de redacties van het *Jeugdjournaal* en het *NOS Journaal* bijdragen aan het inzichtelijk maken van het keuzeproces dat voorafgaat aan de uitzendingen.

Wanneer vervolgonderzoek wederom door middel van inhoudsanalyses zou plaatsvinden, is het belangrijk om stil te staan bij enkele kritische punten van het onderzoek dat voor deze masterthesis is uitgevoerd. Zo is in de kwantitatieve analyse onderzocht in hoeverre er kinderen aan het woord komen in beide journaals. Als tegenhanger hiervan zou het een goede aanvulling geweest zijn om ook te onderzoeken hoe vaak volwassenen (burgers) aan het woord komen om hun mening of reactie te geven zodat hier een betere vergelijking kan worden gemaakt. Daarnaast is gebleken dat het indelen van nieuws in categorieën een lastige taak is. In dit onderzoek valt een groot deel van de berichtgeving binnen het thema 'overig', waardoor niet duidelijk is waar deze

onderwerpen over gaan. In vergelijkbaar vervolgonderzoek moet daarom wellicht op zoek worden gegaan naar een nauwkeurigere wijze om het nieuws in te delen. Ondanks deze aandachtspunten is het onderzoek op een zo zorgvuldig mogelijke manier uitgevoerd.

Literatuur

- Andrews, K.T. & Caren, N. (2010). Making the news: Movement organizations, media attention, and the public agenda. *American Sociological Review*, 75, 841-866. doi: 10.1177/0003122410386689
- Bainbridge, J. & Bestwick, J. (2010). 'And here's the news': Analysing the evolution of the marketed newsreader. *Media, Culture and Society*, 32, 205-223. doi: 10.1177/0163443709355607
- Buckingham, D. (1997). The making of citizens: Pedagogy and address in children's television news. *Journal of Educational Media*, 23, 119-139. doi: 10.1080/1358165970230203
- Buijzen, M., Van der Molen, J.H.W. & Sondij, P. (2007). Parental mediation of children's emotional responses to a violent news event. *Communication Research*, 34, 212-230. doi: 10.1177/0093650206298070
- Cantor, J. & Nathanson, A.I. (1996). Children's fright reactions to television news. *Journal of Communication*, 46, 139-152. doi: 10.1111/j.1460-2466.1996.tb01510.x
- Clausen, L. (2004). Localizing the global: 'Domestication' processes in international news production. *Media, Culture & Society*, 26(1), 25-44. doi: 10.1177/0163443704038203
- Cross, K.A. (2010). Experts in the news: The differential use of sources in election television news. *Canadian Journal of Communication*, 35, 413-429. Geraadpleegd op <http://search.proquest.com/docview/926242047>
- Eilders, C. (2006). News factors and news decisions. Theoretical and methodological advances in Germany. *Communications*, 31, 5-24. doi: 10.1515/COMMUN.2006.002
- Gerbner, G. (1969). Toward "cultural indicators": The analysis of mass mediated public message systems. *AV Communication Review*, 17, 137-148. Geraadpleegd op <http://link.springer.com/article/10.1007%2F02769102#page-1>
- Grabe, M.E., Zhou, S. & Barnett, B. (1999). Sourcing and reporting in news magazine programs: 60 minutes versus hard copy. *Journalism and Mass Communication Quarterly*, 76, 293-311. Geraadpleegd op <http://search.proquest.com/docview/216920146>
- Hallin, D.C. (1992). Sound bite democracy. *The Wilson Quarterly*, 16(2), 34-37. Geraadpleegd op http://www.jstor.org/stable/40258471?__redirected
- Harcup, T. & O'Neill, D. (2001). What is news? Galtung and Ruge revisited. *Journalism Studies*, 2, 261-280. doi: 10.1080/14616700120042114

- Kepplinger, H.M. & Ehmig, S.C. (2006). Predicting news decisions. An empirical test of the two-component theory of news selection. *Communications*, 31, 25-43. doi: 10.1515/COMMUN.2006.003
- Lemish, D. (2007). *Children and television: A global perspective*. Oxford: Blackwell Publishing Ltd.
- Lundell, A.K. & Ekström, M. (2010). "Interview bites" in television news production and presentation. *Journalism Practice*, 4, 476-491. doi: 10.1080/17512781003711348
- Maas, R. (1990). Jeugdjournaal: Opvoeding in de praktijk. In Berding, J.W.A., Jacobs, G. & Miedema, S. (Eds.). *Door de buis genomen?* (pp. 55-68). Amersfoort/Leuven: Acco
- Mares, M.L. & Woodard, E. (2005) Positive effects of television on children's social interactions: A meta-analysis. *Media Psychology*, 7, 301-322. doi: 10.1207/S1532785XMEP0703_4
- Matthews, J. (2008). A missing link? The imagined audience, news practices and the production of children's news. *Journalism Practice*, 2, 264-279. doi: 10.1080/17512780801999402
- Matthews, J. (2009). "Making it our own": BBC newsround professionals and their efforts to build a news agenda for the young. *Television New Media*, 10, 546-563. doi: 0.1177/1527476409343799
- McCarty, J.D., McPhail, C. & Smith, J. (1996). Images of protest: Dimensions of selection bias in media coverage of Washington demonstrations, 1982 and 1991. *American Sociological Review*, 61, 478-499. doi: 130.115.77.66
- Mediawet (2008). *Mediawet 2008*. Geraadpleegd op http://wetten.overheid.nl/BWBR0025028/Hoofdstuk2/geldigheidsdatum_02-04-2014
- Miller, A. & Kurpius, D. A citizen-eye view of television news source credibility. *American Behavioral Scientist*, 54, 137-154. doi: 10.1177/0002764210376315
- Morgan, M., & Shanahan, J. (2010). The state of cultivation. *Journal of Broadcasting & Electronic Media*, 54, 337-355. doi:10.1080/08838151003735018
- Nederlands Jeugd Instituut (2014). Wet- en regelgeving. Geraadpleegd op <http://www.nji.nl/Mediaopvoeding-Beleid-Wet--en-regelgeving>
- NOS (2006). De geschiedenis van het journaal. Geraadpleegd op <http://nos.nl/artikel/121478-de-geschiedenis-van-het-journaal.html>
- NOS (2012). Publicksverslag 2012. Geraadpleegd op <http://over.nos.nl/jaarverslag2012/downloads/>
- NOS (2014). Over de NOS. Geraadpleegd op <http://over.nos.nl/organisatie/feiten/over-de-nos>
- Riffe, D., Lacy, S. & Fico, F. (2008). *Analyzing media messages: Using quantitative content analysis in*

- research*. New York: Routledge.
- Rijksoverheid (2014). Kinderen en media. Geraadpleegd op <http://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/media-en-publieke-omroep/kinderen-en-media>
- Silverman-Watkins, L.T., Levi, S.C. & Klein, M.A. (1986). Sex-stereotyping as factor in children's comprehension of television news. *Journalism Quarterly*, 63(1), 3-11. Geraadpleegd op <http://web.a.ebscohost.com>
- Shoemaker, P.J. (1996). Hardwired for news: Using biological and cultural evolution to explain the surveillance function. *Journal of Communication*, 46(3), 32-47. doi: 10.1111/j.1460-2466.1996.tb01487.x
- Shoemaker, P.J. (2006). News and newsworthiness: A commentary. *Communications*, 31, 105-111. doi: 10.1515/COMMUN.2006.007
- Shoemaker, P. J. & Vos, T.P.(2009). *Gatekeeping theory*. New York: Routledge.
- TNO (2011). *To read or not to read: Een onderzoek naar de meest gebruikte Nederlandse nieuwsmedia*. Geraadpleegd op www.dailydigitaldesign.com/uploads/docs/.../Nieuwsconsumptie_v1.pdf
- Valkenburg, P. (2008). *Beeldschermkinderen: Theorieën over kind en media*. Amsterdam: Boom Lemma Uitgevers.
- Van der Molen, J.H.W., P.M. Valkenburg & A.L. Peeters (2002). Television news and fear: A child survey. *Communications* 27, 303-317. doi: 10.1515/comm.27.3.303
- Van der Molen, J.H.W. & Van der Voort, T.H.A. (2000a). The impact of television, print, and audio on children's recall of the news: A study of three alternative explanations for the dual-coding hypothesis. *Human Communication Research*, 26(1), 3-26. doi: 10.1111/j.1468-2958.2000.tb00747.x
- Van der Molen, J.H.W. & Van der Voort, T.H.A. (2000b). Children's and adults' recall of television and print news in children's and adult news formats. *Communication Research*, 27, 132-160. doi: 10.1177/009365000027002002
- Van der Molen, J.H.W. & De Vries, M. (2003). Violence and consolation: September 11th 2001 covered by the Dutch children's news. *Journal of Educational Media*, 28(1), 5-17. doi: 10.1080/1358165032000156400
- Vettehen, P.H., Nuijten, K. & Beentjes, J. (2005). News in an age of competition: The Case of sensationalism in Dutch television news, 1995–2001. *Journal of Broadcasting & Electronic Media*, 49, 282-295. doi: 10.1207/s15506878jobem4903_2
- Vettehen, P.H., Nuijten, K., Beentjes, J. & Peeters, A. (2010). Arousing news characteristics

- in Dutch television news 1990–2004: An exploration of competitive strategies. *Mass Communication and Society*, 14, 93-112. doi: 10.1080/15205431003615893
- Wartella, E. (1994). Producing children's television programs. In Ettema, J & Whitney, D. C. (Eds.). *Audience-making: How the media create the audience* (pp. 38-56). Thousand Oaks: SAGE Publications Inc.
- Wester, F. (2006). *Inhoudsanalyse: Theorie en praktijk*. Alphen aan den Rijn: Kluwer.
- Westerståhl, J. & Johansson, F. (1994). Foreign news: News values and ideologies. *European Journal of Communication*, 9, 71-89. doi: 10.1177/0267323194009001004
- White, M.D. & Marsh, E.E. (2006). Content analysis: A flexible methodology. *Library Trends*, 55(1), 22-45. Geraadpleegd op http://muse.jhu.edu/journals/library_trends/v055/55.1white.html

Bijlage 1: Codeboek

Kenmerken van de hele uitzending

1. Programma

Nieuwsprogramma waarop de analyse van toepassing is.

Toelichting: Noteren als 1 (=NOS Journaal) of 2 (=Jeugdjournaal)

2. Uitzenddatum

Dag, maand en jaar waarop de betreffende nieuwsuitzending op televisie is uitgezonden.

Toelichting: Noteren als DD-MM-JJJJ, bijvoorbeeld 21-10-2013

3. Duur aflevering

Totale tijdsduur van de nieuwsuitzending, gemeten vanaf de beginleader tot en met de eindleader.

Toelichting: Noteren als tijdsduur in minuten en seconden, bijvoorbeeld 09:57

4. Aantal onderwerpen

Het totaal aantal nieuwsonderwerpen dat binnen één aflevering wordt behandeld.

Toelichting: Noteren als cijfer

5. Geslacht nieuwslezer

Het geslacht van de nieuwslezer van de betreffende uitzending.

Toelichting: Noteren als 1 (=man) of 2 (=vrouw)

6. Leeftijd nieuwslezer

De leeftijd van de nieuwslezer van de betreffende uitzending.

Toelichting: Noteren als cijfer

7. Spreektijd nieuwslezer

De totale tijd dat de nieuwslezer aan het woord is en tegelijkertijd te zien is in de opnamestudio (een voice-over tekst van de nieuwslezer tijdens een item hoort hier dus *niet* bij).

Toelichting: Noteren als tijdsduur in minuten en seconden, bijvoorbeeld 02:42

Kenmerken per item

8. Beschrijving item

Beknopte beschrijving van het nieuwsverhaal binnen het item.

Toelichting: Noteren in een aantal steekwoorden (deze variabele dient om items eenvoudig terug te kunnen vinden gedurende het onderzoek)

9. Lengte van het item

Tijdsduur van één afzonderlijk item.

Toelichting: Noteren als tijdsduur in minuten en seconden, zoals 01:16

10. Soort nieuws

Valt het item binnen het blok 'kort nieuws' (herkenbaar aan de bumpers die dit afbakenen) of wordt er uitgebreid aandacht aan besteed?

Toelichting: Noteren als 1 (= kort nieuws) of 2 (= uitgebreid nieuws)

11. Plaats van nieuwsgebeurtenis

De plaats waar de nieuwsgebeurtenis zich afspeelt.

- *Binnenland*: betreft berichten die betrekking hebben op nieuwsgebeurtenissen die plaatsvinden in Nederland en/of Nederlanders in het buitenland

- *Buitenland*: betreft berichten die betrekking hebben op nieuwsgebeurtenissen die plaatsvinden in het buitenland en/of niet-Nederlandse personen in het buitenland

Toelichting: Noteren als 1 (=binnenland) of 2 (=buitenland)

12. Thema

Het meest dominante thema waartoe het nieuwsonderwerp behoort. Het centrale concept binnen het item vormt het thema waartoe het wordt ingedeeld.

- *Politiek*: betreft berichten die betrekking hebben op nieuwsgebeurtenissen waarin politiek en/of een politicus centraal staat.

- *Financieel/Economisch*: betreft berichten die betrekking hebben op nieuwsgebeurtenissen waarin de financiën of economie van een land en/of het bedrijfsleven centraal staat.

- *Sport*: betreft berichten die betrekking hebben op nieuwsgebeurtenissen waarin sport en/of sporters centraal staan.

- *Opmerkelijk*: berichten die betrekking hebben op nieuwsgebeurtenissen die een verrassend en/of onvoorspelbaar karakter hebben.

- *Hulpdiensten*: berichten die betrekking hebben op situaties waarbij hulpdiensten betrokken zijn. Hieronder vallen nieuwsgebeurtenissen die te maken hebben met bijvoorbeeld

- ongelukken, reddingen, brand, vermissingen, aanhoudingen, overvallen en politieacties.
- *Weer/ klimaat*: betreft berichten die betrekking hebben op nieuwsgebeurtenissen waarin het weer en/of het klimaat centraal staat. Hieronder valt ook schade die is aangericht door weersomstandigheden.
 - *Koningshuis*: betreft berichten die betrekking hebben op nieuwsgebeurtenissen waarin een Koningshuis en/of een lid van een Koninklijke familie centraal staat.
 - *Bedreigingen/ aanslagen*: betreft berichten die betrekking hebben op nieuwsgebeurtenissen waarbij sprake is van bedreigingen of aanslagen.
 - *Rechtspraak*: betreft berichten die verband houden met de rechtspraak. Hieronder vallen nieuwsgebeurtenissen die te maken hebben met bijvoorbeeld strafrechtelijke onderzoeken, strafzaken, strafrechtelijke procedures, veroordelingen en vrijspraak.
 - *Conflicten*: betreft berichten die betrekking hebben op nieuwsgebeurtenissen waarbij er sprake is van een conflict tussen twee of meerdere partijen.
 - *Doelgroepnieuws*: betreft berichten die speciaal relevant zijn voor kinderen omdat zij op dominante wijze in het verhaal worden betrokken en/of het verhaal specifiek op hen van toepassing is.
 - *Overig*: betreft berichten die in geen van bovenstaande categorieën kunnen worden ingedeeld.

Toelichting: Noteren als 1 (=politiek), 2 (= financieel/ economisch), 3 (=sport) 4 (=opmerkelijke), 5 (=hulpdiensten), 6 (=weer/ klimaat), 7 (=Koningshuis), 8 (=bedreigingen/ aanslagen), 9 (= rechtspraak), 10 (= conflicten), 11 (= doelgroepnieuws) of 12 (=overig).

13. Spreektijd van de nieuwslezer/presentator

De tijd dat de nieuwslezer aan het woord is en tegelijkertijd te zien is in de opnamestudio (een voice-over tekst van de nieuwslezer tijdens een item hoort hier dus *niet* bij).

Toelichting: Noteren als tijdsduur in minuten en seconden, zoals 00:53

14. Experts/deskundigen aan het woord

Wordt er in het item gebruik gemaakt van de kennis van externe experts/deskundigen (dit wil zeggen dat zij niet zelf bij het nieuwsverhaal zijn betrokken) op het gebied van het betreffende nieuwsonderwerp?

Toelichting: Noteren als 1 (= ja wel aan het woord) of 2 (= nee niet aan het woord)

15. Kinderen aan het woord

Wordt er in het item gebruik gemaakt van de mening of reactie van kinderen over/op het

betreffende nieuwsonderwerp?

Toelichting: Noteren als 1 (= ja wel aan het woord) of 2 (= nee niet aan het woord)

16. Gebruik van animatie ter verduidelijking

Wordt er in het item gebruik gemaakt van een animatie (aanduiding van een plaats op een kaart valt hier ook onder) om het nieuwsverhaal te verduidelijken?

Toelichting: Noteren als 1 (= ja wel gebruik van animatie) of 2 (= nee geen gebruik van animatie)

17. Gebruik van muziek en/of geluidseffecten

Wordt er in het item gebruik gemaakt van muziek of andere geluidseffecten?

Toelichting: Noteren als 1 (= ja wel gebruik van muziek en/of geluidseffecten) of 2 (= nee geen gebruik van muziek en/of geluidseffecten)

18. Binnenlandse verslaggevers aan het woord

Komen er binnenlandse verslaggevers aan het woord *en* in beeld vanaf de locatie van de nieuwsgebeurtenis?

Toelichting: Noteren als 1 (= ja wel aan het woord) of 2 (= nee niet aan het woord) of 0 (= niet van toepassing)

19. Buitenlandcorrespondenten aan het woord

Wordt er in het item gebruik gemaakt van het verslag van een buitenlandcorrespondent die aan het woord *en* in beeld komt?

Toelichting: Noteren als 1 (= ja wel aan het woord) of 2 (= nee niet aan het woord) of 0 (= niet van toepassing)

20. Domesticeren van buitenlands nieuws

Wordt er in het item (dat betrekking heeft op nieuws uit het buitenland) benadrukt waarom de nieuwsgebeurtenis van belang is voor Nederland, een duidelijke link gelegd met de binnenlandse situatie of verwezen naar Nederlanders in het buitenland?

Toelichting: Noteren als 1 (= ja wel sprake van domesticeren) of 2 (= nee geen sprake van domesticeren) of 0 (= niet van toepassing)

Bijlage 2: Dataselectie kwantitatieve inhoudsanalyse

Voor de kwantitatieve inhoudsanalyses zijn de uitzendingen van de volgende data onderzocht:

- maandag 7 januari 2013
- dinsdag 5 februari 2013
- maandag 18 februari 2013
- woensdag 6 maart 2013
- donderdag 11 april 2013
- dinsdag 23 april 2013
- vrijdag 10 mei 2013
- maandag 3 juni 2013
- woensdag 19 juni 2013
- dinsdag 9 juli 2013
- woensdag 7 augustus 2013
- donderdag 22 augustus 2013
- donderdag 5 september 2013
- vrijdag 11 oktober 2013
- vrijdag 25 oktober 2013
- maandag 4 november 2013
- dinsdag 3 december 2013
- maandag 16 december 2013

Bijlage 3: Transcripten kwalitatieve inhoudsanalyse

Programma : Jeugdjournaal
Uitzenddatum : 09 – 11 – 2013
Tijdsduur item : 00:51 t/m 03:19
Onderwerp : Orkaan Filipijnen

Tijd	Gesproken tekst	Beschrijving beeld	Opvallende elementen
00:51	<p>NL: We beginnen met de natuurramp op de Filipijnen. Daar trok gister één van de zwaarste orkanen ooit over het land. Meer dan duizend mensen zijn om het leven gekomen en veel steden liggen in puin.</p>	<p>Nieuwslezer staat in de studio. Camera zoomt langzaam op haar in van longshot naar midshot. Op de achtergrond staan 3 foto's: satellietbeeld, slachtoffers (moeder met kind) en verwoeste huizen.</p>	<p>Nieuwslezer draagt roze T-shirt, knielange rok, legging en gympen. Lichten van het decor zijn rood en blauw.</p>
01:04	<p>VO: Op veel plekken, zoals hier, heeft de orkaan een spoor van vernieling achter gelaten. Iedereen wist dat ie eraan kwam, maar dat ie zo sterk zou zijn hadden de mensen niet verwacht.</p> <p>Slachtoffer: Ik had nooit gedacht dat de wind zo sterk zou zijn dat ie mijn huis zou vernietigen. Ik weet niet wat ik moet doen.</p>	<p>Verwoeste huizen, mensen die puin opruimen (wideshot/longshot).</p> <p>Huilende vrouw (close-up), vrouw bekijkt wat er over is van haar huis (longshot).</p>	
01:31	<p>VO: De Filipijnen is een groep eilanden in de Grote Oceaan. De orkaan kwam vanaf zee en was het ergst op de eilanden Leyte en Samar. De 12-jarige Finn woont met zijn zusje Sophie op een eiland daarnaast, Cebu. Ze hebben een Nederlandse moeder; die had bijna een vliegticket geboekt...</p> <p>Finn: ... om weg te gaan van de storm. En ik zei: ja kun je dat alsjeblieft doen. Maar papa zei, nou, doe niet zo gek. Het gaat niet zo sterk worden.</p>	<p>Wereldbol: duidt aan waar de Filipijnen liggen ten opzichte van Nederland. Kaart geeft de route van de orkaan aan en de plaats van de getroffen eilanden. 'Stills' van Finn en Sophie met aanduiding van het eiland waar zij wonen.</p> <p>Finn vertelt via Skype (close-up).</p>	
02:00	<p>VO: Zo erg als op de andere eilanden werd het bij Finn en Sofie niet. Toch ging het ook daar flink los.</p> <p>Finn: Heel veel wind en heel veel regen. Het was bijna horizontaal, dat is zo. Niet normaal, heel veel takken en bananenbomen vlogen rond. Er zijn heel veel gratis bananen. Dus dat is niet zo slecht.</p>	<p>Harde wind en regen (longshot).</p> <p>Harde wind en regen (longshot), Finn vertelt via Skype (close-up).</p>	
02:23	<p>VO: Ja, maar ondertussen zit de schrik van de storm er goed in bij de kinderen.</p> <p>Sophie: Ik was heel bang.</p> <p>Finn: Ik dacht: jeetje. Dit is niet goed. Dit is het einde.</p>	<p>Omvallende boom, harde wind, loszittende golfplaten van daken (midshot).</p> <p>Sophie vertelt via Skype (close-up).</p> <p>Finn vertelt via Skype (close-up).</p>	
02:39	<p>VO: Het huis waarin Finn en Sophie wonen was gelukkig stevig genoeg gebouwd en ze</p>	<p>Bomen waaien heen en weer, mensen lopen buiten door storm</p>	

	<p>waren goed voorbereid.</p> <p>Sophie: We hebben kaarsen gekocht en lampjes en batterijen.</p> <p>Finn: Nu hebben we weer elektriciteit. En onze buurt is opgeruimd. Maar op andere plaatsen is het niet zo goed als hier.</p> <p>VO: Want daar zal het nog heel lang duren voordat alle schade is opgeruimd en de slachtoffers hulp krijgen.</p>	<p>(longshot).</p> <p>Sophie vertelt via Skype (close-up).</p> <p>Finn vertelt via Skype (close-up), helikopterbeelden getroffen gebied (longshot).</p> <p>Helikopterbeelden getroffen gebied, massa mensen (wideshot).</p>	
03:14 – 03:19	<p>NL: De orkaan is op weg naar Vietnam waar ie waarschijnlijk morgen aankomt.</p>	<p>Nieuwslezer staat in studio (close-up).</p>	<p>Lichten decor zijn rood en blauw met langzaam bewegende oranje bolletjes.</p>

Programma : Jeugdjournaal
Uitzenddatum : 11 – 11 – 2013
Tijdsduur item : 00:43 t/m 02:51
Onderwerp : Orkaan Filippijnen

Tijd	Gesproken tekst	Beschrijving beeld	Opvallende elementen
00:43	<p>NL: Duizenden zijn om het leven gekomen en nog eens heel veel mensen hebben dringend hulp nodig. De orkaan op de Filippijnen heeft voor veel ellende gezorgd. En Nederlandse hulporganisaties voeren nu samen actie om geld op te halen voor de slachtoffers.</p>	<p>Nieuwslezer staat in de studio. Camera zoomt langzaam op haar in van longshot naar mediumshot. Op de achtergrond staat een foto: verwoeste huizen met op de voorgrond een vader met twee kinderen op zijn arm en de tekst 'giro 555'.</p>	<p>Nieuwslezer draagt groen shirt, zwart rokje, zwarte legging en korte laarsjes. Lichten van het decor zijn rood en blauw.</p>
00:57	<p>VO: Nog altijd wachten heel veel mensen op hulp. Ze zijn hun huizen kwijtgeraakt door de orkaan en soms ook hun familie.</p> <p>Slachtoffer: We hebben eten nodig. Mama, help me alsjeblieft. Mama, ik ben nog in het gebied en ik leef nog.</p>	<p>Puin, groep kinderen met op de achtergrond de verwoestingen (longshot/wideshot).</p> <p>Huilend tienermeisje (close-up).</p>	
01:17	<p>VO: Nederlandse hulporganisaties hebben een bankrekening geopend om de mensen te kunnen helpen. Dit gebeurt alleen bij grote rampen.</p> <p>René Groothuis (SHO): Als je de beelden van dit weekend ziet, enorme verwoestingen, dan is er eigenlijk geen twijfel over de omvang van de ramp. Ook al weten we alle cijfers nog niet, ook al zijn er nog heel veel gebieden niet bezocht, maar de omvang is heel groot.</p>	<p>Puin, beton met daarop de tekst 'Help us' met verf geschreven (wideshot).</p> <p>René Groothuis (SHO) (close-up). Naambalkje met 'samenwerkende hulporganisaties' verschijnt.</p>	
01:38	<p>VO: Met het ingezamelde geld worden eten en medicijnen gekocht en later huizen gebouwd.</p> <p>VO: Drie dagen geleden raasde de orkaan over de Filippijnen. Daarna trok ie door naar de landen Vietnam en China, maar op de Filippijnen was ie het sterkst. Vooral het eiland Leyte is zwaar getroffen.</p>	<p>Mensen lopen door het puin, verwoeste huizen (longshot/wideshot).</p> <p>Wereldbol: duidt aan waar de Filippijnen liggen. Kaart geeft de route van de orkaan aan van de Filippijnen naar Vietnam en China. Harde wind en regen, woest water (midshot).</p>	
02:07	<p>VO: Hele dorpen en steden zijn verwoest, duizenden mensen zijn gedood. Ook een Nederlandse toerist is omgekomen. Aan bijna alles is gebrek. Mensen hebben geen water en geen eten, en zoeken dat in ingestorte winkels, zoals hier.</p> <p>Slachtoffer: Het is moeilijk. Er is nergens eten te koop.</p> <p>VO: Vanuit de puinhopen komt ook goed nieuws. In een vertrekhal van een ingestort vliegveld is een baby geboren. Het is een meisje.</p>	<p>Verwoeste stad met in het midden een weg waarover mensen lopen (longshot). Mensen zoeken naar voedsel in puin van winkel (close-up/longshot).</p> <p>Slachtoffer vertelt (close-up).</p> <p>Puin in een gebouw, groepje mensen staan om vrouw heen, pas geboren baby (longshot/close-up).</p>	
02:44 - 02:51	<p>NL: Kijk dat is mooi. En vanuit de hele wereld is hulp onderweg maar het is lastig om het rampgebied te bereiken.</p>	<p>Nieuwslezer staat in studio (close-up).</p>	<p>Lichten decor zijn groen en rood.</p>

Programma : Jeugdjournaal

Uitzenddatum : 12 – 11 – 2013
Tijdsduur item : 00:55 t/m 05:12
Onderwerp : Orkaan Filipijnen

Tijd	Gesproken tekst	Beschrijving beeld	Opvallende elementen
00:55	<p>NL: Er komt een grote tv-actie voor de Filipijnen aanstaande maandag. Verschillende zenders werken daaraan mee. En die hulp is hard nodig want bij de orkaan van een paar dagen geleden is een groot gebied in het Aziatische land verwoest. Tienduizenden mensen hebben vrijwel alles verloren.</p>	<p>Nieuwslezer loopt twee passen en staat in de studio. Camera zoomt langzaam op haar in van longshot naar mediumshot. Op de achtergrond staat een foto: verwoeste huizen met op de voorgrond een vader met twee kinderen op zijn arm en de tekst 'giro 555'.</p>	<p>Nieuwslezer draagt zwart shirt met grafische print, zwarte rok, zwarte legging en korte laarsjes. Lichten van het decor zijn rood, blauw en oranje.</p>
01:14	<p>VO: Veel mensen gaan naar het vliegveld. Sommigen hopen daar spullen te krijgen, anderen proberen er juist weg te komen.</p> <p>Slachtoffer: We zijn hier al dagen. Mijn kinderen en ik hebben niets meer te eten. We hebben geen kleren meer. Andere mensen konden vluchten. We hebben de orkaan overleefd, maar straks gaan we dood van de honger.</p> <p>VO: Mensen hebben water nodig en voedsel. En ook medicijnen.</p> <p>Slachtoffer: We proberen te overleven. Het is erg zwaar. Onze huizen zijn weg. Er is geen eten, geen drinken.</p>	<p>Huilende vrouw met kind op haar arm onder paraplu (close-up, veel mensen bij vliegveld dat in puin ligt (widehot), huilende vrouw met kind op haar arm (close-up).</p> <p>Slachtoffer vertelt, om hem heen veel mensen (close-up).</p> <p>Veel mensen en kinderen (longshot), mensen op krukken met verwonding aan hun voet (close-up).</p> <p>Tienermeisje vertelt, te midden van een drukte van andere slachtoffers.</p>	
01:52	<p>VO: Vrijdag raasde de orkaan over de Filipijnen, in Azië. Daarna trok ie door naar Vietnam en China. Maar hier op de Filipijnen was ie het sterkst.</p>	<p>Wereldbol: duidt aan waar de Filipijnen liggen. Kaart geeft de route van de orkaan aan van de Filipijnen naar Vietnam en China. Harde wind en regen (longshot).</p>	
02:06	<p>VO: Met windstoten van wel driehonderd kilometer per uur. Omdat er nu overal puin op de wegen ligt, zijn de getroffen gebieden moeilijk te bereiken. Heel veel mensen hebben familieleden verloren. Bijna tweeduizend doden zijn al geteld, maar dat kunnen er nog veel meer zijn. Ziekenhuizen kunnen alle gewonden niet aan.</p> <p>Ziekenhuismedewerker: We helpen zoveel we kunnen. We kunnen ze niet weigeren. We doen ons best, maar we hebben maar weinig medicijnen en dokters.</p>	<p>Harde wind en regen (longshot), helikopterbeelden van puin (widehot), beelden vanuit een auto van puin en mensen langs de weg die om hulp vragen (midshot), mensen tussen het puin (wideshot), mensen lopen door gang ziekenhuis (longshot), drukte in het ziekenhuis (longshot).</p> <p>Ziekenhuismedewerker vertelt (close-up).</p>	
02:37	<p>VO: Steeds meer landen sturen hulp naar de Filipijnen. Eten, medicijnen en kleding. Maar om alle spullen op de plekken te krijgen waar</p>	<p>Militairen sjouwen hulpgoederen uit vliegtuig (midshot/longshot).</p>	

	de mensen het het hardst nodig hebben, dat is dus nog een hele klus.		
02:51	NL: En ook veel kinderen willen helpen, helemaal als ze iemand kennen die uit de Filipijnen komt. Zoals op de Koningin Julianaschool in Barneveld.	Nieuwslezer staat in de studio. Op de achtergrond staat een foto: Nederlandse kinderen in een klas die aan hun tafeltje zitten en de tekst 'giro 555'.	Lichten van het decor zijn rood, blauw en oranje.
03:00	Tv: Duizenden zijn om het leven gekomen en nog eens heel veel mensen hebben dringend hulp nodig. De orkaan op de Filipijnen heeft voor veel ellende gezorgd. Kind 1: Ik zie mensen die dan moeten huilen en ik zag net een meisje die was haar moeder kwijtgeraakt en ja, dan krijg je gewoon een gevoel in je buik van die mensen moet je helpen. Kind 2: Dan denk ik er de hele tijd aan en dat voel ik me heel rot erover. Want wij zitten hier gewoon veilig maar hun zitten daar niet veilig.	Kinderen zitten in de klas en kijken aandachtig naar het Jeugdjournaal op een projectiescherm (longshot, close-up). Meisje vertelt (close-up). Naambalkje verschijnt. Meisje vertelt (close-up). Naambalkje verschijnt.	
03:24	VO: Kinderen hier vinden de ramp extra heftig omdat hun klasgenoot Bryan uit de Filipijnen komt. Hij woont al bijna heel zijn leven in Nederland, maar familie van hem woont er nog wel. Kind 1: Ik dacht wel meteen van hoe zou hij zich nu voelen want misschien heeft hij wel familie daar. Ja ik zou in ieder geval heel erg ongerust zijn. Kind 3: Ja ik denk er echt heel erg over na, dat gewoon Bryan bij ons in de klas zit en dat die er gewoon eigenlijk woonde. Kind 4: Ik denk dat het niet echt leuk voor hem is want hij is daar geboren, hij komt daar ook vandaan. Hij heeft er een keer zijn spreekbeurt over gehouden volgens mij.	Kinderen zitten aan hun tafeltje in de klas. Camera draait richting Bryan (longshot, midshot), Bryan (close-up). Meisje vertelt (close-up) Meisje vertelt (close-up). Naambalkje verschijnt. Jongen vertelt (close-up). Naambalkje verschijnt.	
04:00	VO: Veel klasgenoten van Bryan zijn daarom van plan om te helpen. Kind 3: Ik ga waarschijnlijk wel iets doen met m'n vriendinnen of met m'n vrienden waarmee ik ze kan helpen. Kind 5: Je kan ook geld storten naar een speciale bankrekening, dat ga ik, ben ik zeker van plan om dat te doen.	Kinderen zitten in de klas en kijken naar beelden van de orkaan via projectiescherm (midshot). Meisje vertelt (close-up) Jongen vertelt (close-up). Naambalkje verschijnt.	
04:14	VO: Bryan zelf wil ook helpen. Daarom gaat hij samen met zijn zusje Charlena, die ook uit de Filipijnen komt, cupcakes bakken.	Bryan en klasgenoten voor de school met hun fietsen (longshot), Bryan met zijn zusje in de keuken en maken beslag voor cupcakes (midshot), Charlena doet beslag in cupcakevormpje (close-up).	

	<p>Bryan: Ja want de Filipijnen is best een arm eiland en dan is het goed om geld op te halen voor hun. Dat mensen ook aan anderen moeten denken, dat ze niet alleen aan zichzelf moeten denken maar dat anderen ook lastige dingen kunnen overkomen.</p>	<p>Bryan zit aan tafel en vertelt (midshot), Charlena doet beslag in cupcakevormpje (close-up). Naambalkje verschijnt.</p>	
04:39	<p>VO: Zo'n vijf jaar geleden was Bryan even terug op de Filipijnen, best lang geleden, maar sommige dingen weet hij nog.</p> <p>Bryan: Op deze foto zagen we Charlena voor het eerst, en toen, toen gaat ze naar ons toe.</p>	<p>Bryan pakt fotoboeken van de eettafel en loopt naar de salontafel (longshot).</p> <p>Bryan zit met zijn zusje op de grond voor de salontafel en bladert in de fotoboeken (midshot), foto van Charlena als klein meisje (close-up).</p>	
04:56	<p>VO: En dan zijn de cupcakes klaar voor de verkoop.</p> <p>Bryan: Is die voor ons?</p> <p>Moeder: Nee die gaan we allemaal verkopen.</p>	<p>Moeder halt cupcakejes uit de oven, Bryan en Charlena kijken ernaar (longshot).</p>	
05:04 - 05:12	<p>NL: Op veel plekken zijn mensen met inzamelingsacties begonnen. Heb je nou ook iets georganiseerd en wil je het ons laten weten? Ga dan naar onze site.</p>	<p>Nieuwslezer staat in de studio. Naam site verschijnt op achtergrond.</p>	<p>Lichten decor zijn groen en oranje ('strepen').</p>

Programma : Jeugdjournaal
Uitzenddatum : 13 – 11 – 2013
Tijdsduur item : 00:44 t/m 02:49
Onderwerp : Orkaan Filipijnen

Tijd	Gesproken tekst	Beschrijving beeld	Opvallende elementen
00:44	<p>NL: Hulpgoederen zo snel mogelijk naar de Filipijnen krijgen: daar zijn veel hulporganisaties mee bezig. Het is lastig want wegen in het rampgebied zijn nauwelijks begaanbaar en door bijvoorbeeld plunderingen is het er onveilig.</p>	<p>Nieuwslezer stapt een afstapje af en staat in de studio. Camera zoomt langzaam op haar in van longshot naar mediumshot. Op de achtergrond staat een foto: verwoeste huizen met op de voorgrond een vader met twee kinderen op zijn arm en de tekst 'giro 555'.</p>	<p>Nieuwslezer draagt een beige coltruitje met korte mouwen, rok met print en zwarte legging. Lichten van het decor zijn rood, blauw en geel.</p>
00:59	<p>VO: Hier wachten mensen gewoon op hun beurt, maar een stuk verderop ging het helemaal mis. Duizenden hongerige mensen plunderden een gebouw waar rijst lag opgeslagen. Toen daarbij een muur instortte kwamen acht van hen om het leven. Mensen zijn wanhopig.</p> <p>Slachtoffer: Ik heb geen huis, geen eten, geen drinken.</p>	<p>Slachtoffers vullen flessen en jerrycans met water (close-up, longshot), mensen lopen met karren met plastic tonnen erop en sjouwen jerrycans met op de achtergrond het puin (longshot, close-up).</p> <p>Vrouw met baby op haar schoot en infuus in haar arm vertelt vanuit een ziekenhuis.</p>	
01:24	<p>VO: Van over de hele wereld is hulp onderweg naar de Filipijnen. Daar raasde vorige week een orkaan over het land die aan zeker 2200 mensen het leven kostte. Honderdduizenden mensen zijn dakloos. Inmiddels houden militairen alles in de gaten en moeten zij ervoor zorgen dat er niet meer geplunderd wordt. Steeds meer reddingswerkers van hulporganisaties komen aan in het rampgebied.</p> <p>Reddingswerker: We komen de mensen helpen. Ze lijden enorm en ik hoop dat we wat kunnen doen. We brengen medicijnen en schoon water. We kunnen het water zuiveren.</p>	<p>Wereldbol draait van Nederland naar de Filipijnen, straat met verwoestingen, mensen tussen het puin (longshot), auto staat bijna op zijn kop (midshot), militairen rijden op vrachtwagens door de verwoeste straten (longshot), reddingswerkers stappen uit vliegtuig (longshot).</p> <p>Reddingswerker vertelt in hal van het vliegveld.</p>	
02:05	<p>VO: Maar soms is hulp op de juiste plek krijgen bijna onmogelijk, omdat de wegen kapot zijn of vol puin liggen. Op sommige plekken willen mensen zo snel mogelijk van het eiland af.</p> <p>Slachtoffer: Er is geen hoop. Ik wil zo snel mogelijk weg.</p> <p>VO: Maar er zijn niet genoeg vliegtuigen om iedereen naar een andere plek te brengen.</p> <p>Slachtoffer: We willen weg maar we zijn nog steeds niet aan de beurt. We blijven proberen.</p>	<p>Pallet met dozen hulpgoederen erop (longshot/close-up), huilende vrouw (close-up), massa mensen staat te wachten (wideshot).</p> <p>Slachtoffer vertelt (close-up).</p> <p>Militairen tillen brancards met gewonden erop (longshot), groep mensen staan in rij om vliegtuig in te gaan (wideshot).</p> <p>Twee huilende vrouwen, één vertelt, camera draait naar haar toe (close-up).</p>	
02:34	<p>VO: Soms komt er ook goed nieuws: bij dit weeshuis heeft iedereen de orkaan overleefd.</p>	<p>Groep kinderen staan voor het weeshuis en zwaaien naar camera</p>	<p>Kinderen kijken blij.</p>

	<i>Kinderen:</i> Wij komen er weer bovenop!	(longshot/wideshot). Groep kinderen hebben hun armen in de lucht en schreeuwen (midshot).	
02:43 - 02:49	<i>NL:</i> Gelukkig. Hulporganisaties zeggen dat de spullen langzaamaan toch op de juiste plek terecht komen.	Nieuwslezer staat in studio (close-up).	Lichten decor zijn geel en oranje.

Programma : Jeugdjournaal
Uitzenddatum : 14 – 11 – 2013
Tijdsduur item : 05:04 t/m 06:57
Onderwerp : Orkaan Filipijnen

Tijd	Gesproken tekst	Beschrijving beeld	Opvallende elementen
05:04	<p>NL: Ook vanuit Nederland is er hulp onderweg naar de slachtoffers van de orkaan op de Filipijnen. Vanmorgen vertrok vanuit Eindhoven een vliegtuig vol met tenten en medicijnen naar het gebied.</p>	<p>Nieuwslezer staat in studio (midshot). Op de achtergrond foto van vliegtuig en een bord met de tekst 'Help us typhoon victim-no food'.</p>	<p>Nieuwslezer draagt zwarte colbertje en rokje met print. Lichten van decor zijn blauw en rood.</p>
05:15	<p>VO: Dertigduizend kilo aan pakketten gaan er mee in het vliegtuig, spullen die ze op de Filipijnen heel hard nodig hebben.</p> <p>Henry van Eeghen (SHO): Er zitten vijfduizend zeilen, die zijn voor onderdak, daarbovenop tien solarlampen en twee medische kits. Medische kits zijn medische voorzieningen voor tienduizend mensen voor een periode van drie maanden.</p> <p>VO: Morgen aan het eind van de dag komt het vliegtuig aan op de Filipijnen. Daar gaan hulporganisaties de spullen verspreiden.</p>	<p>Pakketten worden in vliegtuig geladen, wagens met pakketten erop en op de achtergrond 'Vliegbasis Eindhoven' (longshot), inzoomen op pakketten worden in vliegtuig geladen.</p> <p>Henry van Eeghen vertelt (close-up) op de achtergrond staat het vliegtuig. Naambalkje met 'samenwerkende hulporganisaties' verschijnt.</p> <p>Vliegtuig rijdt over startbaan en stijgt op (wideshot).</p>	
05:44	<p>VO: Vorige week raasde een giga-orkaan over een paar eilanden van de Filipijnen. De ramp is enorm. Duizenden mensen zijn overleden en gebouwen zijn met de grond gelijk gemaakt. Na zes dagen is het op veel plekken nog steeds wachten op hulp.</p> <p>Slachtoffer: Het doet pijn dat elke keer wordt gezegd dat hulp onderweg is, maar we zien niks.</p> <p>Slachtoffer: Ik weet niet waar ik heen moet om aan voedsel te komen. Dus we wachten op hulp.</p>	<p>Wereldbol draait van Nederland naar de Filipijnen, verwoeste huizen (wideshot), kindje staat tussen puin (longshot).</p> <p>Vrouw vertelt (close-up).</p> <p>Man vertelt (close-up).</p>	
06:10	<p>VO: Het is moeilijk om bij alle dorpen te komen omdat veel wegen nog vol puin liggen. De Verenigde Naties, een club van landen in de wereld, is druk bezig met een noodhulp te regelen. Ze hopen alle slachtoffers morgen te bereiken en zo snel mogelijk eten en water uit te kunnen delen.</p> <p>VN-lid: Ik vind dat we mensen hebben laten zitten, omdat we niet sneller in de gebieden konden komen. Maar ik heb ook gezien dat de hulpactie steeds beter op gang komt</p> <p>VO: Zo hebben tienduizenden mensen in een ander gebied inmiddels een voedselpakket</p>	<p>Verwoeste huizen vanuit auto gefilmd, mensen struinen door puin, jongen zit op het puin (longshot).</p> <p>VN-lid vertelt tijdens persconferentie (?) (close-up), mensen staan in de rij voor hulpgoederen die uit vrachtwagen worden geladen (longshot)</p> <p>Mensen krijgen voedselpakketten, mensen zitten</p>	

	gekregen. Eén gezin kan daar een paar dagen van eten.	op straat met voedselpakketten (midshot), peuter (close-up).	
06:52 - 06:57	NL: Nederland hoopt volgende week nog een vliegtuig naar de Filipijnen te sturen.	Nieuwslezer in de studio (close-up).	Lichten decor zijn wit en groen/gele bolletjes.

Programma : NOS Journaal
Uitzenddatum : 09 – 11 – 2013
Tijdsduur item : 00:20 t/m 01:45
Onderwerp : Orkaan Filipijnen

Tijd	Gesproken tekst	Beschrijving beeld	Opvallende elementen
00:20	<p>NL: Door de orkaan op de Filipijnen zijn veel meer doden gevallen dat eerst werd aangenomen. Volgens het Rode Kruis heeft de superstorm zeker duizend mensen het leven gekost.</p> <p>NL: Vooral de stad Tacloban is zwaar getroffen, zo'n tachtig procent van de stad zou verwoest zijn.</p>	<p>Nieuwslezer staat achter desk in studio, camera zoom in (longshot/midshot). Naambalkje verschijnt. Op de achtergrond een foto: puin en twee mannen die een lichaam dragen en de tekst 'Filipijnen'.</p> <p>Wereldbol geeft aan waar de Filipijnen liggen. Kaart duidt de stad Tacloban aan.</p>	<p>Nieuwslezer draagt een donkerblauw colbertje met grijs shirtje eronder. Lichten decor zijn blauw en rood.</p>
00:37	<p>VO: Hoeveel doden er precies in dit verpulverde landschap begraven liggen, is op zijn vroegst over enkele dagen, en misschien pas na weken duidelijk.</p> <p>Slachtoffer: Waar zijn mijn oma, mijn moeder, mijn vader en mijn kind die ik in de orkaan ben kwijtgeraakt.</p>	<p>Puin en omgewaaide palmbomen (wideshot), mensen tussen het puin (longshot), been van dode liggend tussen een zeil (longshot).</p> <p>Vrouw vertelt huilend aan een verslaggever die haar probeert te troosten (close-up)</p>	
01:02 - 01:45	<p>VO: De radeloosheid in de Filipijnen heeft vele vormen. Orkaanslachtoffers die hun bezittingen zagen versplinteren halen een supermarkt leeg.</p> <p>VO: Bij een school die wordt gebruikt als noodonderkomen waakt een man over zijn gezin. Hij waakt over de doden. Binnen hebben gezinnen zich verzameld. Velen incompleet. De massale evacuatie van de afgelopen dagen hebben hier niet geholpen.</p>	<p>Helikopterbeelden verwoestingen (wideshot), massa mensen voor supermarkt, mensen sjouwen goederen uit supermarkt (longshot), huilende/radeloze man zit met ontbloot bovenlijf tegen een gebouw aan (midshot)</p> <p>Schoolgebouw (wideshot), man staat naast een tafel met twee lichamen (longshot), mensen in het gebouw (vooral vrouwen en kinderen) (longshot), huilende vrouw met opgetild kind (close-up), huilende kinderen (midshot/close-up).</p>	

Programma : NOS Journaal
Uitzenddatum : 11 – 11 – 2013
Tijdsduur item : 00:21 t/m 04:10
Onderwerp : Orkaan Filipijnen

Tijd	Gesproken tekst	Beschrijving beeld	Opvallende elementen
00:21	<p>NL: Vrijdag raasde de verwoestende orkaan Haiyan over het midden van de Filipijnen en nog steeds kunnen hulpverleners het gebied maar moeilijk bereiken. Terwijl hulp heel hard nodig is.</p> <p>NL: Vooral de stad Tacloban en omliggende gebieden zijn volledig verwoest.</p> <p>NL: 942 doden zijn officieel geteld maar geschat wordt dat er zeker tienduizend doden zijn gevallen. Onder hen ook een Nederlandse toerist van 69 jaar oud.</p>	<p>Nieuwslezer staat achter desk in studio, camera zoom in (longshot/midshot). Naambalkje verschijnt. Op de achtergrond een foto: een man met twee kinderen in zijn armen en de tekst 'hulp'.</p> <p>Wereldbol geeft aan waar de Filipijnen liggen. Kaart duidt de steden Tacloban en Manilla aan.</p> <p>Nieuwslezer staat achter desk in studio (midshot). Op de achtergrond een foto: een man met twee kinderen in zijn armen en de tekst 'hulp'.</p>	<p>Nieuwslezer draagt donkerblauw geruit pak, wit overhemd en stropdas. Lichten decor zijn blauw en rood.</p> <p>Lichten decor zijn blauw.</p>
00:48	<p>VO: Het zijn de bewoners van een verdwenen stad, Tacloban. Op zoek naar middelen om te overleven. Voor de orkaan was al zo lang gewaarschuwd maar het was de vloedgolf die alles in puin legde.</p> <p>VO: De weg leidt langs de doden, verpakt in plastic. Honderden slachtoffers zijn al gedumpt in massagraven. In een verwoeste en al grotendeels leeggehaalde winkel zoeken orkaanslachtoffers naar eten. Als de hulp niet komt, dan helpen de mensen zichzelf. Het benzinstation is weggevaagd. De brandstof zit opgesloten in ondergrondse tanks. Toch lukt het ze de benzine naar boven te halen, ordelijk en rustig. De plundersaars staan geduldig in de rij en wachten hun beurt af. Voor iedereen dezelfde hoeveelheid.</p> <p>Slachtoffer: Ik heb nodig voor m'n motor, zodat m'n gezin en ik in andere plaatsen eten kunnen zoeken. Want alle winkels hier zijn geplunderd</p> <p>VO: Het leger laat het toe. Alleen plundersaars met spullen die niet zijn gestolen om in leven te blijven worden aangepakt.</p>	<p>Slachtoffers lopen over een weg, om hen heen ligt puin (wideshot/longshot).</p> <p>Puin met daartussen stukken plastic waar voeten van doden onderuit steken (longshot), mensen doorzoeken puin supermarkt naar eten (close-up/longshot), groep mensen haalt benzine uit ondergrondse tank en doet dit in flessen (longshot/close-up), rij mensen wachtend op benzine (longshot/midshot), benzine wordt met fles omhoog gehaald en overgegoten in de flessen die de mensen meenemen (close-up).</p> <p>Slachtoffer vertelt (close-up)</p> <p>Groepje soldaten houdt alles in de gaten (longshot), soldaten controleren inhoud van tassen van plundersaars (midshot).</p>	
02:02	<p>VO: Duizenden mensen hebben zich bij het vliegveld verzameld in de hoop een van de schaarse plaatsen aan boord van een vrachtvliegtuig te krijgen. Hulpgoederen gaan d'r uit, evacues d'r in, weg van de ruïnes van Tacloban.</p>	<p>Massa mensen achter hekken van vliegveld (wideshot), vrouw met infuus loopt over de weg, oude vrouw in rolstoel wordt geduwd (longshot), goederen worden door militairen uit vliegtuig</p>	

		geladen (longshot), evacues lopen in lange rij naar het vliegtuig (wideshot), vliegtuig stijgt op (wideshot).	
02:21	NL: En ook in Nederland wordt meegeleefd met de slachtoffers van de Filipijnen maar voor sommigen komt de ramp wel erg dichtbij.	Nieuwslezer staat achter desk in studio (midshot). Op de achtergrond een foto: een man met twee kinderen in zijn armen en de tekst 'hulp'.	Lichten decor zijn blauw.
02:29	VO: Tien jaar woont ze in Nederland, getrouwd met een Limburgse man. Haar familie woont in het zwaarst getroffen gebied. Dit weekend hoorde ze van haar zussen via de telefoon dat moeder het niet heeft overleefd. Nabestaande: Ze opende de deur van haar kamer en kwam met een van haar armen vast te zitten. Verslaggever: Ze kwam vast te zitten bij de deur? Nabestaande: Ja. Man nabestaande: Ons moeder die is vast komen te zitten bij de deur en die is verdrongen, dat is dus een... Die typhoon die heeft dus een golf veroorzaakt, voor zich uit geduwd, tussen de 4 en de 6 meter hoog. VO: Haar broer is zwaargewond. Man nabestaande: Die is even naar z'n huis gegaan om te kijken of alles in orde was en die is ook verrast door het water, door die golf. Mijn vrouw gaat woensdag, vliegt ze naar Manilla en ze gaat van daaruit proberen om Gonzalo, haar broer, te evacueren. Dus dat die wegkomt uit het rampgebied, dat ie medische verzorging krijgt, dat familie wordt opgevangen.	Close-up gezicht vrouw, camera draait naar haar hand die de muis van een laptop bedient, vrouw, man en verslaggever zitten aan tafel (midshot), kaarten met tekst 'sterkte' (close-up). Naambalkje verslaggever verschijnt. Man en vrouw zitten aan tafel, vrouw vertelt (midshot). Naambalkje verschijnt. Foto moeder (close-up), man en vrouw zitten aan tafel, man vertelt (midshot). Naambalkje verschijnt. Camera zoomt in op foto van huis. Camera zoomt in op foto van huis, man en vrouw zitten aan tafel, man vertelt (midshot), jongen die aan de tafel is komen zitten (midshot), camera zoomt in op foto van broer, man en vrouw zitten aan tafel, man vertelt (midshot).	
03:33	VO: Haar oude school, waar ze les gaf, is er niet meer. Vorig jaar bracht ze met haar man nog lesmateriaal daar naartoe. Man nabestaande: Onze familie, dat proberen wij nog te helpen, dat kunnen wij misschien nog iets doen. Maar verreweg de meeste mensen hebben geen familie in het buitenland die hun kunnen helpen, of elders. Dus die mensen helpen echt heel hard hulp nodig. Ze hebben eten, drinken nodig, die hebben onderdak nodig, die hebben medische verzorging nodig. Dat is echt heel heel hard nodig.	Camera zoomt in op foto van kinderen in schoolklas, foto ingang school, foto vrouw en man in Filipijnen. Man en vrouw zitten aan tafel, man vertelt (midshot).	
04:03	NL: Samenwerkende hulporganisaties hebben	Nieuwslezer staat achter desk in	Lichten decor zijn

- 04:10	gironummer 555 opengesteld voor de slachtoffers van de orkaan Haiyan op de Filipijnen.	studio (midshot). Op de achtergrond een foto: een man met twee kinderen in zijn armen en de tekst 'hulp'.	blauw.
------------	--	---	--------

Programma : NOS Journaal
Uitzenddatum : 12 – 11 – 2013
Tijdsduur item : 00:18 t/m 05:31
Onderwerp : Orkaan Filipijnen

Tijd	Gesproken tekst	Beschrijving beeld	Opvallende elementen
00:18	<p>NL: Uit alle delen van de wereld is hulp onderweg naar de Filipijnen. Maar het gebied is nog steeds moeilijk bereikbaar, terwijl de nood hoog is. Volgens de Verenigde Naties zijn tien miljoen mensen getroffen door de orkaan Haiyan, bijna 700.000 mensen zijn ontheemd en zo'n 2,5 miljoen mensen hebben dringend voedselhulp nodig.</p>	<p>Nieuwslezer staat achter desk in studio, camera zoomt in (longshot/midshot). Naambalkje verschijnt. Op de achtergrond twee foto's: 1: verwoestingen, 2: man met twee kinderen op zijn arm en de tekst 'Filipijnen'. Na inzoomen foto met man en kinderen in beeld, en de cijfers die worden genoemd.</p>	<p>Nieuwslezer draagt grijs pak, wit overhemd en stropdas. Lichten decor zijn blauw en rood.</p>
00:38	<p>VO: Een nieuwe tegenslag voor de slachtoffers in het orkaangebied: het weer verslechterd. Voor hen is het vliegveld van Tacloban de enige hoop. Na vijf dagen zonder eten, drinken en beschutting proberen ze een plaatsje te krijgen aan boord van een vrachtvliegtuig.</p>	<p>Regen (midshot), mensen in en rond het vliegveld (longshot/midshot), kinderen met noodoproep op bordjes geschreven (midshot), huilende moeder met kind in haar armen onder paraplu (close-up).</p>	
01:00	<p>VO: De spanningen nemen toe, want gaat het allemaal wel eerlijk?</p> <p>Slachtoffer: Wij zijn hier al zo lang. Kijk naar mijn kinderen. We hebben niks meer te eten, geen schone kleren. Anderen konden gelijk het vliegtuig in. Inderdaad, wij stierven niet in de orkaan, maar nu komen we hier om van de honger.</p>	<p>Militairen proberen dringende slachtoffers in bedwang te houden (midshot), vader met kind mag doorlopen (midshot).</p> <p>Man vertelt, om hem heen staan andere slachtoffers (close-up).</p>	
01:20	<p>VO: Wie het lukt om weg te komen, gewond of ongeschonden, beseft dat de vlucht hoogstwaarschijnlijk een enkele reis is.</p> <p>VO: Wat ze achterlaten is een stad in ontbinding. Zelfs bij de medische post hangt de onverdraaglijke lucht van lijken. In Tacloban wonen de levenden tussen de doden.</p> <p>Burgemeester: Het is moeilijk om lijken te vinden omdat ze verborgen liggen onder het puin. De enige manier is om af te gaan op de enorme stank, dan weet je dat er een lijk ligt.</p>	<p>Vliegtuig en groep mensen ernaast (wideshot), gewonde wordt vliegtuig ingedragen, mensen lopen vliegtuig in (longshot), vliegtuig stijgt op (wideshot).</p> <p>Mensen lopen/rijden met brommer over straat met aan beide zijden verwoestingen (wideshot), lijken gewikkeld in plastic (longshot), mensen hebben mondkapjes voor (midshot), mensen in rij bij medische post en bedekken hun neus (longshot), kindje knijpt neus dicht (close-up).</p> <p>Burgemeester vertelt (close-up), militairen tillen lijken in plastic (longshot). Titelbalkje 'burgemeester' verschijnt.</p>	
02:11	<p>VO: De identificatie verloopt zeer moeilijk,</p>	<p>Plastic zakken naast elkaar waar</p>	

	door de aantallen en door de staat van de lijken. De autoriteiten zeggen dat ze wellicht geen andere keuze hebben dan de slachtoffers uiteindelijk een plaats te geven in een massagraf.	lijken in liggen en zakken worden bijgelegd (wideshot), mensen staan bij lijkzakken, twee mensen in witte pakken openen lijkzak? (longshot), militairen tillen lijkzak (longshot).	
02:23	<p>NL: Onze correspondent Michel Maas is op dit moment in de stad Ormoc, vlakbij de zwaargetroffen regio rond de stad Tacloban.</p> <p>Michel Maas: Het grootste probleem is eigenlijk dat Ormoc, het stadje waar ik nu ben, dat dat een beetje vergeten wordt. Alle aandacht gaat naar Tacloban waart al die doden zijn gevallen maar hier, zeggen ze, is de nood net zo hoog als daar want de overlevenden die hebben allemaal net zoveel honger en dorst als de mensen in Tacloban. En hier raakt het eten langzaam op. Het is nog niet zo ver dat er geplunderd wordt, dat mensen echt gaan vechten om eten, maar volgens alle mensen hier kan dat niet lang meer uitblijven.</p>	<p>Nieuwslezer staat in studio achter desk, met op de achtergrond een foto van verwoestingen en de tekst 'hulp' (midshot).</p> <p>Michel Maas vertelt vanuit Ormoc (midshot). Naambalkje met plaats verschijnt.</p>	
02:59	<p>NL: In Nederland komt aanstaande maandag een televisieactie om geld in te zamelen voor de slachtoffers van de orkaan. De publieke omroep, RTL en SBS doen eraan mee.</p> <p>Gerard Timmer (NPO): We doen dit jaar en dit keer geen grote amusementsshow, zoals de kijker het in het verleden misschien wel van ons gewend is, maar we zijn van 6 uur 's ochtends tot 12 uur 's avonds live op radio en televisie vanuit actiecentrum beeld en geluid in Hilversum. Alle live programma's van zowel RTL, als SBS, als de Publieke Omroep, die zijn in staat om die dag met het actiecentrum te schakelen. En niet alleen die dag overdag, maar ook in de avond. Dus dit is voor ons de manier om A. heel inhoudelijk te kunnen zijn, om de kijker goed te informeren over wat er in de Filipijnen allemaal speelt en daar ook een enorm breed bereik mee te realiseren want dat heeft deze actie echt nodig.</p>	<p>Nieuwslezer staat in studio achter desk, met op de achtergrond een foto van een man met twee kinderen in zijn armen en de tekst 'giro 555' (midshot).</p> <p>Gerard Timmer (NPO) vertelt vanaf redactie (close-up). Naambalkje met 'NPO' verschijnt.</p>	
03:45	<p>NL: Ja en intussen zijn er in het hele land al verschillende inzamelingsacties bezig voor de slachtoffers.</p> <p>VO: De grootste is natuurlijk die van de Samenwerkende Hulporganisaties SHO met giro 555. Op het hoofdkwartier in Den Haag zijn extra mensen ingezet om de telefoons te bemannen en de giften te noteren.</p>	<p>Nieuwslezer staat in studio achter desk, met op de achtergrond een foto van een man met twee kinderen in zijn armen en de tekst 'giro 555' (midshot).</p> <p>Mensen van SHO achter de telefoon (midshot/longshot). Naambalkje verslaggever verschijnt.</p>	

	<p>VO: 130 kilometer naar het oosten werkt de stichting Heetens Hulpgoederen Filipijnen uit het plaatsje Heeten bij Deventer nu ook op volle kracht. De stichting is al twintig jaar actief in het gebied maar nu komt het er echt op aan.</p> <p>Truus Schoorlemmer (Heetens Hulpgoederencentrum Filipijnen): Alles nemen we aan, als het maar plastic is, geen glas. Voedsel is van harte welkom, medicijnen zijn van harte welkom, je kunt het niet zo gek denken.</p> <p>VO: Heetens Hulpgoederen heeft een jarenlange kennis over het rampgebied en intensiveert een actie die toch al gepland was. Maar de Samenwerkende Hulporganisaties hopen dat mensen die niet zo deskundig zijn, toch vooral geld inzamelen.</p> <p>Jos de Voogd (SHO): Het beste is toch gewoon om geld te storten want als je spullen wilt brengen naar een rampgebied moet je die zo dicht mogelijk op de ramp zelf inkopen. En je moet ook specifiek weten wat, waar hebben mensen behoefte aan. Dus potten pindakaas bijvoorbeeld, ja dat werkt gewoon niet, die blijven gewoon bij de douane staan.</p>	<p>Camera draait van goederen naar twee mensen die bezig zijn spullen in te pakken (midshot/close-up).</p> <p>Truus Schoorlemmer vertelt (close-up). Naambalkje met 'Heetens Hulpgoederencentrum Filipijnen' verschijnt.</p> <p>Twee mensen vouwen dekens/lakens op (longshot), poster 'help slachtoffers ramp Filipijnen' (close-up).</p> <p>Jos de Voogd vertelt vanaf 'telefooncentrale' SHO (close-up). Naambalkje met 'SHO' verschijnt.</p>	
04:53	<p>VO: Geld, dat is dan ook de insteek van een aantal cabaretiers die hebben besloten de slachtoffers op de Filipijnen te helpen met hun voorstellingen.</p> <p>Sara Kroos: Ik las een initiatief van Dolf Jansen, mijn collega, die zei de opbrengst van mijn theatervoorstelling van vanavond gaat in één keer naar 555 en ik hoop dat meerdere collega's dat doen. Dus ik heb direct teruggetwittert 'ik doe mee' en ik speelde gisteren nergens dus ik kon de opbrengst van de show nergens naar doen maar vanavond wel dus ja heb ik meteen besloten van natuurlijk, we moeten iets doen.</p>	<p>Sara Kroos zingend achter de piano (midshot).</p> <p>Sara Kroos vertelt, op de achtergrond een theaterpodium (close-up). Naambalkje met 'cabaretière' verschijnt.</p>	
05:25 - 05:31	<p>VO: De hulporganisaties hebben het zo druk met de verwerking van alle giften dat er nog geen tijd is geweest om een tussenstand op te maken.</p>	<p>Camera draait van links naar rechts op de telefooncentrale van SHO (longshot).</p>	

Programma : NOS Journaal
Uitzenddatum : 13 – 11 – 2013
Tijdsduur item : 00:21 t/m 04:06
Onderwerp : Orkaan Filipijnen

Tijd	Gesproken tekst	Beschrijving beeld	Opvallende elementen
00:21	<p>NL: Vijf dagen na de verwoestende orkaan op de Filipijnen verloopt de internationale hulpverlening daar langzaam, té langzaam voor de mensen die dakloos zijn en honger hebben</p>	<p>Nieuwslezer staat achter desk in studio, camera zoomt in (longshot/midshot). Naambalkje verschijnt. Op de achtergrond een foto: man met twee kinderen op zijn arm en de tekst 'hulpverlening'.</p>	<p>Nieuwslezer draagt donkerblauw pak, wit overhemd en stropdas. Lichten decor zijn blauw en rood.</p>
00:32	<p>VO: Wie dit ziet, snapt hoe radeloos deze mensen zijn. Alles is kapot, niets werkt. Mensen hebben geen dak meer boven hun hoofd, er is geen eten, geen drinken, geen elektriciteit.</p> <p>VO: Deze mensen hebben geluk; een slager deelt vlees uit, anders zou dat toch maar bederven.</p> <p>Slager: Ik heb gezegd dat ze rustig moeten blijven. Hopelijk luisteren ze. Als mensen honger hebben weet je dat niet.</p> <p>VO: En inderdaad, op veel andere plaatsen zijn mensen aan het plunderen geslagen, op zoek naar eten en drinken.</p> <p>VO: Hier hebben mensen zelf een waterleiding open gebroken en verdelen ze het water.</p> <p>VO: Maar elders ging het er minder rustig aan toe. Bij een opslagloods met rijst vielen vanmorgen 8 doden. Een muur stortte in toen de mensen in het gebouw binnen drongen.</p> <p>Agent: Nou, de mensen zijn alles kwijt. Toen ze zagen hoe anderen dingen pakten, begonnen zij dat ook te doen. Zo zal de mens wel in elkaar zitten.</p>	<p>Verwoestingen (wideshot/longshot), auto staat bijna op zijn kop (longshot), mensen zoeken in het puin (longshot), man slaapt in kozijn van verwoest gebouw (longshot).</p> <p>Mensen staan in rij bij slager (longshot), mensen sjouwen met vlees (longshot).</p> <p>Slager vertelt terwijl hij kijkt naar de rij mensen (close-up).</p> <p>Mensen lopen over een weg (longshot).</p> <p>Flesjes en jerrycans worden gevuld met water (close-up/longshot).</p> <p>Militairen lopen met wapens over straat (longshot), agenten rijden langs in auto (longshot).</p> <p>Agent vertelt, op de achtergrond gewapende militairen (close-up).</p>	
01:46	<p>VO: Uiteindelijk is er maar één oplossing: hulp uit het buitenland. Die is onderweg maar voor veel mensen komt die te laat.</p> <p>Slachtoffer: Mensen van over de hele wereld, kom naar mijn stad. We hebben jullie nodig. Alstublieft, kom naar mijn stad. We hebben jullie zo verschrikkelijk hard nodig.</p>	<p>Mensen tussen het puin en in geïmproviseerde huisjes (longshot).</p> <p>Slachtoffer vertelt, wordt emotioneel (close-up).</p>	
02:09	<p>NL: NOS correspondent Michel Maas is op het zwaarst getroffen eiland Leyte. Hij reisde vanmorgen naar de stad Tacloban en onderweg merkte hij hoe onveilig het is als mensen niets meer te eten hebben.</p>	<p>Nieuwslezer in studio, op de achtergrond een foto: man die een grote zak voedsel (?) wil pakken (close-up).</p>	
02:21	<p>VO: We zijn op weg van Ormoc naar Tacloban. We trekken over het verwoeste</p>	<p>Verwoestingen rijdend vanuit de auto (wideshot), auto's en</p>	

	<p>eiland Leyte op een weg die nog maar net is vrijgemaakt van omgevallen bomen en palen. 'Please be carefull' hadden ze ons nog nageroepen bij ons vertrek. De weg is misschien niet veilig zeiden ze. En dan gebeurt er dit. Mensen beginnen te rennen, auto's racen in wilde paniek voorbij. We moeten omkeren roept iedereen. De NPA komt eraan.</p> <p>Man op scooter: NPA! Sir, there is a terrorist, a local terrorist <i>is around publics (?)</i></p> <p>VO: NPA is de New Peoples Army, dat is niet de bekendste rebellengroep in de Filipijnen maar de naam alleen al maakt de mensen kennelijk doodsbang. En niet alleen de bevolking. Ook de politie raakt in paniek. Haastig pakken ze hun wapens. Een boom wordt een geïmproviseerde wegversperring. De agenten zoeken dekking. En dan begint het wachten.</p>	<p>scooters rijden over de weg (longshot), twee busjes keren om op de weg (longshot), mensen rennen over de weg. Naambalkje verslaggever verschijnt.</p> <p>Twee mannen op scooter komen aanrijden en de bestuurder vertelt (close-up).</p> <p>Man rent over de weg en schreeuwt, groep politieagenten staat op de weg (longshot), agent laat scooter stoppen en vraagt iets (midshot), politie loopt met wapens in hand (longshot), agenten leggen boomstammen dwars op de weg (wideshot), agenten staan met wapens achter een muur/gebouw (longshot).</p>	
03:21	<p>Michel Maas: Of orkanen en overstromingen nog niet genoeg zijn, hebben ze hier ook nog rebellengroepen die gewapend rondlopen en de mensen terroriseren. Nu zitten we tussen twee vuren: aan die kant zijn gewapende mannen, aan die kant zijn ook gewapende mannen gezien. Iedereen is in paniek, zelfs de politie. Ik zag een politieman die een kruisje sloeg toen ie hier naar buiten kwam. Niemand weet wat er gaat gebeuren, of er geschoten gaat worden of niet. Het enige dat ze weten is daar zijn gewapende mannen, en daar. En wat willen ze?</p> <p>Politieagent: We hebben honger. We zijn allemaal slachtoffer</p> <p>VO: Na twintig minuten zakt de spanning ineens weg. De rebellen laten zich niet zien. De wegversperringen worden opgeruimd.</p>	<p>Michel Maas vertelt, staat langs de weg (close-up). Naambalkje met plaats verschijnt.</p> <p>Michel Maas wijst naar beide kanten van de weg.</p> <p>Michel Maar slaat kruisje.</p> <p>Man legt paal op de weg als versperring.</p> <p>Agent vertelt (close-up).</p> <p>Stilstaande scooters en auto's gaan weer rijden.</p>	
04:04 - 04:06	<p>NL: Tot zover onze berichtgeving over de Filipijnen.</p>	<p>Nieuwslezer in studio (close-up).</p>	<p>Lichten achtergrond zijn rood en blauw.</p>

Programma : NOS Journaal
Uitzenddatum : 14 – 11 – 2013
Tijdsduur item : 08:02 t/m 10:42
Onderwerp : Orkaan Filipijnen

Tijd	Gesproken tekst	Beschrijving beeld	Opvallende elementen
08:02	<p>NL: Vanaf Eindhoven Airport is vanochtend het eerste vliegtuig met hulpgoederen vertrokken naar de Filipijnen. De goederen van de Samenwerkende Hulporganisaties moeten morgenavond aankomen in het rampgebied.</p>	Nieuwslezer staat in studio achter desk, op de achtergrond een foto: vliegtuig dat wordt volgeladen (midshot).	Nieuwslezer draagt donker grijs geruit pak, wit overhemd en stropdas. Lichten decor zijn rood en blauw.
08:14	<p>VO: In totaal 30.000 kilo aan hulpgoederen gaat er mee met de KDC10 van de Koninklijke Luchtmacht. Hulpgoederen die ze op de Filipijnen heel hard nodig hebben.</p> <p>Henry van Eeghen (SHO): In het toestel zelf zitten 5000 zeilen, die zijn voor onderdak. Daarbovenop tien solarlampen en twee medische kit. Medische kits zijn medische voorzieningen voor 10.000 mensen voor een periode van drie maanden</p>	<p>Vliegtuig wordt volgeladen (wideshot/midshot), wagens met pakketten erop en op de achtergrond 'Vliegbasis Eindhoven' (longshot). Naambalkje verslaggever verschijnt.</p> <p>Henry van Eeghen vertelt (close-up) op de achtergrond staat het vliegtuig. Naambalkje met 'SHO' verschijnt.</p>	
08:38	<p>VO: Het wordt nog een hele opgave om de spullen op de goede plek te krijgen. De infrastructuur op de Filipijnen ligt in puin en er zijn al hulpdepots bestormd door gewapende plundersaars. Volgende week hopen de hulporganisaties nog een vlucht met hulpgoederen naar de Filipijnen te sturen.</p>	Vliegtuig wordt volgeladen (longshot/close-up/wideshot), vliegtuig stijgt op (wideshot).	
08:54	<p>NL: Zes dagen nadat de Filipijnen werden getroffen door de orkaan Haiyan, komt de internationale hulpactie eindelijk goed op gang. Zo is bij het getroffen gebied een Amerikaans vliegdekschip aangekomen om te helpen bij de distributie van voedsel, water en andere hulpgoederen. Maar veel slachtoffers willen niet langer wachten op hulp.</p>	Nieuwslezer staat in studio achter desk, op de achtergrond een foto: vliegtuig met massa mensen ernaast.	
09:12	<p>VO: Een vrachtschip van de Filipijnse marine vult zich langzaam met mensen. 2500 vluchtelingen gaan aan boord. Ze willen weg uit Tacloban, weg uit de hel. Weg van de verwoesting, de honger en de angst.</p> <p>Slachtoffer: Er is geen water, geen licht, geen eten. Ik heb een hoop geld maar ik kan geen eten kopen.</p>	<p>Vrachtschip met veel mensen erop (wideshot), mensen staan in drukke rij, mensen lopen schip op (midshot). Naambalkje verslaggever met plaats verschijnt.</p> <p>Man vertelt, op de achtergrond veel mensen (close-up).</p>	
09:45	<p>VO: Kwart voor twaalf gaat de laadklep dicht. Wie dan nog buiten staat heeft pech. Wanhopig weet deze vrouw de commandant om te praten.</p> <p>Vrouw: Help! ik wil naar Cebu, maar ik was te laat en mag niet meer aan boord.</p> <p>VO: Uiteindelijk heeft de commandant</p>	<p>Mensen en kinderen staan op het schip (midshot), vrouw staat met gezin op de kade (longshot).</p> <p>Vrouw vertelt huilend aan commandant (midshot).</p> <p>Kinderen worden op het schip</p>	

	<p>medelijden. Haar gezin kan alsnog het schip op, via een luik in de zijkant.</p> <p>Commandant: Bij mij komen de tranen makkelijk. Ik heb medelijden met mijn landgenoten.</p> <p>Verslaggever: Kom je hier vandaan?</p> <p>Commandant: Nee.</p>	<p>getild via een luik (longshot).</p> <p>Commandant vertelt emotioneel (close-up).</p> <p>Commandant loopt geëmotioneerd weg (close-up/longshot).</p>	
10:31 - 10:42	<p>Michel Maas: De eerste boot vertrekt. 2,5 duizend mensen. Niemand weet wanneer ze ooit terug zullen komen. Niemand staat op de kade om ze uit te zwaaien.</p>	<p>Michel Maas vertelt, op de achtergrond het schip (close-up), mensen op het schip (longshot). Naambalkje met plaats verschijnt.</p>	

Programma : Jeugdjournaal
Uitzenddatum : 08 – 05 – 2013
Tijdsduur item : 00:48 t/m 04:12
Onderwerp : Ruben en Julian

Tijd	Gesproken tekst	Beschrijving beeld	Opvallende elementen
00:48	<p>NL: Het is naar nieuws. Twee broertjes uit Utrecht zijn al bijna twee dagen vermist. Niemand heeft in die tijd iets van ze gezien of gehoord. De broers heten Julian en Ruben en zijn 7 en 9 jaar oud.</p>	<p>Nieuwslezer staat in studio. Camera zoomt op hem in van longshot naar midshot. Op de achtergrond staat een foto: lachende broertjes Ruben en Julian.</p>	<p>Nieuwslezer draagt geruit casual overhemd, spijkerbroek en gympen. Lichten decor zijn blauw, rood en oranje.</p>
01:02	<p>VO: De politie is hard op zoek naar de twee broers. Die zoektocht begon vannacht in een bos bij Doorn, in de provincie Utrecht.</p> <p>Jeanine Elders (politie): Er is met heel veel man gezocht, onder andere met een helikopter, speurhonden, bereden politie, ja eigenlijk alles wat je kan bedenken is ingezet.</p>	<p>Politieauto met zwaailichten aan weg en politieagent met felgele jas (het is avond) (wideshot), takelwagen (?) politie, mariniers met lampjes (longshot).</p> <p>Jeanine Elders vertelt (close-up). Naambalkje met 'politie' verschijnt.</p>	
01:21	<p>VO: Ruben en Julian zijn maandagavond rond 8 uur voor het laatst gezien. Samen met hun vader vertrokken ze vanaf zijn huis in Vleuten. De ouders van de broers zijn gescheiden, hun moeder woont in Zeist. Een paar uur later werd hun vader gezien bij een tankstation in het zuiden van Limburg. Of Ruben en Julian daar ook bij waren is niet bekend. De volgende ochtend wordt de vader van de jongens dood gevonden in Doorn. Hij heeft zelfmoord gepleegd. Wat er precies gebeurd is in die tussentijd is totaal onduidelijk.</p> <p>VO: Vanaf dat moment gaat de politie druk op zoek naar de broers. Met 130 mariniers wordt het hele bos doorzocht waar de vader gevonden is. Maar Julian en Ruben worden niet gevonden.</p>	<p>Kaart van Nederland. Rechts een fotootje van Ruben en Julian; links: foto van de straat van de vader van Ruben en Julian, foto van het tankstation, foto van ingang bos(?) met twee oranje pionnen. Op de kaart worden Doorn, Vleuten, Zeist en het tankstation aangegeven.</p> <p>Groep mariniers (longshot), mariniers zoeken met zaklampen in het bos (wideshot).</p>	
02:06	<p>Bernhard Jens (politie): Ja daar maken we ons natuurlijk wel ernstig zorgen over. Wij willen natuurlijk zo snel mogelijk weten waar ze zijn.</p> <p>VO: En dus gaat de zoektocht door. De politie heeft in Nederland en ook in het buitenland een amber-alert verstuurd. Overal worden foto's van hen verspreid en mensen worden opgeroepen uit te kijken naar de broers. De jongens van de moeder schrijft op haar Facebookpagina: 'Alsjeblieft, wil iedereen uitkijken naar mijn kleine mannetjes?'</p> <p>VO: Inmiddels heeft de politie al meer dan honderd tips gekregen. Maar tot nu toe zijn de jongens nog steeds spoorloos.</p>	<p>Bernhard Jens vertelt, op de achtergrond het politiebureau (close-up). Naambalkje met 'politie' verschijnt.</p> <p>Politieauto rijdt door een straat (longshot), afbeelding van het uitgezonden amber-alert, Facebookpagina van de moeder, tekst 'Alsjeblieft, wil iedereen uitkijken naar mijn kleine mannetjes?' wordt uitvergroot.</p> <p>Bord 'politie', politieauto rijdt weg (longshot).</p>	<p>'Alsjeblieft, wil iedereen uitkijken naar mijn kleine mannetjes?' gesproken door vrouwenstem</p>
02:38	<p>NL: Tako heeft het nieuws over de jongens al</p>	<p>Nieuwslezer staat in de studio,</p>	

	<p>de hele dag gevolgd. Hij is in Doorn geweest, in Vleuten en in Zeist en hij staat nu bij een politiebureau in Utrecht. Ja Tako, wat is het laatste nieuws over de broers?</p> <p>Tako Rietveld: Nou Joris, het laatste nieuws is dat de jongens nog steeds niet gevonden zijn. Er zijn veel zorgen, hier bij de politie maar ook bij de familie en vriendjes en vriendinnetjes. Een paar van hen heb ik vanmiddag gesproken en zij vertelde me dat de jongens op vakantie zouden gaan deze week. Met hun vader, naar Limburg. En daar zijn ze, kan ik vertellen, is het laatste nieuws, ook voor het laatst gezien vertelde de politie mij net, want ze zaten in de auto toen de vader daar getankt heeft. Uhm ja, de kinderen maken zich dus veel zorgen en de politie ook en zij doen er natuurlijk alles aan om uit te zoeken wat er na dat tankstation precies gebeurd is.</p> <p>NL: Ja en is eigenlijk bekend of de jongens nog in leven zijn?</p> <p>Tako Rietveld: Nee, nee ook dat is niet bekend. De kinderen maken zich, zoals gezegd, heel veel zorgen. Ze zijn bang, vertelden ze, dat er iets erg is gebeurd. Maar de politie houdt hoop. Ook daarom gaan ze vanavond om half 8 zoeken in een bos bij Limburg. Daar is een tip binnen gekomen. Wat die tip precies is, is niet bij ons bekend. De politie in ieder geval, gaat door met zoeken en met werken hebben ze ons verteld, tot de jongens gevonden zijn.</p>	<p>naast hem de foto van Ruben en Julian (longshot), foto verdwijnt en Tako verschijnt.</p> <p>Tako vertelt, op de achtergrond het politiebureau (close-up). Naambalkje verschijnt.</p> <p>Nieuwslezer staat in de studio, praat tegen Tako op het scherm (longshot).</p> <p>Tako vertelt, op de achtergrond het politiebureau (close-up).</p>	
04:05 - 04:12	NL: Oke Tako, dankjewel. Ja en wil jij reageren op het nieuws, dat kan natuurlijk in ons gastenboek op de website.	Nieuwslezer in de studio (close-up).	Lichten decor zijn lichtblauw.

Programma : Jeugdjournaal
Uitzenddatum : 09 – 05 – 2013
Tijdsduur item : 00:45 t/m 03:51
Onderwerp : Ruben en Julian

Tijd	Gesproken tekst	Beschrijving beeld	Opvallende elementen
00:45	<p>NL: Nog steeds zijn ze spoorloos: de broers Ruben en Julian. Maandagavond zijn ze voor het laatst gezien. Niemand weet wat er daarna met ze is gebeurd. Ook vandaag hielden de politie en het leger weer een grote zoekactie. De jongens zijn niet gevonden.</p>	<p>Nieuwslezer staat in studio, camera zoomt op haar in van longshot naar midshot. Op de achtergrond een foto: lachende Ruben en Julian.</p>	<p>Nieuwslezer draagt spijkerblouse, grijs shirt met diamantjes/steentjes, zeegroene broek en laarsjes. Lichten decor zijn lichtblauw en rood.</p>
01:01	<p>VO: Tientallen politieagenten en militairen zochten de hele dag in een bos in Limburg naar de jongens. Sommige kinderen uit de buurt kwamen even kijken.</p> <p>Kind 1: Dit is een mooi bos, er komen veel mensen wandelen.</p> <p>Kind 2: Ik weet alleen dat er hier mensen zijn van de pantserinfanterie zijn, politie, mariniers en ja de rest... alle ingangen worden bewaakt door de ME-agenten dus ja...</p>	<p>Politieagenten bij afzetting voor een bos (longshot), militaire vrachtauto rijdt langs (longshot).</p> <p>Kind vertelt, staat bij afzetting (close-up).</p> <p>Kind vertelt, op de achtergrond het bos (close-up).</p>	
01:28	<p>VO: Het hele bos was verboden toegang. Van de zoektocht zelf was niks te zien. Niet alleen in het bos is gezocht naar de jongens, ook het water in de buurt werd afgespeurd.</p> <p>Bernhard Jens (politie): Het is uitzonderlijk dat we met zoveel mensen in een gebied aan het zoeken zijn. Maar het is ook hartstikke ernstig. Twee kinderen, 7 en 9 jaar al zoveel dagen weg, ja dan moet je dus met heel veel mensen gaan zoeken.</p>	<p>Vanaf heuvel naar beneden: ME-busje, afzetting en agenten op de weg naar het bos (wideshot), drie kinderen staan te kijken bij de afzetting (longshot/midshot).</p> <p>Bernhard Jens vertelt, op de achtergrond staan politiewagens (close-up). Naambalkje met 'politie' verschijnt.</p>	
01:49	<p>VO: Maandagavond werden de jongens voor het laatst gezien in het Limburgse Neerbeek. Ze zaten met hun vader in de auto toen ie aan het tanken was. Dat werd gefilmd. 's avonds is de auto ook nog gezien op de weg bij Rhenen. Of de kinderen daar bij waren is niet duidelijk. Dinsdagochtend werd de vader dood gevonden in een bos bij Doorn. Hij had zelfmoord gepleegd. Waarom ie dat gedaan heeft is niet duidelijk. De kinderen zijn nu spoorloos.</p> <p>Verslaggever: Wat kan er met die jongens gebeurd zijn?</p> <p>Bernhard Jens (politie): Ja er kan eigenlijk van alles met die jongens gebeurd zijn, dat weten we op dit moment nog niet. Er kan iets ernstig met die jongens gebeurd zijn maar het kan ook zo zijn dat de vader die kinderen heeft meegenomen en vervolgens ergens</p>	<p>Kaart van Nederland. Rechts een fotootje van Ruben en Julian; links: foto van het tankstation, foto van beveiligingscamera. Rechts verschijnt fotootje van de auto. Links: foto van politiebuisje. Op de kaart worden Neerbeek, Rhenen en Doorn aangegeven.</p> <p>Bernhard Jens, op de achtergrond staan politiewagens (close-up).</p> <p>Bernhard Jens vertelt, op de achtergrond staan politiewagens (close-up).</p>	

	anders heeft verstoep of onder gebracht, op een plek die wij niet weten. Maar dat is nou precies de reden waarom we zo druk aan het onderzoek bezig zijn en zoveel mensen inzetten om te zoeken naar de kinderen.		
02:38	VO: Dinsdagnacht was er een grote zoekactie in het bos bij Doorn. 130 militairen zochten het gebied af waar de vader gevonden werd. Gisteravond was er een nieuwe zoekactie in een bos bij Limburg, hetzelfde bos waar vandaag werd gezocht, maar er werd dus niets en niemand gevonden.	Oranje pionnen en politiebusje voor de ingang van het bos (het is donker) (wideshot), takelwagen(?) politie en groepje militairen (longshot), militaire vrachtauto rijdt voorbij (longshot), agent in ME-busje praat met andere agent (midshot), afzetting wordt opzij gezet zodat militaire vrachtauto erlangs kan (longshot).	
02:57	Tako Rietveld: Veel kinderen schrikken van dit nieuws en denken erover na. En dat is ook logisch want het is natuurlijk heel heftig. Het gebeurt bijna nooit dat kinderen op deze manier ineens verdwijnen. Er zijn heel veel vragen waar op dit moment nog geen antwoorden op zijn. Maar hopelijk wordt er, misschien wel vanavond of de komende dagen, meer duidelijk.	Tako vertelt, op de achtergrond het politiebureau (close-up). Naambalkje met 'NOS Jeugdjournaal' verschijnt.	
03:18 - 03:51	NL: Ja en we krijgen honderden reacties binnen op het gastenboek op onze site. Veel kinderen laten weten dat het nieuws over de broers hen bezig houdt. Zo schrijft Maaïke: 'Ik moet er steeds aan denken. Echt goed dat de politie er alles aan doet om de jongens te vinden.' En Jelle zegt: 'Ik ben bang dat de jongens niet meer leven maar ik hoop van wel.' Ilse schrijft: 'We vinden het heel erg. We hopen dat ze snel terecht zijn.' NL: Ja en als ook jij wilt vertellen wat je vindt van dit nieuws, dan kan dat natuurlijk op onze website.	Nieuwslezer staat in studio (longshot). De reacties van de kinderen verschijnen op het scherm van het decor. Nieuwslezer staat in studio (close-up).	Lichten decor zijn lichtgroen, rood, blauw en bewegende oranje bolletjes.

Programma : Jeugdjournaal
Uitzenddatum : 10 – 05 – 2013
Tijdsduur item : 00:51 t/m 03:32
Onderwerp : Ruben en Julian

Tijd	Gesproken tekst	Beschrijving beeld	Opvallende elementen
00:51	<p>NL: Het is al dagen in het nieuws: de zoektocht naar de broertjes Julian en Ruben. De politie is er druk mee bezig. Er worden allerlei camerabeelden bekeken en ook helpen tientallen vrijwilligers met zoeken. Maar de jongens zijn nog steeds spoorloos.</p> <p>Kind 1(Annebelle): M'n moeder en ik die hoorden vanochtend op de radio dat er een zoekactie werd gedaan. Dus we dachten gaan we erheen, kijken wat we kunnen doen.</p> <p>VO: Op verschillende plekken op de Utrechtse Heuvelrug gingen groepen vrijwilligers de bossen in, op zoek naar de verdwenen broertjes Ruben en Julian.</p> <p>Kind 2 (Ankie): En ja we dachten we kunnen beter helpen. Want, ja, het is toch nodig.</p>	<p>Nieuwslezer staat in studio, camera zoomt op haar in van longshot naar midshot. Op de achtergrond een foto: lachende Ruben en Julian. Lichten decor zijn blauw, rood en bewegende oranje bolletjes.</p> <p>Kind vertelt, op de achtergrond een bos (close-up). Naambalkje verschijnt.</p> <p>Kaart van de bossen (close-up), vrijwilligers bestuderen de kaart (midshot), vrijwilligers lopen in het bos (longshot).</p> <p>Kind vertelt, op de achtergrond een bos (close-up). Naambalkje verschijnt.</p>	<p>Nieuwslezer draagt lichtroze blouseje, grote kralenketting, rood/roze broek en laarsjes.</p>
01:28	<p>VO: Ankie heeft alleen gisteravond meegeholpen. Toen werd er voor het eerst gezocht door buurtbewoners. Maar vandaag mogen kinderen niet meer mee. Dat hebben de vrijwilligers samen besloten voor het geval ze wat naars vinden in het bos.</p> <p>Kind 1: Mijn moeder die is nu aan het lopen, ik zit te wachten totdat ze terugkomt.</p>	<p>Vrijwilligers lopen in het bos (close-up/longshot/wideshot).</p> <p>Kind vertelt, op de achtergrond een bos (close-up).</p>	
01:45	<p>VO: Maandagavond zijn Ruben en Julian voor het laatst gezien bij het Limburgse Neerbeek. Ze zaten samen met hun vader in de auto toen hij aan het tanken was, dat werd gefilmd. Later is de auto nog een keer door beveiligingscamera's in de buurt van Rhenen gezien. Dinsdagochtend werd de vader gevonden in een bos bij Doorn. Hij had zelfmoord gepleegd. Wat er met de kinderen is gebeurd is nog steeds onduidelijk.</p> <p>VO: Daarom zijn er vandaag tientallen mensen aan het zoeken in Doorn, Leersum, Amerongen en Rhenen. De politie is niet blij met de actie.</p> <p>Bernhard Jens (politie): Wij staan niet te trappelen dat iedereen zomaar een bosgebied ingaat en dat met heel veel mensen gaat doorzoeken. Men moet zich realiseren dat het best is zo zou kunnen zijn dat het bosgebied</p>	<p>Kaart van Nederland. Rechts een fotootje van Ruben en Julian; links: foto van het tankstation, foto van beveiligingscamera. Rechts verschijnt fotootje van de auto. Links: foto van politiewagens. Op de kaart worden Neerbeek, Rhenen en Doorn aangegeven.</p> <p>Kaart google maps van gebied waarop Doorn, Leersum, Amerongen en Rhenen worden aangegeven, rechts twee fotootjes: auto van de vader en Ruben en Julian, mensen lopen door het bos (close-up).</p> <p>Bernhard Jens vertelt, op de achtergrond het politiebureau. Naambalkje met 'politie Utrecht' verschijnt.</p>	

	wat men afzoekt, de politie daar op een later moment zelf ook nog zou moeten zoeken. Nou, wij doen dat met specialisten en het zou niet goed zijn als voordat de specialisten in het bosgebied gaan werken, daar al 80 of 100 mensen hebben gelopen.		
02:39	<p>VO: Maar de vrijwilligers wilden toch iets doen. Ze wilden niet gewoon afwachten.</p> <p>Marc Satijn (vrijwilliger): Het is hier dichtbij, iedereen wil denk ik dat die broertjes gevonden worden. Dat ze in ieder geval weer of terecht komen en we houden de goede hoop en daarom willen we toch met zoveel mogelijk mensen gaan zoeken.</p> <p>VO: De politie heeft daarom uitgelegd hoe de buurtbewoners het beste kunnen zoeken. En dat is in rijen naast elkaar. En als ze iets vinden mogen ze niks aanraken. Ondertussen zoekt de politie zelf ook druk verder. Mensen en bedrijven zijn opgeroepen beelden van bewakingscamera's op te sturen. De politie heeft veel reacties gekregen maar nog geen bruikbare beelden. En ook de zoektocht van de vrijwilligers heeft tot nu toe niks opgeleverd.</p>	<p>Vrijwilligers lopen in het bos (longshot).</p> <p>Vrijwilliger vertelt vanuit het bos (close-up). Naambalkje met 'vrijwilliger' verschijnt.</p> <p>Vrijwilligers lopen in lange rij door het bos (wideshot/longshot), beveiligingscamera's op tankstation (close-up/longshot), vrijwilligers lopen in het bos (wideshot/longshot).</p>	
03:23 - 03:32	NL: Ja en zodra er meer bekend is over de vermiste broers, hoor je dat natuurlijk in het Jeugdjournaal. En via onze site kun je een reactie achterlaten over dit onderwerp.	Nieuwslezer staat in de studio (midshot). Naam website verschijnt in beeld.	Lichten decor zijn blauw, roze en groen.

Programma : Jeugdjournaal
Uitzenddatum : 13 – 05 – 2013
Tijdsduur item : 00:46 t/m 05:25
Onderwerp : Ruben en Julian

Tijd	Gesproken tekst	Beschrijving beeld	Opvallende elementen
00:46	<p>NL: Ze zijn nu een week onvindbaar, de broers Julian en Ruben. Maar de politie geeft niet op. Vandaag werd uitgebreid naar de jongens gezocht, in Limburg bij het dorp Geulen.</p>	<p>Nieuwslezer staat in studio, camera zoomt op hem in van longshot naar midshot. Op de achtergrond 2 foto's: Ruben en Julian en politie zoekt aan waterkant.</p>	<p>Nieuwslezer draagt spijkerblouse, wit shirt en groene broek. Lichten decor zijn rood, blauw en wit.</p>
00:57	<p>VO: Met speciale apparatuur onderzocht de politie vandaag een vijver en met een helikopter speurden ze de omgeving af. De politie is hier gaan zoeken na een tip, maar uiteindelijk werd er niets gevonden. De politie krijgt hulp vanuit het hele land. Van mensen die iets denken te weten of andere tips hebben. Dat wordt allemaal nagekeken.</p> <p>Bernhard Jens (politie Utrecht): En nu zijn we toch nog steeds heel druk bezig om al het beeldmateriaal, alle tips, we hebben ruim duizend tips al gekregen van het publiek, hartstikke goed, maar die moeten we wel allemaal onderzoeken.</p>	<p>Politie in bootje laten apparatuur in het water zakken (longshot), helikopter vliegt door de lucht (longshot), politie staat naast waterkant (wideshot), politiebootje vaart in het water (longshot/ midshot).</p> <p>Bernhard Jens vertelt, op de achtergrond het politiebureau (close-up). Naambalkje met 'politie Utrecht' verschijnt.</p>	
01:30	<p>VO: De twee jongens zijn nu al een week vermist. Maandagavond werden ze voor het laatst gezien bij een tankstation, toen zaten ze met hun vader in de auto. De volgende ochtend werd de vader dood gevonden in een bos bij de Utrechtse plaats Doorn. Hij had zelfmoord gepleegd. Julian en Ruben zijn nergens te vinden.</p> <p>VO: Ondanks alle tips en zoektocht is het nog niet duidelijk waar de jongens zijn. Volgens de politie is het zo moeilijk omdat de vader waarschijnlijk zijn actie al eerder heeft uitgedacht en voorbereid.</p>	<p>Kaart van Nederland. Rechts een fotootje van Ruben en Julian; links: foto van het tankstation. Rechts verschijnt fotootje van de auto. Links: foto van politiewagens. Op de kaart worden Neerbeek en Doorn aangegeven.</p> <p>Vogel zit op nest in het water (longshot), politiebootje vaart in het water (longshot), agenten staan bij politiebusje en auto te praten (longshot).</p>	
02:03	<p>Bernhard Jens (politie Utrecht): Het onderzoeksteam denkt wel inmiddels dat er toch wel een bepaalde mate van voorbereiding eraan vooraf gegaan is, maar dat zijn we ook natuurlijk aan het uitzoeken, maar dat denken wij wel.</p> <p>VO: Ondertussen wordt er op verschillende plekken hard verder gezocht. Of de broers nog in leven zijn weet de politie niet. Agenten houden bij hun onderzoek met alle mogelijkheden rekening.</p>	<p>Bernhard Jens vertelt, op de achtergrond het politiebureau (close-up).</p> <p>Politieagent staat te bellen (midshot), politiehond loopt door hoog gras en blaft (longshot), twee agenten staan naast busje en 1 heeft een blaffende hond aan de lijn (longshot), politielint met daarachter politiebusje (close-up).</p>	
02:23	<p>VO: Op de school van de jongens, die vandaag ook weer begon, werd veel aandacht besteed aan de vermissing. Er werd in de klas over gepraat, de leerlingen hebben wensen voor de broers opgeschreven en er branden</p>	<p>Schoolgebouw (wideshot), naam school (close-up), opgeschreven wensen hangen aan de muur (close-up), lantaarntjes waarin kaarsen branden (longshot).</p>	

	kaarsjes in de school.		
02:37	<p>NL: Op onze website krijgen we van jullie veel reacties over dit nieuws. En op deze eerste schooldag na de meivakantie wordt er in klassen in heel Nederland over gesproken. Wij gingen langs op basisschool Het Mozaïek in Veenendaal.</p> <p>VO: Alles willen deze achtstegroepers weten over de twee vermiste broertjes. Al een week volgen de meesten het nieuws.</p> <p>Kind 1: Ik had het in de vakantie gehoord op Hyves en ik werd er wel een beetje verdrietig over.</p> <p>Kind 2: Ik was wel heel erg geschrokken want ja dat komt niet echt bepaald vaak voor.</p> <p>Kind 3: Ik had ook eerder gezien op Facebook een foto van Ruben en Julian dat ze vermist waren en dat vond ik wel erg want ik dacht aan de familie want die zijn zeker ongerust.</p>	<p>Nieuwslezer in studio vertelt, camera zoomt op hem in van longshot naar midshot. Op de achtergrond 2 foto's: Ruben en Julian en politie zoekt aan waterkant.</p> <p>Kinderen zitten in de klas en kijken naar projectiescherm met nieuws over Ruben en Julian (longshot/close-up).</p> <p>Kind vertelt (close-up).</p> <p>Kind vertelt (close-up).</p> <p>Kind vertelt (close-up).</p>	Lichten decor zijn rood, blauw en wit.
03:34	<p>VO: Na het nieuws over alle zoekacties die gehouden zijn, door de politie en de vrijwilligers, maken sommige kinderen zich ook ongerust.</p> <p>Kind 4: Ja als ik ga slapen dan denk ik er ook vaak over.</p> <p>Verslaggever: En wat denk je dan?</p> <p>Kind 4: Ja dan denk ik bijvoorbeeld als ik in het bos was en dat zou gebeuren enzo, dan zou het wel erg zijn.</p> <p>Kind 1: Ik denk er vaak aan en ik zoek wel vaak informatie op internet.</p>	<p>Kinderen zitten in de klas en kijken naar projectiescherm met nieuws over Ruben en Julian (longshot).</p> <p>Kind vertelt (close-up).</p> <p>Kind (close-up).</p> <p>Kind vertelt (close-up).</p> <p>Kind vertelt (close-up).</p>	
03:50	<p>VO: Volgens deskundigen is het logisch dat kinderen op zoek gaan naar antwoorden op hun vragen en dat het nieuws over de broertjes ze bezig houdt.</p> <p>Steven Pont (psycholoog): Omdat het eigenlijk bijna nooit voorkomt, dus het is, dus iedereen denkt 'jeetje zou dat mij ook kunnen gebeuren?' Maar nou net is het zo dat we dat met z'n allen een beetje in de war zijn ervan omdat het bijna nooit voorkomt. Dus als je nou met vragen zit van hoe zit dat nou precies, blijf daar dan niet zelf mee rondlopen, ga ook niet op internet kijken, of kijk op internet maar check altijd even bij een volwassenen die je vertrouwt van klopt het wat ik hier hoor of lees?</p> <p>Kind 1: Ik praat er met vriendinnen over en ook soms met m'n broertje.</p>	<p>Kinderen zitten in de klas (longshot/close-up).</p> <p>Steven Pont vertelt (close-up). Naambalkje met 'psycholoog' verschijnt.</p> <p>Kind vertelt (close-up).</p>	

04:27	<p>VO: Ook dat praten is heel belangrijk zeggen deskundigen, juist omdat er op veel vragen nog geen antwoord is. Veel kinderen en ook de politie blijven hopen op een goede afloop.</p> <p>Kind 3: Ik hoop dat ze gevonden worden maar soms denk ik wel dat er iets erg is gebeurd maar soms denk ik ook dat de vader hun ergens heeft verstopt zodat niemand hun kan vinden ofzo.</p> <p>Kind 2: Ik denk dat ze wel gevonden worden want bij andere, ja andere mensen waren ook heel lang vermist en die werden ook uiteindelijk gevonden maar je weet het nooit, dus je moet afwachten.</p>	<p>Kinderen (close-up), projectiescherm met nieuws over Ruben en Julian (close-up).</p> <p>Kind vertelt (close-up).</p> <p>Kind vertelt (close-up).</p>	
05:03	<p>Bernhard Jens (politie Utrecht): Wij blijven net zo lang doorgaan met het onderzoek totdat we de jongens gevonden hebben.</p> <p>Verslaggever: Hoeveel mensen zijn er nog mee bezig?</p> <p>Bernhard Jens (politie Utrecht): Nou er zijn echt tientallen rechercheurs die echt dag en nacht aan het werk zijn.</p> <p>VO: De kinderen in Veenendaal blijven het nieuws over de jongens volgen.</p>	<p>Bernhard Jens vertelt, op de achtergrond het politiebureau (close-up). Naambalkje met 'politie Utrecht' verschijnt.</p> <p>Bernhard Jens, op de achtergrond het politiebureau (close-up).</p> <p>Bernhard Jens vertelt, op de achtergrond het politiebureau (close-up).</p> <p>Kinderen in de klas (mishot).</p>	
05:18 - 05:25	<p>NL: Ja en wil je zelf nog iets kwijt over dit nieuws of wil je meer weten, kijk dan op onze site, daar vindt je meer informatie.</p>	<p>Nieuwslezer staat in de studio (close-up). Naam website verschijnt in beeld.</p>	<p>Lichten decor zijn wit, groen en bewegende gele bolletjes.</p>

Programma : Jeugdjournaal
Uitzenddatum : 19 – 05 – 2013
Tijdsduur item : 00:50 t/m 05:47
Onderwerp : Ruben en Julian

Tijd	Gesproken tekst	Beschrijving beeld	Opvallende elementen
00:50	<p>NL: Ja we beginnen vandaag met ernstig nieuws. Ongeveer een uur geleden heeft de politie van Utrecht bekend gemaakt dat er twee lichamen zijn gevonden. Of het gaat om de vermiste broertjes Julian en Ruben is niet duidelijk.</p> <p>VO: De twee lichamen zijn gevonden in de buurt van Cothen, wat vlakbij Doorn ligt. Doorn is de plek waar de vader van Ruben en Julian dood werd gevonden. Er is veel naar de broertjes gezocht, in het water met duikers, maar ook vanuit de lucht met een helikopter. Maar de lichamen die vandaag zijn gevonden, zijn per toeval ontdekt.</p> <p>Bernhard Jens (politie): Rond half drie heeft een getuige ons gebeld. Die was daar aan het wandelen en die zag daar iets liggen wat ie niet vertrouwde, was verdacht. We zijn gekomen en uiteindelijk hebben de collega's gezien dat het twee lichamen betrof.</p>	<p>Nieuwslezer staat in studio. Camera zoomt op hem in van longshot naar midshot. Op de achtergrond een foto: politieauto's en afzetlint bij een bos (?).</p> <p>Kaart van Nederland duidt de plaatsen Cothen en Doorn aan, mensen lopen in bos (midshot), duikers in het water (midshot), agenten lopen langs afzetlint (wideshot).</p> <p>Bernhard Jens vertelt, op de achtergrond het politiebureau (close-up).</p>	<p>Nieuwslezer draagt spijkerblouse, blauw shirt en taupe broek. Lichten decor zijn lichtgroen, rood, blauw en oranje.</p>
01:36	<p>VO: Niemand kan er in de buurt komen. Het hele gebied is afgezet door de politie.</p> <p>Verslaggever: Sterk dat jullie vermoeden dat het misschien wel om deze twee jongens kan gaan?</p> <p>Bernhard Jens: Ja op dit moment kan ik daar eigenlijk nog geen zinnige uitspraak over doen. Ik vind het belangrijk dat dit heel zorgvuldig gebeurt, dus laten we nu eerst ons forensisch rechercheurs hiermee aan de slag gaan en dan hoop ik natuurlijk zo snel mogelijk duidelijkheid want we willen natuurlijk niets liever als zo snel mogelijk weten wat hier nu aan de hand is.</p>	<p>Politie bij afzetlinten (wideshot)</p> <p>Bernhard Jens, op de achtergrond het politiebureau (close-up).</p> <p>Bernhard Jens vertelt, op de achtergrond het politiebureau (close-up).</p>	
01:56	<p>NL: Onze verslaggever Tako staat in Cothen, vlakbij de plek waar de politie de twee lichamen heeft gevonden. Tako wat gebeurt daar nu?</p> <p>Tako Rietveld: Nou Nick zoals je misschien kan zien achter mij in de verte, de politie is op dit moment druk bezig met onderzoek. De lichamen zijn ongeveer twee uur geleden gevonden en er komen nog steeds allerlei politieauto's aan. Hierachter, achter de camera, misschien dat je het kan zien, komen nu twee agenten aan en wij moeten eigenlijk aan de kant. Dat zijn de rechercheurs die dus verder moeten gaan met het onderzoek want ze willen natuurlijk heel erg graag weten van</p>	<p>Nieuwslezer staat in studio, praat tegen Tako op het scherm. Camera zoomt iets in (longshot).</p> <p>Tako vertelt vanaf locatie, op de achtergrond politieauto, agenten en afzetlint (close-up). Naambalkje met 'NOS Jeugdjournaal' verschijnt.</p>	

	wie de lichamen zijn. En natuurlijk ook hoe ze overleden zijn. Nou daarover kan en wil de politie op dit moment nog helemaal niets zeggen dus we hebben heel veel vragen waar geen antwoorden op zijn dus het wachten is meer nieuws.		
02:52	<p>NL: Oke Tako we komen zo nog even bij je terug. Eerst gaan we kijken naar wat er nou met de broers is gebeurd. Want Ruben en Julian zijn al bijna twee weken zoek. Samen met hun vader zouden ze op een korte vakantie gaan, maar toen de vader van de jongens dood in het bos werd gevonden was duidelijk dat Ruben en Julian helemaal niet op vakantie waren.</p> <p>VO: Dinsdagochtend 7 mei. De moeder van Ruben en Julian plaatst een bericht op Facebook: 'Alsjeblieft, wil iedereen uitkijken naar mijn kleine mannetjes?' Daaronder schrijft ze: 'Jeroen is dood.'</p> <p>VO: Dat is de vader van de jongens. De ouders van Ruben en Julian zijn gescheiden. De vader had zijn zoons opgehaald bij hun moeder voor een korte vakantie. Maar op dinsdagochtend wordt hij dood gevonden in een bos bij Doorn. Hij heeft zelfmoord gepleegd. Waar de jongens van 7 en 9 jaar oud zijn weet niemand. Een lange zoektocht begint. In de bossen bij Doorn en in de buurt van Neerbeek in Limburg. De auto, dan nog met de jongens erin, staat op bewakingsbeelden van een tankstation in die buurt. De route van de vader wordt uitgezocht. Van Zeist naar Neerbeek en via Rhenen terug naar Doorn, maar precies weten ze het niet.</p> <p>VO: De politie zoekt, en het leger zoekt ook maar ook burgers. Honderden mensen gaan op pad in de hoop een spoor van de jongens te vinden. Na een kleine week komt de politie met meer informatie. Het is een afscheidsbrief maar er staat niets in over de jongens. De vader lijkt alles goed voorbereid te hebben want na dagen zoeken, zoeken en zoeken weet de politie nog steeds heel weinig.</p>	<p>Nieuwslezer in studio, praat tegen Tako en draait dan naar de camera. Camera zoomt in van longshot naar midshot.</p> <p>Foto Ruben en Julian, Facebookpagina moeder, tekst Alsjeblieft, wil iedereen uitkijken naar mijn kleine mannetjes?' wordt uitgegroot.</p> <p>Auto rijdt over een landweg met bomen (longshot), vanuit rijdende auto rijdend over weg met bomen erlangs, bord bij ingang bos 'Doornse Gat'(close-up), afbeelding van het uitgezonden amber-alert, takelwagen (?) politie en mariniers (longshot), groep mariniers met lampjes, tankstation waar auto vader gezien is (wideshot), beveiligingscamera (close-up), kaart van Nederland waarop route wordt aangegeven met rechts fotootje van de auto.</p> <p>Helikopter vliegt door de lucht (longshot), legervrachtauto's (longshot), burgers krijgen instructies (midshot), groep vrijwilligers gaat bos in (wideshot), politieauto rijdt langs (longshot), bord politiebureau (close-up), politieauto rijdt weg (longshot), agent loopt met speurhond door bos (longshot).</p>	
04:27	<p>VO: De politie doet weer een oproep, wie weet er meer?</p> <p>Bernhard Jens in Opsporing Verzocht: Alles is wat dat betreft welkom.</p> <p>VO: Er komen tips, honderden tips. De politie blijft zoeken en ook burgers gaan daar mee door. En nu zijn er twee lichamen gevonden.</p>	<p>Beelden Opsporing verzocht Bernhard Jens praat met Anniko van Santen.</p> <p>Bernhard Jensen vertelt, telefoonpanel Opsporing Verzocht.</p> <p>Vrijwilligers lopen op lange rij en zoeken in gras (wideshot).</p>	
04:42	NL: Ja bijna twee weken zijn de jongens dus	Nieuwslezer staat in studio, praat	

	<p>al zoek. Tako is het nu al zeker dat het om de jongens gaat? Om Julian en om Ruben?</p> <p>Tako Rietveld: Uhm nou Nick ik kan je vertellen, ik krijg net een berichtje van een kennis van de familie en die bevestigt mij net dat het om de jongens zou gaan. De moeder van de jongens zou die informatie gekregen hebben. De politie kan en wil daar nog eventjes helemaal niets over zeggen dus die wachten daarmee en dus ook wij, ja, moeten nog even wachten tot de politie het officieel zegt maar aan de moeder is dus verteld dat het de jongens zijn die gevonden zijn. Heel erg heftig nieuws waar iedereen ontzettend van schrikt. Het komt natuurlijk bijna nooit voor en nouja we wachten dus op meer nieuws, bijvoorbeeld hoe dat de jongens dan overleden zijn en daarover nouja morgen veel en veel meer.</p>	<p>tegen Tako op het scherm. Camera zoomt iets in (longshot).</p> <p>Tako vertelt vanaf locatie, op de achtergrond politieauto, agenten en afzetlint (close-up).</p>	
05:39 - 05:47	<p>NL: Oke Tako dankjewel. En ook op onze site kun je terecht voor dit nieuws en mogen vertellen er natuurlijk meer over in onze uitzending. Nu gaan we verder met ander nieuws.</p>	<p>Nieuwslezer staat in studio. Naam website verschijnt in beeld.</p>	<p>Lichten decor zijn blauw en groene bewegende bolletjes.</p>

Programma : NOS Journaal
Uitzenddatum : 08 – 05 – 2013
Tijdsduur item : 00:18 t/m 03:02
Onderwerp : Ruben en Julian

Tijd	Gesproken tekst	Beschrijving beeld	Opvallende elementen
00:18	<p>NL: De zoekactie naar twee vermiste broertjes uit Zeist is nog steeds in volle gang. Vandaag is er voor de twee ook een Europees amber-alert uitgegaan, en dat is voor het eerst. De zoekactie richt zich op Limburg. Daar is de vader voor het laatst gezien voordat ie zelfmoord pleegde in de bossen bij het Utrechtse Doorn.</p>	<p>Nieuwslezer staat achter desk in studio. Camera zoomt in (longshot/midshotI). Naambalkje verschijnt. Op de achtergrond een afbeelding van het amber-alert.</p>	<p>Nieuwslezer draagt een donkerblauw pak, wit overhemd en stropdas. Lichten decor zijn blauw en rood.</p>
00:38	<p>VO: Ruben en Julian, 9 en 7 jaar oud. Vader en moeder zijn gescheiden; er is een omgangsregeling. Sinds maandagochtend zijn ze daarom bij vader in Vleuten. Daar worden de jongens voor het laatst gezien. Op maandag om kwart over acht. Dan volgt het spoor van de blauwe Hyundai van vader naar Limburg. Twee uur later bij dit benzinstation in Neerbeek tankt de vader. Hij pint, dat wordt vastgelegd door de camera's. Het is niet duidelijk of de jongens dan nog bij hem zijn. 's ochtends wordt vader dood aangetroffen in de bossen bij Doorn. Zelfmoord, in recreatiepark het Doornse Gat. Daar wordt afgelopen nacht gezocht naar de zoontjes. Politie, marechaussee, honden, helikopter; alles wordt ingezet maar er wordt niets gevonden. Vannacht om half twee wordt de zoekactie gestaakt en gaat er een amber-alert uit.</p> <p>Bernhard Jens (politie Utrecht): Had het amber-alert eerder of anders gemoeten? Ja, weet ik op dit moment niet. Voor ons ligt de prioriteit nu in het terugvinden van de kinderen maar men moet zich wel realiseren op het moment dat wij deze meneer hebben aangetroffen was het bij ons absoluut niet duidelijk dat daar kinderen bij betrokken waren.</p>	<p>Naambalkje verslaggever verschijnt. Foto Ruben en Julian, huis van vader (?) (longshot), kaart google maps zoomt uit van Vleuten naar midden/zuid Nederland, tankstation (widehot), pinapparaat tankstation (close-up), beveiligingscamera (close-up), politiebusje en oranje pionnen bij ingang bos (het is donker) (wideshot), takelwagen (?) politie en groepje mariniers (donker)(longshot), legervrachtauto rijdt voorbij (longshot), politiewagen en agent (longshot/wideshot), legervrachtauto rijdt (longshot), mariniers zoeken met zaklampen in bos (longshot).</p> <p>Bernhard Jens vertelt, op de achtergrond het politiebureau (close-up). Naambalkje met 'politie Utrecht' verschijnt.</p>	
01:42	<p>VO: Later vandaag gaat er een Europees amber-alert uit. De zoekactie richt zich op Limburg maar ook in België en Duitsland gaan ze op zoek naar de jongens.</p> <p>NL: We gaan naar Neerbeek in Limburg, daar is Theo Verbruggen. Ja Theo jij hebt het laatste nieuws begriep ik.</p> <p>Theo Verbruggen: Ja er is beweging, hier een drie kilometer verderop in het Bunderbus, dat ligt onder Elsloo, bij de Belgische grens aan de Maas. Daar is een bruikbare tip over binnen gekomen. De politie heeft elk bospad afgezet. Daar hebben we zojuist ook beelden van binnen gekregen. Staat een peloton ME klaar,</p>	<p>Auto's rijdend op snelweg (wideshot), grensbordje Duitsland (close-up).</p> <p>Twee schermen: Nieuwslezer in studio (close-up) en Theo Verbruggen vanaf locatie bij tankstation (close-up) en balkje met 'Limburg'.</p> <p>Theo Verbruggen vertelt vanaf locatie bij tankstation (close-up). Weg naast bos met politieauto en agent (longshot), verschillende (politie)wagens/busjes bij het bos (wideshot), politieauto rijdt. over weg langs bos (longshot)</p>	

<p>maar het wachten is nog op het korps mariniers, defensie, die zouden hier rond de klok van half acht zijn, dan gaan ze dat bos, dat Bunderbos, dat ook een beetje heuvelig is, uitkammen.</p> <p>NL: Ja en Theo, is er hoop dat de kinderen levend terug worden gevonden?</p> <p>Theo Verbruggen: Ja... de politie was vanochtend eigenlijk al een beetje pessimistisch daarover. Hoe langer het duurt voor de jongens gevonden wordt, hoe slechter dat het eruit ziet. Alles was vandaag gericht op die vader. Met wie heeft hij gebeld, waar heeft hij gepind, hoe heeft hij met z'n auto gereden? De camera's boven de snelweg moesten daar duidelijkheid over geven. Ja we hopen dus vanavond, in de loop van de avond, meer duidelijkheid te krijgen.</p> <p>NL: Dankjewel Theo Verbruggen.</p>	<p>Theo Verbruggen vertelt vanaf locatie bij tankstation (close-up).</p> <p>Twee schermen: Nieuwslezer in studio (close-up) en Theo Verbruggen vanaf locatie bij tankstation (close-up).</p> <p>Theo Verbruggen vertelt vanaf locatie bij tankstation (close-up).</p> <p>Theo Verbruggen vanaf locatie bij tankstation (close-up).</p>	
--	--	--

Programma : NOS Journaal
Uitzenddatum : 09 – 05 – 2013
Tijdsduur item : 02:20 t/m 03:59
Onderwerp : Ruben en Julian

Tijd	Gesproken tekst	Beschrijving beeld	Opvallende elementen
02:20	<p>NL: De zoektocht van de politie naar de vermiste broertjes Ruben en Julian in zuid Limburg is zojuist gestopt. De kinderen werden maandag voor het laatst gezien met hun vader en die werd dinsdag dood gevonden in Doorn. Hij had zelfmoord gepleegd. De politie zocht naar de jongens in het Bulderbos bij Elsloo bij Limburg maar dat was dus tevergeefs.</p> <p>NL: We gaan naar verslaggever Theo Verbruggen in Elsloo. Theo, ja de zoekactie is dus gestopt, de jongens zijn niet gevonden.</p> <p>Theo Verbruggen: Ja die conclusie die mag je trekken. Na tien uur zoeken vandaag zijn de jongens niet aangetroffen hier in het bos. Je ziet het, de ME-bussen vertrekken, de afzettingen zijn weg, je kan het bos weer in en uit. We zijn wel iets meer te weten te komen over de vader. Die vertrok maandagavond om acht uur met z'n auto met daarin de twee jongens richting Neerbeek Limburg. Daar heeft hij, dat weten we, 's avonds om kwart over tien getankt met die jongens nog in de auto. Een paar kilometer verderop is dat Bunderbos waar we de hele dag zijn geweest en nieuws is Rhenen, daar op de rijbrug is de vader met de auto 's nachts om tien over half twee aangetroffen, nummerbordherkenning. Vermoedelijk daarna links afgeslagen richting Doorn, het Doornse Gat, daar heeft hij zelfmoord gepleegd en is daar de volgende ochtend dood gevonden en daar is dus ook gezocht naar de jongens, ook zonder succes.</p>	<p>Nieuwslezer zit achter desk (mishot). Op de achtergrond een afbeelding van het amber-alert van Ruben en Julian.</p> <p>Twee schermen: Nieuwslezer in studio (close-up) en Theo Verbruggen vanaf locatie bij Bunderbos(close-up) en balkje met 'Elsloo'.</p> <p>Theo Verbruggen vanaf locatie bij Bunderbos (close-up), naambalkje verschijnt. ME-busje rijdt weg.</p> <p>Kaart google maps geeft plaats Vleuten aan met tijdstip, zoomt in op tankstation Neerbeek met tijdstip, zoomt uit en geeft Neerbeek en Bunderbos aan, geeft plaats Rhenen aan met tijdstip en deel van de rijroute van de vader, zoomt in op Doornse Gat met tijdstip.</p>	<p>Nieuwslezer draagt grijs streepjespak, wit overhemd en stropdas. Lichten decor zijn blauw en rood.</p>
03:44 - 03:59	<p>NL: Ja Theo, betekent dat ook dat ze nu in Rhenen gaan zoeken ofzo?</p> <p>Theo Verbruggen: Nou dat is onduidelijk.</p> <p>Theo Verbruggen: De politie zei zojuist er zijn nog wel een aantal tips maar er is niet direct een locatie waar we nu onmiddellijk gaan zoeken.</p> <p>NL: Theo Verbruggen, dankjewel.</p>	<p>Nieuwslezer in studio (close-up).</p> <p>Twee schermen: Nieuwslezer in studio (close-up) en Theo Verbruggen vanaf locatie bij Bunderbos(close-up) en balkje met 'Elsloo' verschijnt.</p> <p>Theo Verbruggen vanaf locatie bij Bunderbos(close-up), ME-busje rijdt langs.</p>	

Programma : NOS Journaal
Uitzenddatum : 10 – 05 – 2013
Tijdsduur item : 00:21 t/m 01:42
Onderwerp : Ruben en Julian

Tijd	Gesproken tekst	Beschrijving beeld	Opvallende elementen
00:21	<p>NL: De zoektocht naar de twee vermiste broertjes gaat onverminderd door, maar nog steeds zonder succes. De politie heeft veel beelden van bewakingscamera's langs de weg binnengekregen. En ook zijn vrijwilligers op pad gegaan om te zoeken.</p>	Nieuwslezer staat achter desk in studio. Camera zoomt in (longshot/midshot). Naambalkje verschijnt. Op de achtergrond een foto van Ruben en Julian.	Nieuwslezer draagt grijs pak, lichtblauw overhemd en stropdas. Lichten decor zijn blauw en rood.
00:38	<p>Vrijwilliger: Om zo'n moeder te helpen dat haar kinderen gevonden worden.</p> <p>Verslaggever: Heeft u zelf kinderen?</p> <p>Vrijwilliger: Ja drie, ik moet er niet aan denken dat daar wat mee gebeurt.</p> <p>VO: Opstellen in een lange rij. En dan het bos in.</p> <p>Vrijwilliger: Hooo!</p> <p>VO: Soms een verdachte hoop bladeren. Met een schep. Oud spoor.</p> <p>Doorlopen. Soms een kindersportbroek.</p> <p>Toch is de politie niet zonder meer blij met de initiatieven.</p>	<p>Vrijwilliger vertelt, naast haar staan andere vrijwilligers (close-up).</p> <p>Vrijwilligers staan in lange rij aan rand van het bos (wideshot), vrijwilligers lopen door het bos en stoppen (midshot).</p> <p>Bladeren met een schep (close-up), vrijwilligers halen bladeren opzij met voeten en kijken naar de schep (longshot).</p> <p>Vrijwilligers lopen op een rij door het bos (wideshot), iemand houdt kindersportbroek vast en gooit deze in een krat (close-up).</p> <p>Vrijwilligers lopen op een rij door het bos (wideshot).</p>	
01:08	<p>Bernhard Jens (politie Utrecht): Wij staan niet te trappelen dat iedereen zomaar een bosgebied ingaat. Wij doen dat met specialisten en het zou niet goed zijn als voordat de specialisten in het bosgebied gaan werken, daar al 80 of 100 mensen hebben gelopen.</p> <p>Marc Satijn (organisator zoektocht): De politie heeft ook gezegd: de vindt van de kinderen is belangrijker dan het vertrappen van eventuele sporen.</p>	<p>Vrijwilligers lopen op een rij door het bos (wideshot), Bernhard Jens vertelt (close-up), op de achtergrond het politiebureau. Naambalkje met 'politie Utrecht' verschijnt.</p> <p>Marc Satijn vertelt (close-up), op de achtergrond het bos. Naambalkje met 'organisator zoektocht' verschijnt.</p>	
01:27 - 01:42	<p>VO: De oproep van de politie voor beelden van bewakingscamera's en webcams gericht op de route die de vader reed, heeft veel reacties opgeleverd maar nog geen overtuigend beeld. De zoekactie van de vrijwilligers heeft ook nog niet geleid tot de vondst van de twee broertjes.</p>	Beveiligingscamera's bij tankstation (close-up/longshot), brug waarover auto's rijden (longshot), vrijwilliger loopt in het bos (longshot).	

Programma : NOS Journaal
Uitzenddatum : 13 – 05 – 2013
Tijdsduur item : 00:19 t/m 03:30
Onderwerp : Ruben en Julian

Tijd	Gesproken tekst	Beschrijving beeld	Opvallende elementen
00:19	<p>NL: De zoektocht naar de vermiste jongens Ruben en Julian lijkt muurvast te zitten. Vandaag werd er nog gezocht in een vijver bij het Limburgse Geulen maar die actie is inmiddels gestopt.</p> <p>VO: Een week lang worden ze nu vermist en een week lang wordt er nu al gezocht. Ook vandaag weer in het Limburgse Geulen en ook vandaag tevergeefs.</p> <p>Bernhard Jens (politie Utrecht): Nee het onderzoek in de vijver bij Geulen heeft niets opgeleverd. We zijn daar met sonar te water gegaan. Duikers hebben nog het gebied doorgezocht maar helaas zonder resultaat.</p>	<p>Nieuwslezer staat achter desk in studio. Camera zoomt in (longshot/midshot). Naambalkje verschijnt. Op de achtergrond een foto van Ruben en Julian en de tekst 'zoektocht'.</p> <p>Meer dat in een bos/park ligt (wideshot), agenten in een bootje op het water (close-up/longhot).</p> <p>Naambalkje verslaggever verschijnt. Bernhard Jens vertelt, op de achtergrond het politiebureau (close-up). Naambalkje met 'politie Utrecht' verschijnt.</p>	<p>Nieuwslezer draagt grijs pak, wit overhemd en stropdas. Lichten decor zijn blauw en rood.</p>
00:48	<p>VO: Een speciale ochtend op de school van de jongens is Zeist. De eerste schooldag na de meivakantie waarin ze met hun vader verdwenen.</p> <p>Ronald Nagtegaal (schooldirecteur): We hebben in de school met de kinderen in de groepen en ook als school in z'n geheel lichtjes van hoop aangestoken. Dus zo... We gaan de vragen die we hebben niet hopeloos is. Wel reëel, maar niet hopeloos.</p>	<p>Twee agenten staan bij ingang school (wideshot), logo van de school (close-up), speeltoestellen bij de school (longshot/close-up).</p> <p>Ronald Nagtegaal vertelt, naambalkje met 'schooldirecteur' verschijnt. Op de achtergrond het logo van de school (close-up), lantaarntjes met kaarsjes erin (midshot/close-up), Ronald Nagtegaal vertelt, op de achtergrond het logo van de school (close-up).</p>	
01:11	<p>VO: Zo lang er nog tips binnen komen, tot nu toe zo'n duizend in totaal, zijn nieuwe zoekacties niet uitgesloten en wil ook de politie de hoop niet opgeven. Waarschijnlijk brengen ze nog meer informatie naar buiten over de jongens en hun vader.</p> <p>Bernhard Jens (politie Utrecht): Misschien kunnen we nog iets duidelijker in beeld brengen waar ie nou van plan was om naar toe te gaan, waar ie zeg maar voordat ie vertrok nog geweest is, met wie ie eventueel nog gesproken heeft en wat ie heeft gedaan. Daar hebben we een redelijk beeld van. Dat zijn we nu nog beter aan het verzamelen en beter in kaart kunnen brengen en ik verwacht dat we dat eventueel wel kunnen delen met het publiek.</p>	<p>Helikopter vliegt hoog in de lucht (wideshot), agenten staan bij politiebusje en auto (longshot), agenten van bootje leggen iets in een busje (longshot), agenten in een bootje op het water (longshot).</p> <p>Bernhard Jens vertelt, op de achtergrond het politiebureau (close-up). Naambalkje met 'politie Utrecht' verschijnt.</p> <p>Helikopter vliegt in de lucht (longshot).</p>	
01:45	<p>NL: Zei de Nederlandse politie. De Belgische politie heeft een speciale afdeling voor</p>	<p>Nieuwslezer in de studio, op de achtergrond een foto van Ruben</p>	

	<p>verdwijningen als deze. Die unit is opgericht in de jaren '90 sinds de vermissing van Ann en Eefje in de zaak Dutroux, en de Nederlandse politie heeft nu de hulp ingeroepen van die Belgische afdeling.</p> <p>Alain Remue (hoofd vermiste personen): Het is een opmerkelijke zaak omdat je niet die aanknopingspunten hebt die je in een andere zaak soms hebt. Het maakt het heel, ja, moeilijk om zicht op te krijgen.</p> <p>Alain Remue (hoofd vermiste personen): Bij mijn weten is het de tweede keer dat we zoiets voorhebben. Je kent waarschijnlijk de zaak Zwitserland-Italië waar een vader ook zijn twee kinderen liet verdwijnen en zelf uit het leven stapte. Ik heb zo een zaak nog nooit eerder in mijn 17-jarige carrière meegemaakt hier bij Vermiste Personen.</p>	<p>en Julian en de tekst 'zoektocht' (close-up).</p> <p>Alain Remue komt aanlopen (longshot), Alain Remue vertelt, op de achtergrond een laag wit gebouw (close-up). Naambalkje met 'hoofd vermiste personen' verschijnt.</p> <p>Helikopter vliegt in de lucht (longshot), Alain Remue aan het bellen (close-up/longshot).</p> <p>Alain Remue vertelt, op de achtergrond een laag wit gebouw (close-up), archiefbeelden: militair die met speurhond in bos zoekt (longshot), politie loopt in bos (longshot).</p>	
<p>02:46 - 03:30</p>	<p>VO: In Zwitserland schreef de vader dat de kinderen nooit gevonden zouden worden. En ook in deze zaak draait het natuurlijk om de vader. Waarom reed ie het hele land door? Waarom ging z'n telefoon uit en toen weer aan?</p> <p>Alain Remue (hoofd vermiste personen): Jouw vraag van: heeft iemand zoiets bewust gedaan? is perfect mogelijk. Is het een dwaalspoor? is perfect mogelijk. Maar het kan ook zijn dat ie helemaal niet zo is. Je hebt dus eigenlijk geen zekerheden in deze zaak</p> <p>Verslaggever: Wat betekent dat voor de oplosbaarheid?</p> <p>Alain Remue (hoofd vermiste personen): Wel, dat weet ik niet, dat is moeilijk in te schatten. Het enige waar we allemaal heel hard hebben bij stilgestaan is het feit dat er ergens een mama wacht op nieuws en dat we er op dit moment zogenaamd geen zicht op hebben wanneer en of we dan al met nieuws zullen kunnen komen.</p>	<p>Archiefbeelden: Zwitserse politieagenten staan naast politiebuisje en bestuderen een kaart(?), kaart van Nederland met de plaats Neerbeek aangegeven, rechts een fotootje van Ruben en Julian, links het tankstation en dan beveiligingscamera.</p> <p>Alain Remue vertelt, op de achtergrond een laag wit gebouw (close-up). Naambalkje met 'hoofd vermiste personen' verschijnt.</p> <p>Alain Remue, op de achtergrond een laag wit gebouw (close-up).</p> <p>Alain Remue vertelt, op de achtergrond een laag wit gebouw (close-up).</p>	

Programma : NOS Journaal
Uitzenddatum : 19 – 05 – 2013
Tijdsduur item : 00:07 t/m 01:24
Onderwerp : Ruben en Julian

Tijd	Gesproken tekst	Beschrijving beeld	Opvallende elementen
00:07	<p>NL: De politie in Utrecht meldt dat er twee lichamen zijn gevonden. Of het de vermiste broertjes Ruben en Julian zijn is niet duidelijk. De politie zwijgt voorlopig over de identiteit. De lichamen werden gevonden in de buurt van Cothen, niet ver van Wijk bij Duurstede en ook niet ver van Doorn, waar de afgelopen dagen in de bossen is gezocht naar de jongens die twee weken geleden verdwenen. Verslaggever Tanja Braun is bij het hoofdpolitiebureau in Utrecht, Tanja wat weet jij meer?</p>	<p>Nieuwslezer zit achter desk in studio (midshot). Naambalkje verschijnt.</p> <p>Kaart van Nederland met daarop de plaatsen Doorn, Cothen en Wijk bij Duurstede aangegeven.</p> <p>Nieuwslezer in studio (close-up).</p>	<p>Nieuwslezer draagt donkerblauw pak, wit overhemd en stropdas.</p> <p>Lichten decor zijn blauw en rood.</p>
00:35	<p>Tanja Braun (telefoon): Nou we weten inderdaad dat de politie een half uur geleden zelf naar buiten heeft gebracht dat er twee lichamen zijn gevonden. Het is goed om te benadrukken dat ze zeker nog niet willen zeggen dat het om die twee vermiste broertjes gaat. Wat we wel weten is dat het niet het gevolg is van de zoekactie vandaag ook weer opnieuw in het gebied tussen Doorn en Rheden, maar dat deze twee lichamen zijn gevonden door een voorbijganger. En de lichamen lagen in een duiker, dat is een soort tunnel, een soort buis onder een weg door, inderdaad bij Cothen, daar zijn die twee lichamen gevonden.</p>	<p>Kaart van Nederland met daarop de plaatsen Doorn, Cothen en Wijk bij Duurstede aangegeven, linksonder een fotootje van Tanja Braun en balkje met ‘Tanja Braun vanuit Utrecht’, agent met speurhond staat bij de achterklep van een auto in bosgebied (longshot), mensen lopen door het bos (midshot).</p>	
01:06 - 01:24	<p>NL: Wanneer, Tanja, weten wij meer?</p> <p>Tanja Braun (telefoon): Nou dat is een goeie vraag. De politie is nog niet zo mededeelzaam op dit moment maar we verwachten zeker in de loop van de avond meer te horen over de identiteit van deze twee lichamen.</p> <p>NL: Dankjewel Tanja Braun, vanuit Utrecht. In latere journaals komen we hier natuurlijk op terug.</p>	<p>Kaart van Nederland met daarop de plaatsen Doorn, Cothen en Wijk bij Duurstede aangegeven, linksonder een fotootje van Tanja Braun en balkje met ‘Tanja Braun vanuit Utrecht’.</p> <p>Nieuwslezer zit achter desk in studio (midshot).</p>	<p>Lichten decor zijn blauw en rood.</p>